

**A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁR ÉS INFORMÁCIÓS KÖZPONTJÁNAK
2016. ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉSE**

BUDAPEST

2017

**A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
ÉVI JELENTÉSE
37.**

**Összeállította: Gaálné Kalydy Dóra, Molnár Andrea és Vas Viktória
Fotók: Láng Klára, konyvtar.mta.hu, MTA KIK Facebook oldal, EISZ
Facebook oldal, Szigeti Tamás/mta.hu**

**ISSN 2063-5443
DOI 10.14755/MTAKIK.JEL.2016**

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	3
1. Vezetői összefoglaló	5
2. Igazgatás	9
2.1 Szervezet, szervezeti változás, organogram	9
2.2 Munkatársak	12
2.3 Belső ellenőrzés.....	17
3. Gyűjteményszervezés.....	18
3.1. Állományalakítás	18
3.1.1 Könyvek.....	21
3.1.2 Folyóiratok.....	26
3.1.3 Elektronikus tartalmak	27
3.2 Feldolgozás	29
3.2.1 Könyvek és folyóiratok feldolgozása	31
3.2.2 Repozitóriumi tételek feldolgozása	32
3.2.3 Retrospektív konverzió	32
3.2.4 Elektronikus tartalmak metaadat szerkesztése.....	38
4. Olvasószolgálat és tájékoztatás	40
4.1 Olvasóforgalom, kölcsönzés	40
4.2 Tájékoztatás	42
4.3 Használóképzés, oktatás	43
4.4 Könyvtárközi kölcsönzés	43
4.5 Raktározás, állományellenőrzés.....	44
4.6 Állományvédelem, kötészet.....	45
4.7 Reprográfiai szolgáltatások.....	46
4.8 Elektronikus tartalomszolgáltatás, informatika	48
4.8.1 Számítógépes referenz szolgáltatás.....	49
4.8.2 Web-OPAC, Primo, SFX.....	49
4.8.3 REAL repozitórium	50
4.8.4 Informatika	51
4.8.5 Tematikus digitális tartalmak statisztikája	52
5. Speciális szolgáltatás: tudományelemzés és tudománypolitikai tevékenység.....	53

6. Országos programok.....	58
6.1 Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT).....	58
6.2 Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program.....	61
6.2.1 Költségvetés.....	61
6.2.2 EISZ Programtanács.....	63
6.2.3 Adatbázis beszerzések alakulása.....	64
6.2.4 Közbeszerzési eljárások.....	64
6.2.5 SCOAP3 projekt.....	65
6.2.6 EISZ adminisztráció számokban.....	66
6.2.7 Használati statisztikai mutatók.....	68
6.2.8 Kommunikáció.....	72
6.2.9 Szervezeti átalakulás, személyi feltételek.....	74
7. Akadémiai Levéltár.....	75
8. Tudományos és szakértői munka.....	77
8.1 Munkatársak tagsága, testületi tevékenysége.....	77
8.2 Szakmai programok külföldön.....	81
8.3 Könyvkiadás.....	82
8.4 Publikációk.....	83
8.5 Előadások, prezentációk.....	90
9. Rendezvények, ismeretterjesztő, népszerűsítő programok.....	99
9.1 Programsorozatok.....	99
9.2 Kiállítások.....	106
9.3 Egyéb rendezvények.....	108
9.4 Vendégek, látogatók.....	112
9.5 Dokumentumok kölcsönzése kiállításokhoz.....	114
9.6 Sajtóvisszhang, PR.....	116
10. Pályázatok, támogatások.....	120
10.1 Hazai pályázatok.....	120
10.2 Európai uniós pályázatok.....	122
10.3 Bevételek.....	122
11. Gazdálkodás.....	123

1. Vezetői összefoglaló

Az MTA Könyvtár és Információs Központ (MTA KIK) – mint országos jelentőségű nyomtatott, kéziratos, levéltári és egyéb információhordozókon található anyagot gondozó nemzeti közgyűjtemény – a tudományos ismeretek terjesztésének és a tudományos munka előmozdításának feladatát látja el. Feladatait és működését az MTA tv. 19. § (3) bekezdése, a kapcsolódó alapszabály, valamint saját – 2016-ban módosított – szervezeti és működési szabályzata szabályozza. A könyvtárszakmai feladatokat a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló, többször módosított 1997. évi CXL. törvény írja elő.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2016-ban véleményezte az MTA Könyvtár és Információs Központ 2015. évi éves jelentését. A minisztérium álláspontja szerint a könyvtár munkája magas színvonalú és teljesítménye maximális elismerést érdemel, azonban két megoldást igénylő problémára is felhívták a figyelmet: egyrészt az MTA Könyvtár és Információs Központjától mint az egyik legjelentősebb tudományos szakkönyvtártól elvárható külföldi szakkönyvek beszerzésére nincs elegendő forrás; másrészt véleményük szerint szükség lenne arra, hogy a 2017-től külön soron szereplő költségvetési támogatás álljon rendelkezésre az MTMT működtetésére.

Az MTA KIK 2016-ban – két országos közfeladata, az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program (EISZ) és a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) költségeit is ideszámítva – összesen 4 919,8 millió Ft bevétellel rendelkezett, amelyből az MTA fejezeti költségvetési támogatás 733,6 millió Ft-ot tett ki. Ez utóbbi 2015-höz képest 8,7%-os emelkedést jelent. A munkatársi átlagléttség szám 110 fő volt, némileg (2%-kal) tehát emelkedett az előző évvel összevetve.

A könyvtár törzsgyűjteménye 2016-ban is vétel, ajándék, csere és kötelezpéldány állományba vételével gyarapodott: összesen 10 015 dokumentum került az állományba 101 089 668 Ft naplóértékben, ebből a Keleti Gyűjtemény gyarapodása 1 377 darab volt 21 269 263 Ft naplóértékben. A külföldi kurrens szakirodalomra költhető költségforrás 2015-höz képest is csökkent. Az év folyamán több nagy értékű adományt és hagyatékot ajándékoztak a könyvtárnak (Arnóth József, Korvin Gábor adományai, Friedrich Wilhelm Quandt irodalomtörténész és Elisabeth Friederike Rotten Goethe-kutató hagyatéka), összesen kb. 20 000 kötetet.

A folyóirat vásárlás – különösen az elektronikus tartalmak elérésével – széles spektrumot ölel fel, itt átfogó, minden tudományterületre kiterjedő adatbázisokkal rendelkezünk. 2016-ban 2 066 kötet folyóiratot vettünk állományba 57 059 814 Ft értékben, ebből 33%-át (673 egység, 35 429 559 Ft értékben) vétel útján szereztük be. Az előfizetett külföldi folyóiratok száma 422, az adatbázisokon keresztül azonban összesen mintegy 31 500 teljes szövegű elektronikus folyóirathoz férhetnek hozzá olvasóink. 2016-ban 68 ország 712 intézményével folytatunk kiadványcserét, 16 országban van tíznél több partnerünk.

2016-ban a könyvtár regisztrált használóinak száma 4495 fő volt, közülük a könyvtárat aktívan használók száma 2669 fő. Az év során 605 új beiratkozót regisztráltunk, 188 napi olvasójegyet és 84 db öt alkalomra szóló látogatójegyet állítottunk ki. A beiratkozási díjakból származó éves nettó bevétel 2 523 000 Ft volt.

Az év második felében elkészült a Törökbálint DEPO területén lévő könyvraktár bővítése az LGK szakmai irányításával és ellenőrzésével. A könyvraktár mellett lévő, egyelőre még nem hasznosított AKADIMPEX-raktár egyharmad részén tömörített raktárt, valamint kétemeletnyi fixpolcos raktárt alakítottak ki. A DEPO könyvraktárban 2016-ban jelentős selejtezést hajtottunk végre az állományba nem vett, cserekapcsolatainknak juttatott dokumentumokból.

2016-ban összesen 29 349 rekorddal (44%-kal) bővült az MTA KIK repozitóriumának adatállománya. A MARC 21 adatsere-formátumra történő átállással párhuzamosan futó adattisztítás és javítások mellett a könyvtár munkatársai összesen 8025 dokumentum tartalmi és formai feltárását készítették el. Az Authority-adatbázis 10 176 tétellel gyarapodott. Az adatbázis építéskor továbbra is különös gondot fordítottak az MTA köztestületi tagjai adatainak karbantartására és aktualizálására. Az MTA kutatási infrastruktúra-fejlesztési támogatásával (73 millió Ft) Az MTA kiadásában és együttműködésével kiadott nyomtatványok teljes körű digitalizálása program negyedik ütemében az archiválás eredményeként 2929 kötetet (1 058 455 oldalt) archiváltak elektronikusan. Az MTA Könyvtár és Információs Központ által őrzött tudásvagyon Interneten történő megjelenítése témában 2016-ban a könyvtár müncheni katalógusában (1950 előtti katalógus) szereplő könyveket teljes egészében kereshetővé tették, és további 30 000 cédula került be az ALEPH integrált könyvtári rendszerbe.

Az EISZ digitális tartalmakat szolgáltat a hazai felsőoktatási, kutatási és közgyűjteményi kör számára. Az 1079/2012. (III. 28) kormányhatározat alapján az MTA KIK közreműködésével látja el az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program működtetésével kapcsolatos feladatokat. A program 2016. évi 1,426 milliárd Ft-ot kitevő keretét a kormányzat az NKFIH költségvetésében biztosította, az összeget az MTA KIK pályázat útján kapta meg. Az éves záró beszámoló adatai alapján a támogatási szerződésben rögzített 46,45% támogatási intenzitás 2016-ban 52,02%-ra (1,315 milliárd Ft-ra) módosult, ami az MTA KIK kezelésére bízott pályázati támogatás lehető leghatékonyabb és legtakarékosabb módon történő felhasználásának eredménye.

Az EISZ Iroda munkatársai 2016-tól új tárgyalástechnikát alkalmaztak a szolgáltatókkal folytatott előzetes piaci konzultációk során. Az EISZ előfizetői kör számára kialakított folyóiratcsomagokat és testreszabott platformokat kínáló adatbázisokat vásároltak, és preferálták az olcsóbb kétéves előfizetési konstrukciókat. 2016-ban a 173 tagintézmény részére 26 adatbázist szereztek be közbeszerzési eljárás keretében. A rendszer működési kockázatai a javuló tendencia ellenére emelkedtek, 20 millió Ft működési hiány keletkezett, amit csak saját erő, azaz az MTA KIK

költségvetésének terhére lehetett kifizetni. A projekt tényleges összköltsége meghaladja a 3 milliárd Ft-ot. A felsőoktatási intézmények az EMMI-től címzett támogatást kaptak az EISZ-önrész befizetésre, ami lehetővé tette a szolgáltatások folyamatos biztosítását.

2016-ban 14 darab uniós eljárásrend szerinti, hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárást folytatva ügyvédi irodák bevonásával. Az EISZ Iroda munkatársai szeptemberben a svájci Scientific Knowledge Services-szel együtt egynapos konferenciát tartottak az MTA Székházában neves nemzetközi előadók részvételével. A konferencia témái az Open Access és a könyvtárak változó feladatai voltak. Az EISZ 2017-ben 13 információs napot tartott, egyes programjaiban a Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály is szerepet vállalt.

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 2015. évi módosítása nyomán a nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázisnak (Magyar Tudományos Művek Tára) minden közpénzből készült tudományos publikáció bibliográfiai adatát tartalmaznia kell, és az MTMT működtetése az MTA közfeladatává vált, amelyet az MTA Könyvtár és Információs Központ keresztül lát el. 2016-ban elkészült az a szabályrendszer (elnökihatározat-tervezet és az MTA KIK SZMSZ-melléklete), amely az új törvényi rendelkezés értelmében meghatározza az MTMT működését és irányítótestületeit.

2016-ban az MTMT Osztály két kiemelt feladata volt: egyrészt az MTMT-rendszer (MyCite) folyamatos üzemi szolgáltatásainak a biztosítása, a kapcsolódó szupport és felhasználói támogatás, másrészt az MTMT új szoftveréhez (MyCite2) kapcsolódó tevékenységek (tesztelés, adminisztrátorok oktatása). Az MTMT Osztály munkatársai 2016-ban is elvégezték a publikációs és idézettségi adatok szolgáltatását, ellenőrzését és hitelesítését az MTA kutatóhálózati éves jelentés (kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok) elkészítéséhez. Az osztály munkatársai a MTMT adminisztrátorok számára 2016-ban 19 alkalommal rendeztek konzultációt, amelyeken összesen 111 fő vett részt.

A program finanszírozása egyelőre még nem megoldott, mivel a törvény által előírt közfeladat ellátása csak pótlólagos költségvetési forrással oldható meg. A Magyar Tudományos Művek Tára adatbázis fenntartási és működési költsége évente közelítőleg 240 millió Ft. Az MTA Könyvtár és Információs Központ költségvetésében a teljes költségeknek csak mintegy 40%-a (100 millió Ft) szerepel, a teljes finanszírozást jelenleg az MTA, az NKFIH és az EMMI együttesen pályázat útján biztosítja.

A Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály (TTO) 2016-ban több elemzést és háttéranyagot készített az MTA tárgyévi közgyűlése és az akadémiai kormánytájékoztató, a hosszú távú intézetértékelés és az EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkársága számára. Identification, location and temporal evolution of topics címmel 2016. augusztus 29–30-án nagy sikerrel zajlott le a TTO társszervezésében

megrendezett nemzetközi COST-konferencia. A rendezvény központi témáját a tudomány kategorizáció és témadetekció bibliometriai módszerei alkották.

Eötvös Lorándnak a torziós ingához fűződő, 1928-ban kiadott *The Small Original Eötvös Torsion Balance* című 12 oldalas kereskedelmi brosúrája, amelyet a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményében őriz, felkerült az UNESCO Világemlékezet listájára, melyről a díszoklevelet 2016. június 6-án ünnepélyes keretek között vehette át az MTA KIK főigazgatója. Az MTA Könyvtár és Információs Központ 2016-ban számos könyv megjelentetésében közreműködött, és különgyűjteményeiben található kincseiből új könyvsorozatot is indított *Lichniae ex Bibliotheca Academicae Scientiarum Hungaricae* címmel. Megjelent Bolyai Farkas és Gauss levelezésének magyar fordítása, a Vörösmarty-kiállítás megnyitójára pedig kiadták a Szózat tanulmányokkal kísért reprint kiadását a Kossuth Kiadóval való együttműködésben. Az év végén a Jaffa Kiadó gondozásában napvilágot látott az Árnyékban éles fény vagy – A Radnóti házaspár fényképei című képalbum. Novemberben a Lichniae könyvsorozatban megjelent a 16. századi oszmán-török költő, Fuzúli Bor és fű című művecskéje reprint kiadásban, átirással és magyar fordításban.

A Magyar Tudomány Ünnepe, 2016. november 3-án az MTA vezetőinek jelenlétében „Hazádnak rendületlenül” címmel kiállítás nyílt a könyvtárunkban található Vörösmarty-hagyaték anyagából, amelyen a különböző tematikájú kéziratok között 80 év után a nagyközönség újra megtekinthette a Szózat eredeti kéziratát, valamint egyéb tárgyi emlékeket is, mint például a költő íróasztala, sakk-készlete, családja 1638-ból származó nemesi oklevele. A kiállítást már megnyitásától fogva nagy érdeklődés kísérte, 2016 utolsó két hónapjában 734 fő tekintette meg, számos – főként középiskolás – csoportnak tartottunk tárlatvezetést.

2016-ban összesen 19 könyvbemutatót tartottak könyvtárunkban, részben saját kiadványaink, részben vendégintézmények köteteiről. A 2007-ben indult Agora-programok 2016-ban 58 rendezvénynek adott helyet a könyvtár, amelyeken összesen 2076 fő vett részt, a 2016-tól útjára indult Akadémikus Arcképcsarnok programunkon hatan mutatkoztak be az MTA rendes tagjai közül, a fiatal kutatók számára rendezett Science Meetup programot 9 alkalommal rendezték meg.

A Diákok az Akadémián programon összesen 6 vidéki és fővárosi gimnázium 120 tanulója számára mutattuk be a könyvtár ritkaságait, kincseit és nyerhettek betekintést az intézmény mindennapjaiba. 2016 során a könyvtár részt vett az országos *Múzeumok Éjszakája* programban. A Keleti Gyűjtemény munkatársai a könyvtár különböző pontjain (pincétől a padlásig) mutatták be *A Kelet magyar kutatói* című vándorkiállítás molinóihoz kapcsolódva a magyar kutatók orientalista kutatásait. Az ismeretterjesztő program része volt két, szakember által tartott kalligráfiai foglalkozás, számos, gyerekeket is érdeklő kézműves tevékenység, és kollégák által készített orientalista társasjáték is.

2. Igazgatás

2.1 Szervezet, szervezeti változás, organogram

Az Akadémia vezetésének megbízásából az MTA Könyvtár és Információs Központ szakmai felügyeletét *Vékás Lajos*, az MTA alelnöke irányításával az **MTA Vezetői Kollégium Könyvtári Bizottsága látja el**. A bizottság 2016. november 15-én ülésezett.

A könyvtár szervezeti egységei:

1. Igazgatóság

Főigazgató:	<i>Monok István, az MTA doktora, egyetemi tanár</i>
Általános főigazgató-helyettes:	<i>Gaálné Kalydy Dóra (2016. január 1-től)</i>
Informatikai főigazgató-helyettes:	<i>Holl András</i>
Gazdasági igazgató:	<i>Jakócs Tamás</i>
Belső ellenőrzés:	<i>Szeitl Mónika</i>

2. Gyűjteményszervezési Osztály

vezetője: *Kőrösi Csilla Júlia*

3. Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály

vezetője: *Haffner Rita*

4. Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

vezetője: *Babus Antal, PhD*

5. Keleti Gyűjtemény

vezetője: *Kelecsényi Ágnes, PhD*

6. Akadémiai Levéltár

vezetője: *Hay Diana, dr. univ.*

7. Szakinformatikai Osztály

vezetője: *Naszádos Edit (2016. augusztus 31-ig)*
Bilicsi Erika (2016. szeptember 1-től)

8. Informatikai Üzemeltetési Osztály

vezetője: *Holl András*

9. EISZ Titkárság

vezetője: *Urbán Katalin*

10. Gazdasági Osztály

vezetője: *Jakócs Tamás*

11. Magyar Tudományos Művek Tára

vezetője:

Seres József

12. Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály

vezetője:

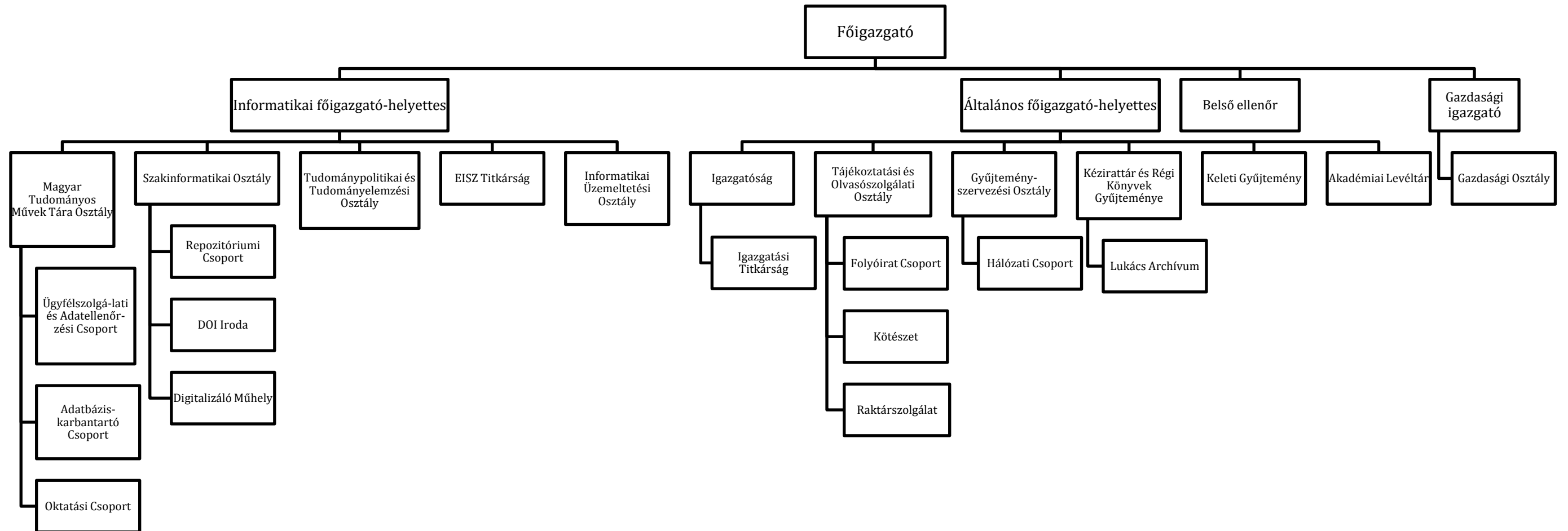
Soós Sándor, PhD

A Közalkalmazotti Tanács elnöke *Tóth Gábor*, a reprezentatív létszámmal bíró szakszervezet vezetője *Láng Klára*.

*Babus Antalt (balról a 10.), a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjtemény vezetője
2017 novemberében Főtitkári Elismerésben részesült*

Organogram

2.2 Munkatársak

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztályon 2016-ban nyugdíjba vonult *Dr. Tóth Kálmán* folyóirattári csoportvezető; augusztustól *Dr. Bedecs László* látja el a csoportvezetői feladatokat, aki több évi külföldi munkavállalás után tért vissza a könyvtárba. 2016. október 1-jén belépett *Ujházi Péter* raktáros. *Miklóssy Szőke Mihály* a Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály munkatársa 2016. július 4-én, életének 45. évében elhunyt.

A Keleti Gyűjteményben 2016. január 31-én lejárt *Simonkay Zsuzsanna* fiatal kutatói szerződése, február 1-től 1 éves határozott idejű szerződéssel, könyvtári állományban folytatta munkáját. A Keleti Gyűjtemény ismét lehetőséget biztosított középiskolásoknak 50 órás közösségi szolgálat végzésére. 2016-ben a három szünidei időszakban összesen 89 fő 680,5 munkaórát teljesített. A diákok a Scheiber-levelezés rendezésében és pecsételésében, a levelek számozásában, valamint a retrokonverzióban leírt könyvek őrjegyei alapján a katalógus-cédulák leválogatásában vettek részt.

A Kézirattárban *Bakó Diána* szeptember visszajött szülési szabadságról. A helyére három évre felvett *Szász Katalin* június végén hagyta el az osztályt. *Soltész Márton* 2017. január 1-i hatállyal kilépett. A Kézirattár működését alapvetően befolyásolta, hogy szeptember eleje óta *Horányi Károly* felmentést kapott a kézirattári munka alól, a díszalbum szerkesztési munkálatai miatt. Szeptember folyamán *Hélène Huszti* (Franciaország) a Kézirattárban töltötte szakmai gyakorlatát, kódexeket tanulmányozott. A Lukács Archívumban *Kardos András* megkezdte felmentési idejét, 2017-ben nyugdíjba megy.

A Gyűjteményszervezési Osztályon két új munkatárs kezdte meg a munkát: *Dancs Ágnes* és *Tankó Beáta*. *Kasza Zsófia* osztályvezető-helyettes szeptember 19-től szülési szabadságát tölti, helyettesítését Tankó Beáta, *Jaksa Mónika* és *Ónodiné Szabó Katalin* látják el határozott idejű szerződéssel. Június 27. és augusztus 26. között 1 fő gyakornok tevékenykedett az osztályon a csíkszeredai Sapientia Egyetemről. A nyár folyamán, szintén a Gyűjteményszervezési Osztály két középiskolás diákot mentorált közösségi szolgálat keretében. Az őket delegáló Budai Középiskolával könyvtárunk együttműködési szerződést kötött, melynek köszönhetően további diákok jelentkezésére lehet számítani a jövőben. Március 1-től Sallai-Tóth László átkerült a Gyűjteményszervezési Osztályról a Szakinformatikai Osztályra. A Szakinformatikai Osztály új belépő munkatársa április 1-től *Payer Barbara*.

Vas Viktória, az Igazgatóság munkatársa 2016. szeptember 1. és november 30. között ösztöndíjasként (ERA Fellowship) 3 hónapot töltött Németországban, ahol a kutatás-menedzsmentet tanulmányozta. 2016. június 1-től az MTA Kutatóintézeti Főosztályról áthelyezéssel került az Igazgatóságra *Molnár Andrea*, aki a bicentenáriumi megemlékezések előkészítése kapcsán az akadémiatörténet és könyvtártörténeti munkákat irányítja, valamint az akadémiai intézeti könyvtárakkal való együttműködést koordinálja. *Hursán Szabolcs* 2016. szeptember 15-étől tölti be a fiatal

kutatói álláshelyet az Igazgatóságon, elsődleges feladata a könyvtártörténeti bibliográfia összeállítása, valamint a Batthyány-hagyaték feltárása.

A Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztályon *Vida Zsófia* hároméves fiatal kutatói tevékenységét befejezte, szeptember közepétől a könyvtár állományában folytatja munkáját.

Az EISZ Titkárság munkatársi gárdája is bővült: *Beke Bálint* projektkoordinátorként vesz részt a titkárság munkájában, *Dániel Ágnes* elsősorban az adminisztratív feladatokat látja el.

2016 őszén tanulmánykötettel köszöntötték *Monok Istvánt*, az MTA Könyvtár és Információs Központ főigazgatóját 60. születésnapja alkalmából barátai, kollégái és tanítványai. A több mint 100 tanulmányt és köszöntőt tartalmazó kötet elektronikus változata honlapunkon is elérhető: <http://real.mtak.hu/40652>

Az év során több két kollégánk is rangos elismerésben részesült: *Naszádos Edit*, a Szakinformatikai osztály vezetője a könyvtári automatizálás, integrált könyvtári rendszerek bevezetése, fejlesztése és működtetése terén végzett odaadó, magas színvonalú szakmai munkájáért Szinnyei József-díjban részesült.

Babus Antalt, a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjtemény vezetőjét pedig a Magyar Tudományos Akadémia szolgálatában magas színvonalon végzett, kiemelkedő munkájáért Török Ádám Főtitkári Elismerésben részesítette.

Naszádos Edit, a Szakinformatikai osztály vezetője Szinnyei József-díjban részesült

Munkajogi létszám	Intézet összesen (fő)
2016. január 1-én	114
évközi belépés	+9
évközi kilépés	-9
2016. december 31-én	114
2016. december 31-i redukált létszám	110

A 2016. december 31-i állományi létszámból:	Intézet összesen
Teljes munkaidőben foglalkoztatott	104
Részmunkaidőben foglalkoztatott	10
2016. december 31-i állományi létszám	114
2016. december 31-i redukált létszám	110

Foglalkoztatás jogcíme	Éves átlagos statisztikai állományi létszám	Teljes munkaidőre átszámított havi átlagbér (Ft)
Teljes munkaidőben foglalkoztatottak	104	260 000
Részmunkaidőben foglalkoztatottak	10	158 000

Jubileumi jutalomban részesültek	Kifizetett jubileumi jutalom (Ft)
4 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott	3 338 900

Munkakör		Munkavégzésre irányuló jogviszonyban állók					vállalkozó	önkéntes segítők, egyéb	összesen	
		teljes munkaidős	rész-munkaidős	részmun- idős átszámítva	Együtt	az együtből vezető				
		1.	2.	3.	4.=1.+2	5.(4.-ből)				6.
1	Felsőfokú végzettséggel rendelkező szakmai munkakörökben	könyvtáros	54	5	3,5	59	6	0	0	59
2		informatikus, rendszerszervező	9	0	0	9	1	0	0	9
3		egyéb	5	0	0	5	0	0	0	5
4		együtt (1+2...+3)	68	5	3,5	73	7	0	0	73
5	Felsőfokú végzettséggel nem rendelkező szakmai munkakörökben	könyvtáros, segédkönyvtáros, könyvtáros asszisztens	3	0	0	3	0	0	0	3
6		informatikus, rendszerszervező	1	0	0	1	0	0	0	1
7		egyéb	11	4	2,75	15	0	0	0	15
8		együtt (5+6+7)	15	4	2,75	19	7	0	0	19
9	Szakmai munkakörben	összesen (4+8)	83	9	6,25	92	7	0	0	92
10	Egyéb (nem szakmai) munkakörben	gazdasági, ügyviteli alkalmazott	19	3	2	22	8	0	0	22
11		műszaki, fenntartási	0	0	0	0	0	0	0	0
12		egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0
13		együtt (10+11+12)	19	3	2	22	0	0	0	22
14	Mindösszesen (9+13)		102	12	8,25	114	0	0	0	114
15	Könyvtáros munkakörben dolgozók átszámítva teljes munkaidősre (= 1/1+1/3+5/1+5/3) (fő)									60,5

A foglalkoztatott közalkalmazottak korösszetétele 2016. december 31-i tényleges állapotnak megfelelően

Munkakör megnevezése a 150/1992.XI.20. Korm. rendelet szerint	35 év alattiak létszáma		35 – 62 évesek létszáma		63 – 70 évesek létszáma		70 év feletti létszáma		Összesen	
	tényleges	átszámított	tényleges	átszámított	tényleges	átszámított	Tényleges	átszámított	tényleges	átszámított
Főkönyvtáros	1	1	35	33	1	1	0	0	37	35
Könyvtáros	4	4	32	31	0	0	0	0	36	35
Főlevéltáros	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2
Levéltáros	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Informatikus	2	2	2	2	0	0	0	0	4	4
Segédkönyvtáros	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
Segédlevéltáros	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2
Könyvtáros asszisztens	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2
Könyvtári/levéltári restaurátor	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
Könyvtári/levéltári könyvkötő, fotós	0	0	3	3	0	0	0	0	3	3
Raktáros	0	0	7	7	0	0	0	0	7	7
Könyvtári szakmai munkakör összesen	7	7	87	84	1	1	0	0	95	92
Gazdasági, műszaki szakalkalmazott	0	0	8	8	0	0	0	0	8	8
Gazdasági, műszaki, igazgatás ügyintéző	0	0	11	10	0	0	0	0	11	10
Szakmunkás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisegítő alkalmazott	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nem könyvtári szakmai munkakör összesen	0	0	19	18	0	0	0	0	19	18
Intézet összesen	7	7	106	102	1	1	0	0	114	110

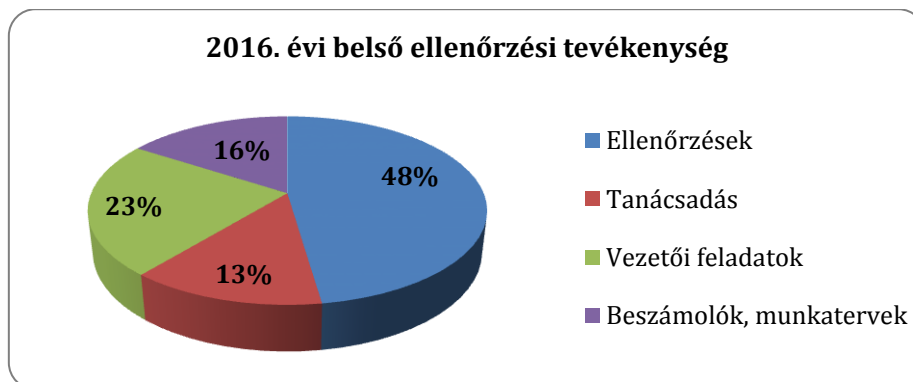
2.3 Belső ellenőrzés

A kockázatelemzésen alapuló és jóváhagyott *Belső ellenőrzési munkaterv* alapján a 2016. évre 4 konkrét vizsgálatot tervezett az ellenőrzés:

- A 2015. évi intézkedések megtétele (utóellenőrzés)
- Az MTA KIK iratkezelésének és iktatásának ellenőrzése
- A Gyűjteményszervezési Osztály könyvbeszerzéseinek ellenőrzése
- Az MTA KIK összintézményi leltározási tevékenységének szabályszerűségi ellenőrzése

Ezekon kívül egyéb vezetői feladatok keretén belül a 2015. évről áthúzódó és 2016-ban megvalósult feladatok:

- Elkészültek az év eleji beszámolók a külső és belső ellenőrzések intézkedéseiről, ezeket határidőre megküldtük az MTA Titkárság Ellenőrzési Főosztálya részére
- Elkészült a 2015-2016. évről szóló összefoglaló ellenőrzési jelentés
- Főigazgatói jóváhagyással elkészült a 2017. évi belső ellenőrzési munkaterv,
- Egyéb vezetői feladatok körében végrehajtották a szükséges adminisztrációs feladatokat, és elkészültek az intézmény vezetősége felé továbbított egyéb beszámolók vagy tervek
- Új kockázatelemzési módszer bevezetése, és a kockázatelemzés végrehajtása ez alapján
- Tanácsadói feladatok ellátása.

A 2016-ra tervezett 4 konkrét vizsgálat során 3 ellenőrzés lezárult, a belső ellenőr összesen 34 intézkedésre tett javaslatot, amelyek közül 23 határideje 2017. év január 1. utánra esik, így megvalósulásuk ellenőrzése is 2017-ben lesz esedékes. A 4 konkrét vizsgálatból a „leltározási tevékenység szabályszerűségi ellenőrzése” szintén befejeződött, de az intézkedési terv elkészítése áthúzódott a 2017-re.

A belső ellenőri – egyben belső ellenőrzési vezetői tevékenységet – a 2016 folyamán október 31-ig részmunkaidőben 1 fő látta el. Feladatait betegállománya, illetve szülési szabadsága alatt 2017-től helyettesítő végzi el szerződéses jogviszonyban.

3. Gyűjteményszervezés

Január végén a Gyűjteményszervezési Osztály hét munkatársa sikeres záróvizsgát tett az Eszterházy Károly Főiskola és az MTA KIK közös szervezésében indított digitálisarchívum-fejlesztő továbbképzés keretében.

Május második hetében Galyas Irina egy hetet töltött főigazgatói megbízással a párizsi École Normale Supérieure könyvtárában. A látogatás célja értékes szakkönyvek válogatása volt az MTA KIK számára.

Június 28. és július 2. között Kőrösi Csilla osztályvezető Gaálné Kalydy Dóra főigazgató-helyettessel részt vett a LIBER 45. éves konferenciáján Helsinkiben.

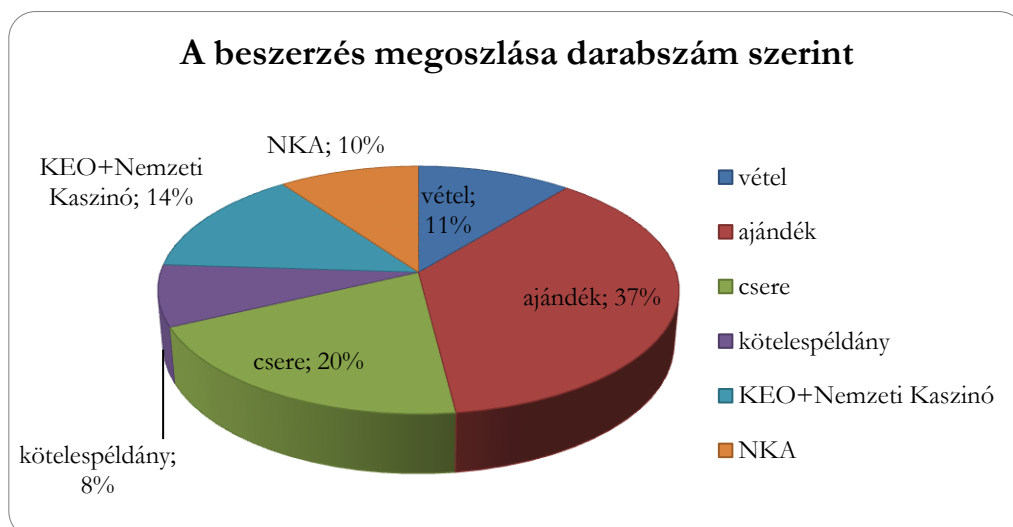
Az osztály tevékeny részt vállalt a Múzeumok Éjszakája programban mind az előkészítésben, mind a június 25-i eseményen, ahol az osztályt 6 fő képviselte.

Gyuricza Andrea fiatal kutató 1 hónapos ösztöndíjat nyert az Országgyűlési Könyvtár által meghirdetett „Könyvtár, ami összeköt 2016 – Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok együttműködése” pályázaton, a támogatással az ősz folyamán végezte munkáját.

Áprilisában ismét látogatást tett az osztályon Klára Truchlá cserepartnerünk, a Cseh Nemzeti Könyvtár osztályvezetője. Kölcsönösen biztosítottuk egymást arról, hogy mindent megteszünk az intézményeink között fennálló, hosszú időre visszatekintő cserekapcsolat fenntartása érdekében.

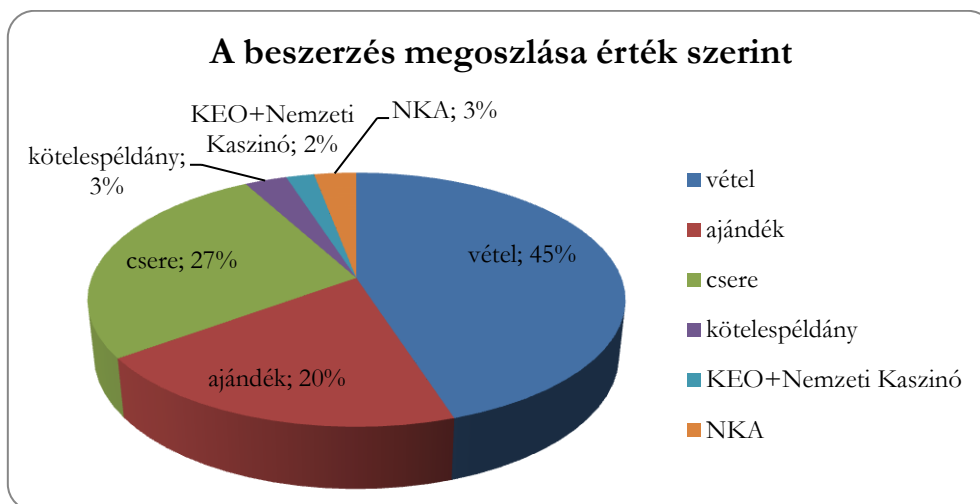
3.1. Állományalakítás

A könyvtár állománya 2016-ben 10 015 dokumentummal gyarapodott 101 089 668 Ft naplóértékben, ebből a Keleti Gyűjtemény gyarapodása 1377 darab volt, 21 269 263 Ft naplóértékben.

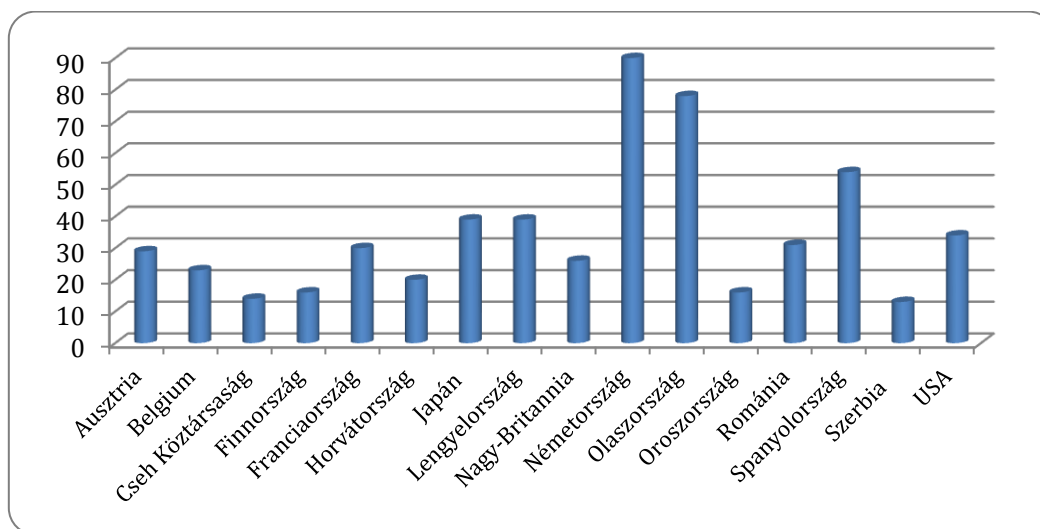

A vétel aránya az állományba vett dokumentumok darabszámát tekintve 11%, értékben azonban az összes gyarapodás 45%-át teszi ki. Az ajándékként érkezett dokumentumok darabszáma 37%-a, míg összértéke 20%-a, a csere útján beszerzett anyag darabszáma 20%-a, értéke pedig 27%-a teljes éves gyarapodásnak.

2016-ban 18 dokumentumot töröltünk az állományból 11 283 Ft értékben.

Nemzetközi cserepartnereink száma ebben az évben is csökkent, 8 partnerrel szűnt meg a kapcsolat. Jelenleg 68 ország 712 intézményével folytatunk kiadványcserét, 16 országban van tíznél több partnerünk az alábbi megoszlás szerint:

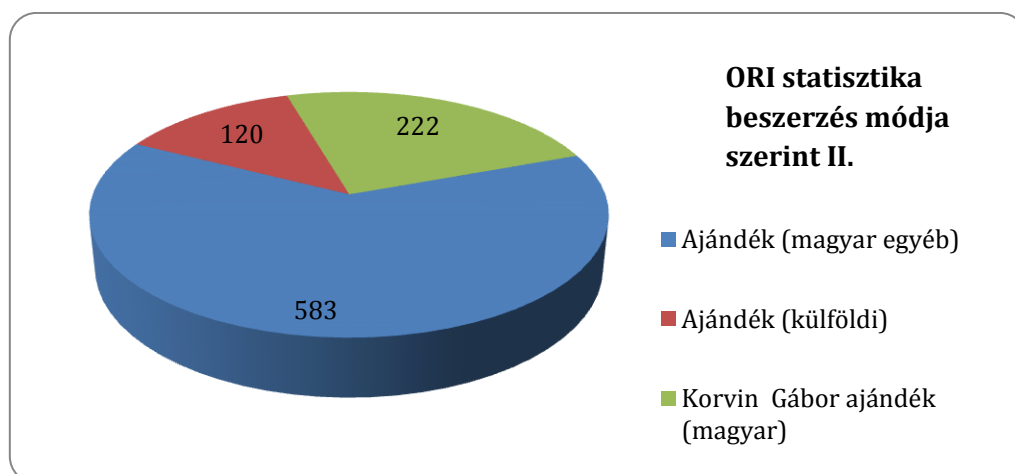
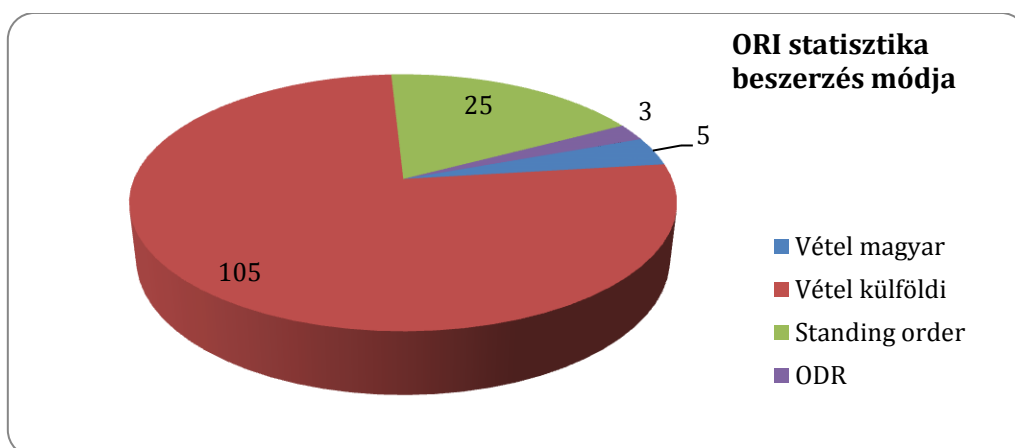
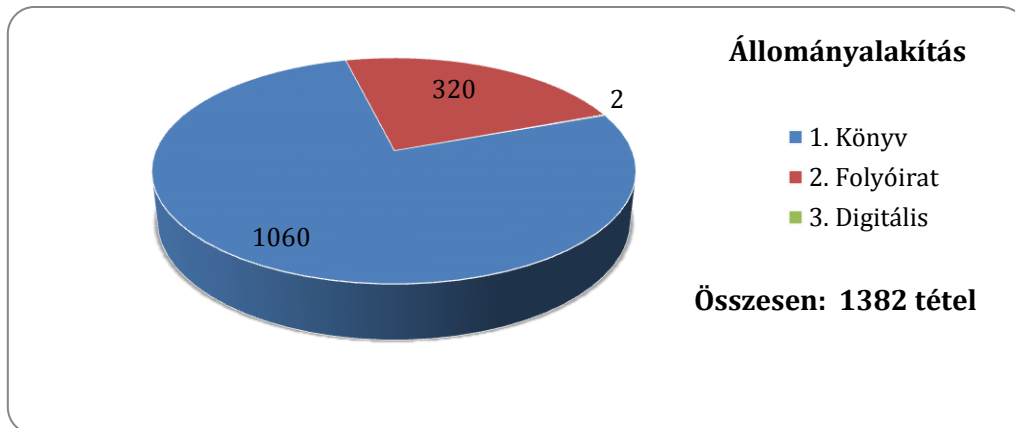

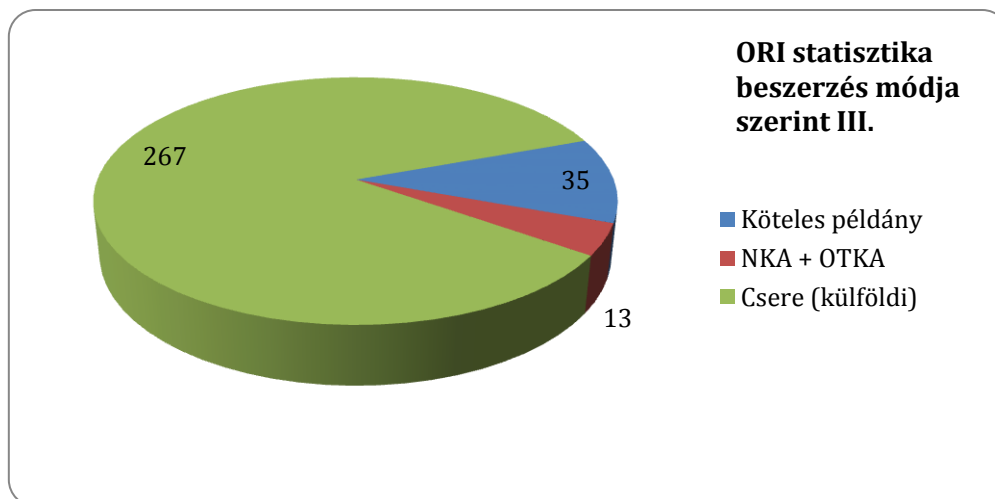
A Keleti Gyűjtemény ORI¹ adatbázisába a Gyűjteményszervezési Osztály és a Keleti Gyűjtemény közösen 1382 tételt leltározott be. Ebből könyv 1060, folyóirat 320, CD 2. Az ajándék, csere, illetve vétel útján beérkezett könyvek, illetve folyóiratok becsült értéke: 21 269 263 Ft. Dr. Korvin Gábor professzor 2016. májusban nyugállományba

¹ ORI: a Keleti Gyűjtemény adatbázisa

vonult, s nem tudja folytatni azt a szponzori tevékenységet, amely hosszú éveken át biztosította a gyűjtemény külföldi szakkönyvekkel történő gyarapítását. 2016-ben adományaként 222 kötetet vettünk állományba, 3 589 860 Ft értékben.

A tajvani National Central Library, Center for Chinese Studies 120 általunk válogatott, leginkább az Academia Sinica kiadásában megjelent tudományos könyvet ajándékozott a gyűjteménynek.

3.1.1 Könyvek

Vétel

A vétel útján beszerezett könyvek száma – követve az elmúlt évekre jellemző romló tendenciát – 2016-ban tovább csökkent: csupán 304 könyvet vásároltunk 8 556 761 Ft értékben. Ezek 18%-a hazai kiadvány volt, külföldről 258 kötetet szereztünk be 8 389 083 Ft értékben. A korábbi évekhez hasonlóan, az ODR támogatás terhére csak idegen nyelvű dokumentumot rendeltünk, 69 kötetben, melyek értéke 1 344 401 Ft volt. A vételben beszerezett kötetek jelentős részét ezúttal is olvasóink javaslatait figyelembe véve rendeléstük meg.

A Keleti Gyűjtemény részére 43 kiadványt vásároltunk 1 660 378 Ft értékben, ebből 5 magyar nyelvű (18 000 Ft értékben), 38 pedig idegen nyelvű volt (1 642 378 Ft értékben).

Csere

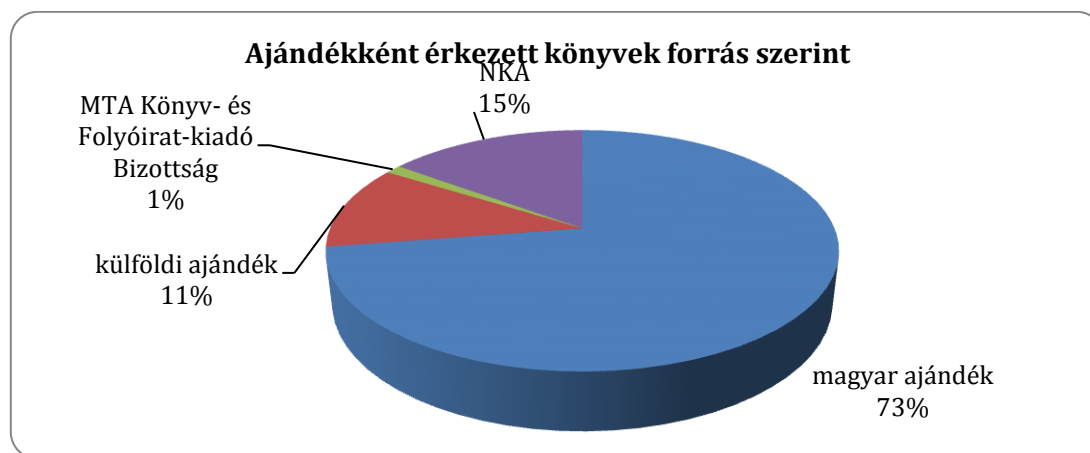
2016 során a nemzetközi csere keretében beérkező 1166 könyv közül 1069 tételt vettünk állományba, 8 718 613 Ft értékben. Ebből 112 kötet a Keleti Gyűjteménybe került 929 745 Ft értékben.

Az év során kiküldött három (magyar és idegen nyelvű) duplumlistánkról 556 kötetet juttattunk el 38 cserepartnernek. Kiajánlottunk továbbá néhány saját, illetve hazai kiadók által a nemzetközi csere céljaira felajánlott kiadványt válogatott partnereink részére. 122 példányra érkezett igény, a járó sorozatokkal együtt így összesen 1915 könyvet küldtünk ki partnereinknek.

A partnerektől kapott több száz duplumlista közül összesen 107 esetben tudtunk gyűjteményünkbe illő könyveket válogatni. Összesen 614 monográfiát kértünk, az igényelt kötetek mintegy fele be is érkezett.

Ajándék

A 2016-ban is jelentős volt az ajándék útján beérkezett kötetek aránya. Darabszám szerint az összes gyarapodás 37%-át, érték alapján pedig 20%-át tették ki a nagylelkű adományozók jóvoltából állományba vett kiadványok (4321 kötet, 20 292 493 Ft értékben). Könyvtárunk évek óta kitartó támogatója a Baselen élő magyar származású mineralógus, Arnóth József, aki 2015 végén ajándékozási nyilatkozatban fejezte ki azon szándékát, hogy kisebb szállítmányok formájában apránként teljes könyv- és folyóirat-gyűjteményét az MTA KIK rendelkezésére bocsátja. 2016-ban 103 tételt vettünk állományba abból a több száz kötetre rúgó szállítmányból, amelyet Arnóth József saját költségén eljuttatott könyvtárunkba. A fennmaradó kötetek feldolgozása folyamatban van.

2016-ban is folytatódott a korábbi évekre jellemző kiváló együttműködés az MTA kutatóintézeteivel, melynek keretében az egyes kutatóintézetek saját kiadványaikat könyvtárunk rendelkezésére bocsátották, sőt, a Bölcsészettudományi Kutatóközpont jóvoltából cserepartnereink részére is számos kiadványt tudtunk kiajánlani.

Ugyanilyen zökkenőmentesnek mondható az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsága által támogatott könyvek beszolgáltatása. 2016-ban 66 kötet érkezett, 237 858 Ft értékben.

Hagyatékok

Hörcher Ferenc, az MTA BTK Filozófiai Intézet igazgatója közvetítésével könyvtárunkba került Neumer Katalin filozófus, az intézet egykori munkatársa (1956-2015) kézirat- és könyvhagyatéka (cca. 3000 kötet), azzal a kikötéssel, hogy a filozófiai részt válogatás nélkül továbbadjuk a Filozófiai Intézetnek. A hagyaték átadása megtörtént, az Intézetben duplum példánynak minősülő köteteket visszakaptuk, feldolgozásuk folyamatban van.

Júniusban megkaptuk Friedrich Wilhelm Quandt (1955-2016) könyvhagyatékát, melyet édesanyja, Edeltraud Quandt ajándékozott könyvtárunknak. A megközelítőleg

340 polcfolyóméternyi gyűjtemény, mind az irodalomtörténet-irodalomtudomány, mind a filozófia, mind a vallástörténet tárgyköréből igen értékes anyagot tartalmaz.

Október elején hazahozattuk Elisabeth Friederike Rotten (1882-1964) Goethe-kutató, reformpedagógus, békeaktivista hagyatékát (ca. 29 pfm) Németországból.

Kötelezpéldány

Élve válogatási jogunkkal, 2016-ben is heti rendszerességgel részt vettünk az OSZK kötelezpéldány-válogatásán és bejelöltük a gyűjtőkörünknek megfelelő kiadványokat. Bár a bejelölt kiadványok csekély hányadát kaptuk meg, e forrásból állományunk így is 732 kötetel gyarapodott, melyek összértéke 2 568 886 forintba rúgott. A könyvbeszerzésre fordítható keret szűkössége miatt ez a forrás 2017-ben is nagy segítség lesz számunkra a hazai szakirodalom gyarapításában.

Duplum- és fölöspéldány felajánlás

Az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpontból az intézmény költözése miatt 2016-ban is nagyszámú fölöspéldányt kaptunk abból a célból, hogy hazai könyvtárak felé közvetítsük. A beérkező kéréseknek eleget téve 8 hazai könyvtárnak adtunk át 42 kötetet. Könyvtárunk duplum- és fölöspéldányaiból 2016 folyamán 16 – köztük két határon túli – könyvtár válogatott, összesen 2586 kötet talált gazdára. Könyvtárunk saját kiadványaiból három hazai gyűjtemény igényelt összesen 192 kötetet.

Intézmény	Város	db
Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Csíkszeredai Kar	Csíkszereda	1802
Országos Széchényi Könyvtár	Budapest	189
Honvéd Vezérkar Tudományos Kutatóhely	Budapest	170
KSH Könyvtár	Budapest	114
Széchenyi István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Budapest	103
ELTE Egyetemi Könyvtár	Budapest	80
Községi Könyvtár	Tiszaújhely (Ukrajna)	51
Néprajzi Múzeum Könyvtára	Budapest	31
Rómer Flóris Művészeti és Történelmi Múzeum Könyvtára	Győr	18
Hild József Általános Iskola	Budapest	6
Budapest Főváros Levéltára, Szakkönyvtár	Budapest	6
Debreceni Egyetem Történelmi Intézet, Könyvtár	Debrecen	6
Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatósága Déri Múzeum Könyvtára	Debrecen	5
Budapest Történelmi Múzeum Könyvtára	Budapest	3
MTA BTK Néprajztudományi Intézet	Budapest	1
Országos Színháztörténelmi Múzeum és Intézet Könyvtára	Budapest	1

A Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye könyvgyarapodása

Belső gyarapodásként a raktárból az alábbi kötetek kerültek a Kézirattárba:

- Albrecht Dürer: *Della simmetria dei corpi humani*, Venetia, Domenico Nicolini, 1591
- Albrecht Dürer: *Opera Alberti Dureri, Das ist, Alle Bücher des weitberühmbten und Künstreichen Mathematici und Mahlers Albrechten Durers von Nürnberg*, Arnhem, Johan Jansen, 1604

Ajándék

- Mencke, Johann Burchard: *De la charlatanerie des savans*. La Haye: J. van Duren, 1721 (ajándékozó: Prof. Michele Goldzieher Shedlin)
- Schleiermacher, Friedrich: *Über die Religion*. Berlin: G. Reimer, 1859 (ajándékozó: Prof. Michele Goldzieher Shedlin)
- Goethe, Johann Wolfgang: *Versuch über die Metamorphose der Pflanzen*. Stuttgart: J. G. Cotta, 1831 (ajándékozó: Arnóth József, Basel)
- Domokos, Lőrinc: *A' magazinalis commissariusok instructiója*. Nagyvárad: Máramarosi Gottlib Antal, 1804 (ajándékozó: Emódi András, Monok István)
- J. W. Goethe: *Die Natur* című esszéjének különleges kiadása és a Bibliotheca Bodmeriana kiállítása alkalmából kiadott katalógus (ajándékozó: Arnóth József, Basel)
- Berlász Jenővel hátrahagyott írásának különnyomata (ajándékozó: Berlász Piroska)
- Erdei Ferencnek írott üdvözlőlapok (ajándékozó: Dzúr Magda)
- Friedreich István történész hagyatékrésze (Móser Zoltán közvetítésével)
- Fülep Lajos hagyatékából származó tárgyak, képek (ajándékozó: Fülep Katalin)
- Hajnal István levele megnevezetlennek (ajándékozó: MTA BTK Történettudományi Intézet)
- Hegedüs József: *A szintetikus jogbölcsélet alapjai* c. műve anyaggyűjtése, és kapcsolódó dokumentumok (ajándékozó: Hegedüs József)
- Ismeretlen szerző kézirata az I. világháború éveiből (ajándékozó: Hubert Ildikó)
- Kámán Erzsébet hagyatéka (ajándékozó: Kalmár János)
- Kardos Lajos pszichológus hagyatéka (ajándékozó: Körner Tamásné)
- Lőrincz Ernő (1914–2005) antikvárius, művészetfilozófiai író hagyatékrésze (ajándékozó: Lőrincz András)
- Molnár Tamás filozófus (1921–2010) könyveiből előkerült töredékes kézirat (belső gyarapodás)
- Molter Károlyra és Marosi Ildikóra vonatkozó dokumentumok (ajándékozó: Marosi Péter)
- Moravcsik Gyulára vonatkozó dokumentum és fényképek (ajándékozó: Moravcsik Edit)
- Neumer Katalin filozófus, szakfordító hagyatéka (ajándékozó: Neumer Attila)
- Novotny Emil Róbert festőművész életrajzi emlékezései kinyomtatva és pendrive-on (ajándékozó: Novotny Júlia)
- Orosz Tudományos Akadémia Levéltára magyar vonatkozású dokumentumainak listája (ajándékozó: Vitalij Afianyi)
- Pataki Ferenc szociálpszichológus akadémikus (1928–2015) hagyatéka (ajándékozó: Pataki Éva, Pataki János)
- Pilinszky János hagyatékrésze (ajándékozó: Kovács Péter, Petőfi Irodalmi Múzeum)
- Polányi Mihály Szabadelvű Filozófiai Társaság irataihoz kiegészítés (ajándékozó: Gábor Éva)
- R. Várkonyi Ágnes hagyatéka (ajándékozó: Ruttkay Eszter, Ruttkay Zsófia)

- Tihanyi Kálmán hagyatékához adalék (ajándékozó: Tihanyi Katalin)
- H. Tóth Imre szlavista hagyatékra (ajándékozó: H. Tóth Imréné)
- Tóth Zoltán történészre vonatkozó iratok (ajándékozó: I. Tóth Éva Mária)
- Veres Péter író (1897–1976) levelei Dr. Kováts Gyulánának (ajándékozó: Kósa László)

Egyéb

- Akadémiai érmek és más tárgyak: 13 db (ajándékozó: MTA Elnöki Titkársága)
- A Petőfi Irodalmi Múzeumtól visszakaptuk Vörösmarty Mihály 11 relikviáját és íróasztalát, amelyeket 1950-ben és 1953-ban vittek el a Kézirattárból.

Vásárlás

- Molnár Antal (1890–1983) zenetörténész, zeneszerző, zeneesztéta, brácsaművész naplói, jegyzetei öt kéziratos kötetben.
- Kriza Jánoshoz köthető, az 1780-as évektől az 1870-es évekig terjedő dokumentumok.

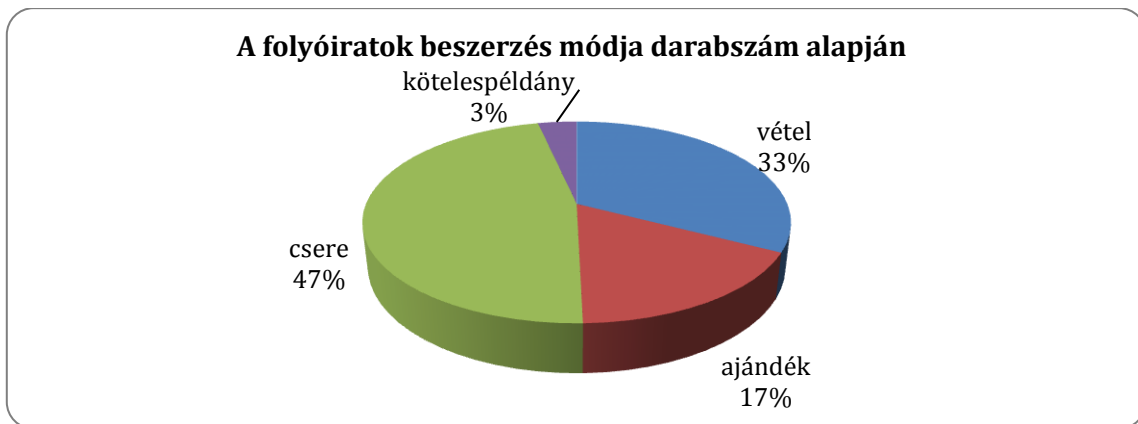

Vörösmarty Mihály íróasztala és sakk-készlete

3.1.2 Folyóiratok

2016-ban 2066 kötet folyóiratot vettünk állományba 57 059 814 Ft értékben. Közel 7500 folyóiratfüzetet érkezettünk és 76 új folyóiratot dolgoztunk fel.

A gyarapodás módja szerinti megoszlás ebben az évben is a tavalyihoz hasonlóan alakult. A beérkezett folyóiratok darabszám szerinti legnagyobb hányada (47%) a nemzetközi csere keretében, vétel útján 33%-a, ajándékként pedig 17%-a került állományba. A kötelezpéldányként érkezett tételek aránya 3%-ot tett ki.

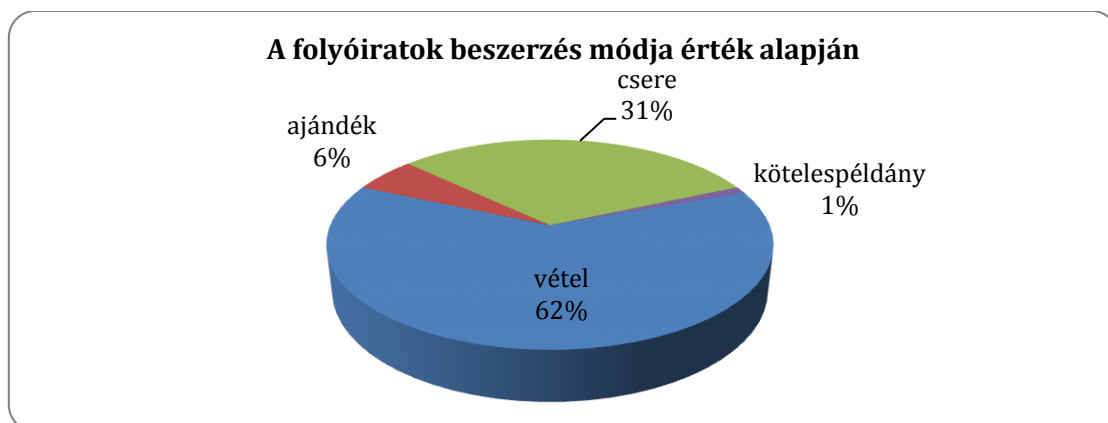

Vétel

2016-ban a leltározott folyóirategységek 33%-át (673 egység, 35 429 559 Ft értékben) vétel útján szereztük be, érték szerint azonban ez az összes folyóirat-beszerzés 62%-át tette ki.

A 2015-ben az MTA SZTAKI-val közösen kiírt közbeszerzési pályázat keretében két évre (2016–2017) kötött szállítói szerződésünk a csehországi Suwecoval jelentősebb fennakadások nélkül működik. A 2017-re előfizetett külföldi folyóiratok száma 422, az EISZ keretében előfizetett adatbázisokon keresztül azonban összesen mintegy 31 500 teljes szövegű elektronikus folyóirathoz férhetnek hozzá olvasóink.

A hazai vételes folyóiratokat néhány kivételtől eltekintve ezúttal is a Magyar Postánál, illetve a Könyvtárellátónál fizettük elő.

Csere

Az év folyamán 1774 hazai nyomtatott folyóiratfüzetet küldtünk ki partnereinknek. Online elérést 176 partnerünk igényelt, közülük 120 kért az online mellett nyomtatott Akadémiai folyóiratokat is.

Ajándék

352 kötet folyóiratot kaptunk ajándékként 3 108 333 Ft naplóértékben. Hazai forrásból 275 kötet érkezett 2 233 988 Ft értékben, külföldről 77 kötet 874 345 Ft értékben. Az ajándékok a korábbi évekhez hasonlóan kiadóktól, szerkesztőségektől, magánszemélyektől, hagyatékokból, külföldi intézményektől, valamint a Nemzeti Kulturális Alaptól érkeztek.

Kötelespéldány

A korábbi évekhez hasonlóan a folyóiratok beszerzése terén is fontos tényező maradt a kötelespéldány. 2016-ban 72 folyóirategységet vettünk állományba a szolgáltatásnak köszönhetően, összértékük 579 850 Ft-ot tett ki.

Duplum- és fölöspéldány felajánlás

Az év folyamán több ízben is sor került folyóirat-fölöspéldányok kiajánlására. A magyar, illetve idegen nyelvű folyóiratokat tartalmazó listákat ezúttal is először az MTA kutatóintézeteinek küldtük ki válogatásra, utána pedig az OSZK-nak. A duplumok jelentős részét a Lukács Archívumban kiselejtezett folyóiratok tették ki. A listákról 22 intézmény kért összesen 228 tételt. A beérkező kéréseket az igények benyújtásának sorrendjében teljesítettük.

3.1.3 Elektronikus tartalmak

2016-ban NKA-pályázat keretében 373 kötet 1711 előtt megjelent magyar nyelvű nyomtatvány került digitalizálásra. Ezzel a Szabó Károly által számba vett 1793 RMK-ból az interneten keresztül elérhető kötetek száma 1251-re emelkedett. Az ebben a pályázati ciklusban digitalizált kötetek közül 320 az MTA KIK, 37 a Sárospataki Református Kollégium Könyvtára, 16 pedig a Debreceni Református Kollégium Könyvtára gyűjteményében található dokumentum volt. A digitalizált 373 kötethez (100 000 oldal) 833 MARC 21 formátumban rögzített katalógus rekord tartozik, melyeket a Kézirattár két régi könyves szakembere készített el. A digitális másolatok ezzel egyidejűleg a Szakinformatikai Osztály jóvoltából bekerültek a REAL-R-be.

Adatbázis vásárlásra összesen (saját előfizetésként, illetve az EISZ-en keresztül) 11 746 850 forintot fordítottunk.

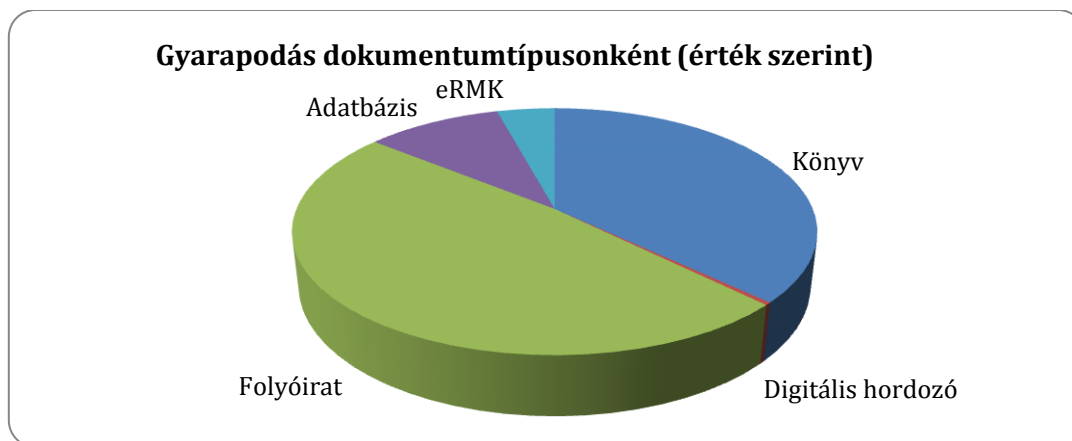
Saját előfizetesként hozzáférést biztosítottunk olvasóinknak az alábbi adatbázisokhoz:

- ADT+
- Brill's New Pauly: Encyclopedia of the Ancient World (BNP)
- Encyclopaedia Britannica (EB)
- Gale Virtual Reference Library
- Kritisches Lexikon zur deutschsprachigen Gegenwartsliteratur (KLG)
- Kritisches Lexikon zur fremdsprachigen Gegenwartsliteratur (KlFG)
- Oxford English Dictionary Online (OED)

Az EISZ program keretében pedig az alábbi adatbázisok voltak elérhetőek könyvtárunkban:

- Academic Search Complete
- Az Akadémiai Kiadó folyóiratai
- Az Akadémiai Kiadó szótárcsomagja
- Akadémiai Kiadó MERSZ
- Cambridge University Press Journals
- JHCD
- JSTOR (Essential Collection)
- Literature Resource Center (LRC)
- Modern Language Association (MLA) International Bibliography
- Nature folyóiratcsomag (2016. június 30-ig)
- Project MUSE
- Science Direct
- Science Magazine (2016. június 30-ig)
- Scopus
- SpringerLink
- Web of Science (WoS)

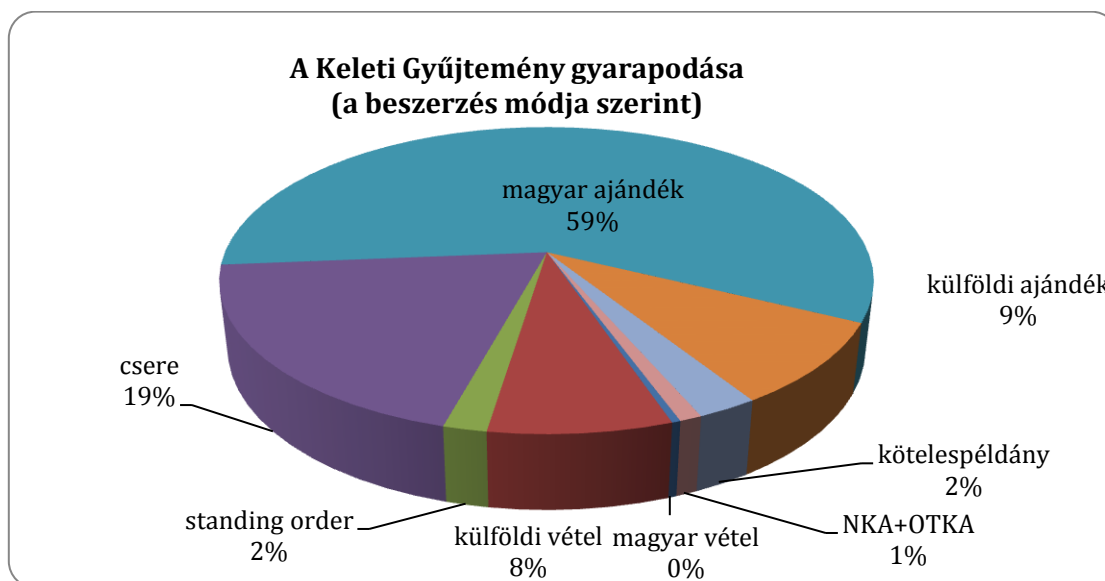
A korábbi évek gyakorlatát követve 2016-ban is számos adatbázishoz kértünk 1-2 hónapos próbahozzáférést. Az olvasók körében továbbra is igen népszerűek ezek a tesztidőszakok, így minden kínálkozó alkalmat megragadunk, ha a kiadók lehetőséget biztosítanak egy-egy adatbázis ingyenes kipróbálásához. Olvasóinkat minden esetben e-mailben, plakátokkal, szóban, illetve a honlapon keresztül tájékoztatjuk a próbahozzáférések tényéről és időpontjáról.

Keleti Gyűjtemény

A Keleti Gyűjtemény 2016 folyamán 1377 tétellel gyarapodott. Ebből 1060 könyv, 320 folyóirat egység és 2 db digitális dokumentum fizikai hordozón. Az állományba vett kiadványok értéke 21 269 263 Ft volt.

Az alábbi, a beszerzés módja szerinti megoszlást ábrázoló diagramon jól látható, hogy a gyarapodás túlnyomó része 2016-ban is nagylelkű adományozóinknak köszönhető. Messze kimagasló a Korvin Gábor professzortól érkezett kötetek aránya, aki már évek óta odaadóan és rendszeresen támogatja a Keleti Gyűjteményt értékes könyvadományával. Ezúttal 222 dokumentummal gazdagította az állományt 3 589 860 Ft értékben, ez a különgyűjtemény könyvgyarapodásának mintegy 17%-a.

A Keleti Gyűjtemény részére a Gyűjteményszervezési Osztályon 930 mű (1032 kötet) felszerelését végezték el.

3.2 Feldolgozás

A MARC 21-formátumra való átállással párhuzamosan házi feldolgozási szabályzatot vezettünk be, amelynek előkészítésére és folyamatos karbantartására a könyvtár különgyűjteményei és az egyes érintett osztályok delegáltjaiból bizottság alakult. Az átállás viszonylag zökkenőmentesnek mondható, bár az új szabályzat a már évtizedekkel korábban rögzített rekordok adaptálása napi szinten újabb kihívások elé állítja a munkatársakat.

Kézirat

Befejeződött Erdős Péter (közgazdász), Falus Ferenc és Goldenring Renée, Friedrich István, Herepei János és Herepei Judit, Mezősi Károly, Nagy Imre László (festőművész), Párducz Mihály (régész), Radnóti Miklósné Gyarmati Fanni és Gyarmati László, Simonyi Dezső, Sinkó Ferenc, Tálasi István, Zimándi Pius István hagyatékának,

Lukinich Imre, Molnár Antal (zenetudós), Pilinszky János hagyatékrészének, Mályusz Elemér levelezésének, Erdei Ferenc írott vegyes levelezőlapjainak, valamint Varga Endre Fügedi Eriknek írott levelének katalogizálása.

Szintén elkészült a Gratz Gusztávra, Haitzsch Gyulára, Moravcsik Gyulára és családjukra vonatkozó analekták és fényképek feldolgozása, valamint Szíj Rezső és Niederhauser Emil analektáinak feldolgozása. Elkezdődött Hajdú Péter nyelvész akadémikus és Kovács Endre történész hagyatékának feldolgozása.

Összesen: 16 436 tételről 2396 rekord készült A Kézirattár munkatársai feldolgoztak 64 disszertációt, és folytatódott az 1824–1859 közötti RAL iktatókönyv Aleph-be vitele, 184 rekord készült el.

Régikönyv

A 16. századi könyvek feldolgozása során autopszia alapján részletes leírással 1327 db Aleph-rekord készült, ebből 188 db az antikva állomány autopszia alapján készült rekordja, 1127 db pedig RMK-rekord.

A 3632/359 sz. NKA-pályázat keretében (a Hungaricana-projekt számára) elkészült 780 db RMK Aleph-rekordja (406 db autopszia alapján, 374 db RMK I/Sztripszky I–II/RMNY I–IV alapján). Ellenőrizték a projekt számára digitalizált 320 db RMK pdf-jét, elkészítettük 16 db debreceni RMK rekordját, továbbá ellenőriztek 336 db linket a REAL-R-ben.

Folytatódott az RMK I–III állomány kataszterének (252 A3 méretű oldal) elkészítése tételes ellenőrzés alapján. A kataszter ebben az évben 961 db Aleph-rekord rendszerszámával egészült ki.

Elkezdődött az Ant. jelzetű (antikva) állomány nyomtatott katalógusának előkészítése. Terjedelme jelenleg 98 A4 méretű oldal.

Befejeződött a Lukács-levelezés jelzeteleése, és jelzeteleés során felmerült problémák kijavítása. Folytatódott Lukács György könyvtárának katalogizálása az Aleph-ben. Összesen 1094 rekord készült. (Ezek egy részét 3 hónapon át heti 1-2 alkalommal Jaksa Mónika készítette.)

Keleti Gyűjtemény

Folytatódott perzsa kézírataink on-line katalogizálása. A teheráni Special Library of the Ministry of Foreign Affairs-szel kötött megállapodás alapján 2017 májusáig az ő kézíratos szakembereik, valamint általunk megbízott magyar iranisták készítik el a leírásokat. A rekordok ezt követően bekerülnek elektronikus katalógusunkba, későbbiekben pedig nyomtatásban is megjelenik. A munkák megkezdését megelőzte a teljes perzsa kézíratos állomány digitalizálása.

Megkezdődött a Kaufmann-gyűjtemény kéziratának on-line katalogizálása is. A munkát külső hebraista szakértő végzi.

3.2.1 Könyvek és folyóiratok feldolgozása

A MARC 21 adatcsere-formátumra történő átállással párhuzamosan futó adattisztítás és javítások mellett a dokumentumok tartalmi és formai feltárását továbbra is nagy körültekintéssel, az adatbázis egészét szem előtt tartva végeztük. A feldolgozás munkafolyamatának összesített adatai szerint a Gyűjteményszervezési Osztályon 8025 dokumentum tartalmi és formai feltárása készült el.

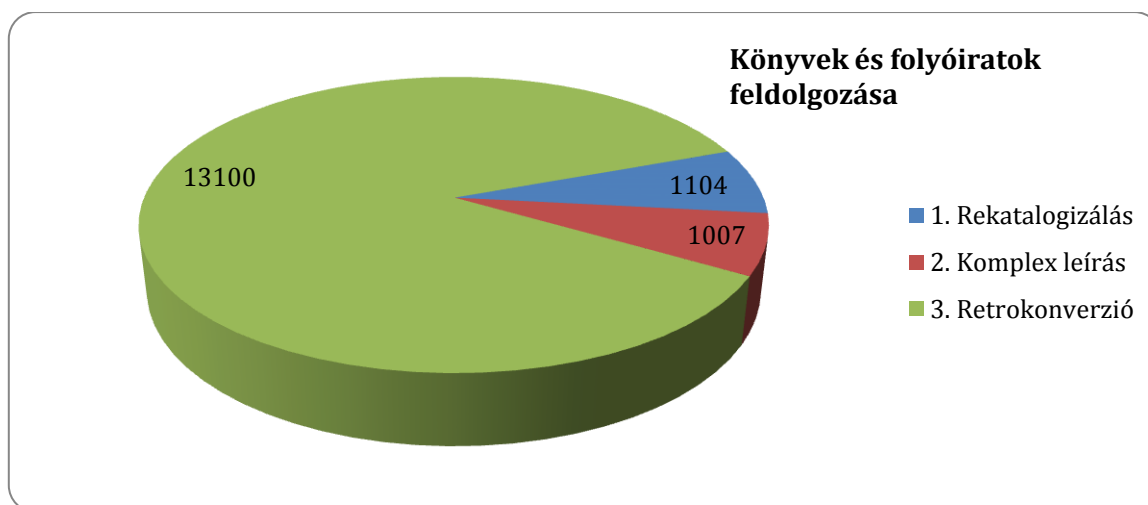
Az Authority adatbázis 10 176 tétellel gyarapodott 2016-ban, ebből 7033 tételt rögzítettek az osztály munkatársai. Az adatbázis építéskor továbbra is különös gondot fordítottak az MTA köztestületi tagok adatainak karbantartására és aktualizálására.

A Nemzeti Casino történetének kutatását és a könyvtár anyagának feltárását továbbra is fiatal kutatói pályázat keretében foglalkoztatott régi könyves szakember végzi. A könyvek feldolgozását és a címlapok szkennelését folyamatosan végezte, 2016 folyamán 1178 kötet került be a katalógusba.

2016-ban is folytatódott a felozlatott szerzetesrendi és egyházi könyvanyag (KEO) feldolgozása, 252 kötet leírása készült el.

Az év folyamán lezárult a folyóiratok retrospektív feldolgozása, ezzel a könyvtár folyóirat-állománya teljes egészében kereshetővé vált az OPAC-ban.

A Keleti Gyűjtemény 1104 művet (1281 db, sorozat 62, authority 1948) rekatalogizált autopsziával és tartalmi feltárással. Ugyanezen időszak alatt a Keleti Gyűjteményben komplex módon (címléírás, ETO, tárgyszavazás) feldolgoztak 1007 művet (1127 db), 8 sorozatot, emellett készült 236 utaló. Az eddig csak kötetes katalógussal rendelkező Scheiber-gyűjtemény is bekerült on-line katalógusba.

3.2.2 Repozitóriumi tételek feldolgozása

2016. március 1-jétől a Gyűjteményszervezési Osztály három munkatársa vesz részt a könyvtár REAL repozitóriumának építésében, összesen 1790 tételt ellenőriztek az év folyamán.

3.2.3 Retrospektív konverzió

Az MTA Kutatási Infrastruktúra-fejlesztés megnevezésű belső pályázatán az MTA KIK két programra nyert el támogatást, amelynek együttes összege 73 000 000 Ft. (szerződés szám: IF-026/2016):

- 1. Az MTA kiadásában és együttműködésével kiadott nyomtatványok teljes körű digitalizálása, negyedik ütem*
- 2. Az MTA Könyvtár és Információs Központ által őrzött tudásvagyon Interneten történő megjelenítése*

Megvalósult tevékenységek és elért eredmények bemutatása

Az első témában, a magyar tudomány eredményeinek hozzáférhetőségét biztosító archiválás negyedik ütemében a könyvtár munkatársai az MTA folyóiratok és könyvsorozatok digitalizálását folytatták. Az archiválás eredményeként 2929 kötetet, 1 058 455 oldalt archiváltak elektronikusan. Az elektronikus dokumentumokat repozitóriumban (REAL) helyezték el open access formában, ezzel biztosítva a szabad hozzáférést mindenki számára.

A digitalizálási program legfőbb eredménye, hogy a világ bármely pontjáról ingyenesen hozzáférhetők az MTA kiadványok teljes szövegű tartalma, összesen már 3 700 000 oldal. Az MTA digitalizált kiadványai tudománypolitikai elemzésekhez is rendelkezésre állnak, amelyek a jelenlegi finanszírozást hivatottak támogatni. 2016 folyamán az alábbi dokumentumok köteteit archiválták elektronikusan:

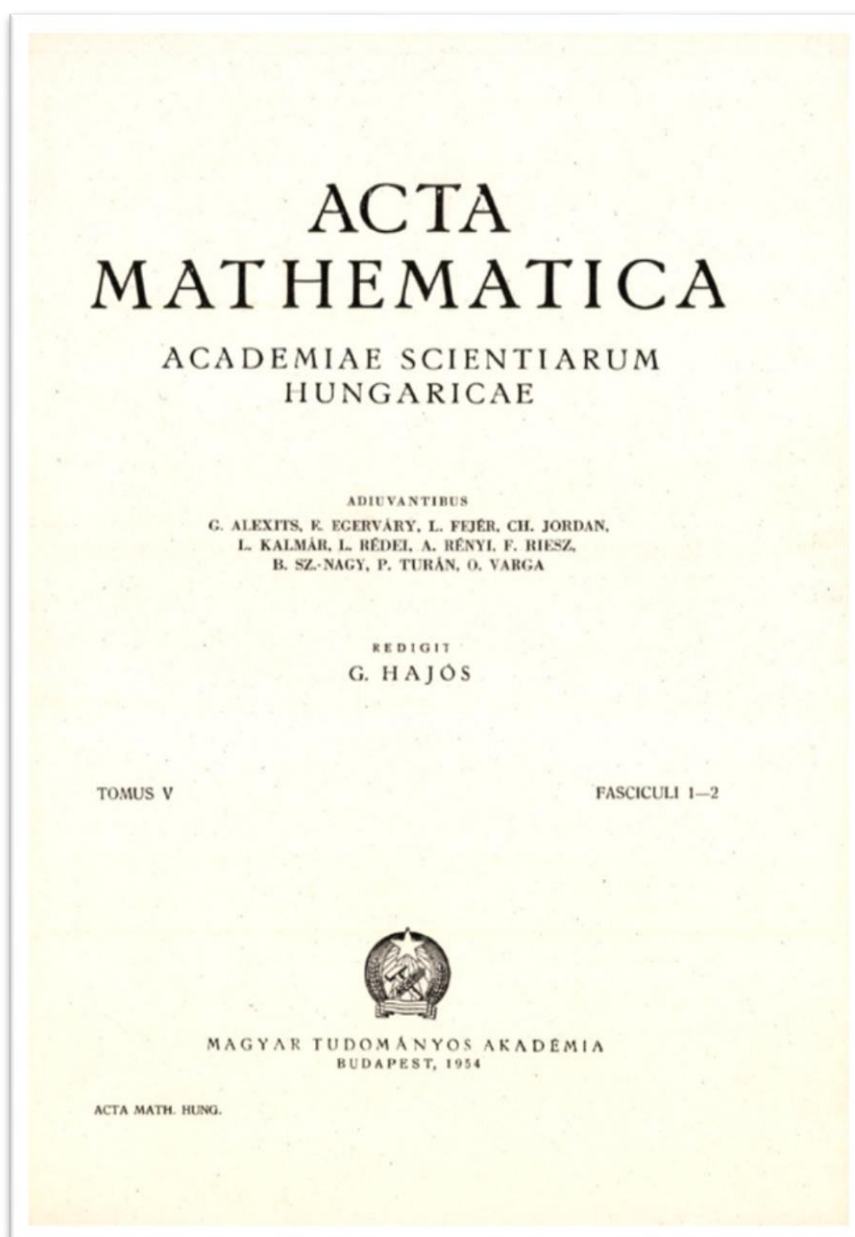

Cím	Digitalizált évfolyamok	Kötetszám	Oldalszám
Folyóiratok			
Acta Mathematica	1(1950)-69(1995)	69	29 300
Acta Oeconomica	1(1966)-45(1995)	45	21 210
Acta Physica	1(1950)-69(1995)	69	31 452
Akadémiai értesítő	1(1952)-53(2004)	53	9474
Állattani Közlemények	1(1902)-97(2012)	97	20 919
Alveare (1837-1838)	1(1837)-2(1838)	2	2018
Andragógia	1(1983)-7(1989)	7	626
Anthropológiai Közlemények	1(1957)-55(2014)	55	10 529
Athenaeum (1837-1843)	1(1837)- Ú.F. 1(1843)	7	6663
Aurora: hazai almanach	1(1822)-16(1837)	16	6801
Biológia: elméleti és kísérleti biológiai folyóirat	1(1953)-34(1986)	34	6796
Botanikai Közlemények	1(1902)-99(2012)	99	26 406
Budapesti hiradó	1844-1848	2	1672
Csillagászati Lapok	1(1938)-7(1944):1-3	7	1200
Danubian historical studies: a journal of the Institute of Historical Sciences of the Hungarian Academy of Sciences	1(1987)-2(1988)	2	600
Demográfia	1(1958)-58(2015)	58	28 440
Életképek: szépirodalmi és kritikai folyóirat	1(1843)-10(1848)	10	9953
Environmental radioactivity in Hungary	1(1975)-2(1979)	2	96
Felső magyar országi Minerva: nemzeti folyó-írás	1(1825)- 10(1835/1836)	10	7349
Figyelmező (1837-1840): az egyetemes literatura' körében	1(1837)-4(1840)	4	1734
Fizikai szemle: magyar fizikai folyóirat	1(1950)-54(2004)	54	28 172
Haematologia	1(1967)-24(1991)	24	11 288
Hasznos mulatságok (1817-1842): a' hazai 's külföldi tudósításokhoz todalékúl írta 's kiadta Kultsár István	1817-1842	21	16 484
Helikoni kedvtöltés: a' magyar literaturának némelly barátjai által	1(1819)-4(1820)	4	527
Hetilap (1845-1848): encyclopedicus tartalmu folyóirat különös tekintettel a közgazdászatra, műiparra és műkereskedésre	1845-1848	4	2310
Hirnök: political, tudományos, művészeti 's szépliteraturai hirlap	1(1837)- 8(1844)	8	3430
Honderü (1843-1848): szépirodalmi és divatlap (divatképek, fametszetek és más mellékletekkel.)	1(1843)-6(1848)	6	5691
Honművész (1833-1841): a' Regélő folyóírásnak társa	1(1833)-9(1841)	9	7566

Cím	Digitalizált évfolyamok	Kötetszám	Oldalszám
Folyóiratok			
Hölgyfutár: közlöny az irodalom, társasélet, művészet és divat köréből	1849-1864	12	5842
Iparrégészeti és archeometriai tájékoztató	1(1983)-15/16(1998)	15	248
Jelenkor (1832-1848): politikai tekintetben a' két haza 's külföld hírleveleiből	1(1832)-17(1848)	17	9161
A Királyi Magyar Természettudományi Társulat évkönyvei	1(1841/1845)-4(1857/1859)	4	1069
A Kisfaludy-Társaság évlapjai	1836-1940	67	14 636
Koszorú	1828-1841	13	2429
Közgazdasági és statisztikai évkönyv	U.F. 1(1887)-8/9(1894/1895)	8	4193
Közlemények/Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központjának Dunántúli Tudományos Intézete	7(1969)-13(1972), 15(1971)-20(1975), 22(1976)-31(1984)	22	3665
Literarische Berichte aus Ungarn	1(1877)-4(1880)	4	2715
Magyar álmanak ...-ik esztendőre	1(1794)-3(1796)	3	1428
A Magyar Biológiai Kutatóintézet ... évi jelentése	1928/1929-1943	14	590
Magyar Chemiai Folyóirat	1895-1943	55	12 416
Magyar emléklapok: történeti és szépirodalmi közlöny az utolsó forradalom korából	1848-U.F. 1(1850)	2	579
Magyar Kémiai Folyóirat	1950-2002	53	29 114
Magyar könyv-ház (1783-1804)	1(1783)-22(1804)	22	8016
Magyar nyelvészet	1(1856)-6(1861)	6	3081
A Magyar Pathologusok Társasága nagygyűlésének munkálatai: ... Nagygyűlés	1(1932)-12(1943)	12	1911
A Magyar Sebésztársaság munkálatai	1(1907)-27(1942)	27	10 245
Magyar Tudományos Akadémia Műszerügyi Szolgálat közleményei	1(1964)-10(1971)	10	896
Magyar Tudományos Akadémiai Központi Kémiai Kutató Intézetének közleményei.	1(1958)-10(1963)	10	2170
A Magyar Tudományos Akadémia Tihanyi Biológiai Kutatóintézetének évkönyve	1(1926/1927)-44(1977)	44	16 846
Magyar tudományos értekező	1(1862)-2(1862)	2	1042
Mathematikai és physikai lapok	1(1892)-50(1943)	50	15 569
Mathematische und Naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn	1(1882)-38(1931)	38	15 093
Mindenes gyűjtemény	1789-1792	6	2739
Miskolci Akadémiai Bizottság közleményei	1(1981)-18(1998)	18	2000
Mulattató: szép literaturai gyűjtemény	1832-1833	2	1252
Muzáron: kritikai és esztétikai szemle	1(1826)-Ú.F.1(1833)	5	1767

Cím	Digitalizált évfolyamok	Kötetszám	Oldalszám
Folyóiratok			
Műhelymunkák a nyelvészet és társtudományai köréből	1(1985)-5(1988)	5	794
Műszerügyi és mérés-technikai közlemények	11(1971)-61(1998)	51	4272
Nefejejts: almanach	1(1832)-3(1834)	3	496
Nemzeti ujság: hazai és külföldi tudósításokból	1806-1948	31	22 200
Nevelési emléklapok	1(1846)-6(1848)	6	496
Neveléstudományi közlemények	1(1974)-1978	5	354
Nouvelles études Hongroises	1(1966)-14(1979)	14	3970
Őrangyal: vallási almanach, honunk gyöngéd hölgyeinek szentelve	1843-1852	6	1948
Parnaszszusi időtöltések: vagy az én mulatságaim, és magános társalkodásaim	1(1822)	1	882
Problems of control and information theory	1(1972)-20(1991)	20	11 203
Proceedings of the Microbiological Research Group of the Hungarian Academy of Sciences	1(1966)-3(1970)	3	356
Pszichológiai tanulmányok	1(1958)-16(1986)	16	10 718
Publications of Debrecen Heliophysical Observatory of the Hungarian Academy of Sciences	1(1964)-11(1987)	11	1776
Rajzolatok a' társas élet és divatvilágból (1835-1839)	1(1835)-5(1839)	5	3844
Reform (1848): szabadság, egyenlőség, testvériség	1848	1	230
Review of historical demography	1(1971)-9(1998)	9	1300
Sárospataki Füzetek	1(1857)-1905	15	11 134
Sárospataki Lapok	1(1881/1882)-1948	43	23 731
Sas (1831-1833): vegyes tárgyú iratok az olvasni tudni méltó minden ágaiból	1(1831)-15(1833)	15	2128
Sokféle: (időszakosan megjelenő tudományos és ismeretterjesztő szemle)	1(1791)-12(1808)	12	2724
Stella	1(1926)-6(1931)	6	906
Századunk (1832-): political, tudományos és művészeti folyóirat	1(1832)-2(1833)	2	322
Századunk (1836-1845): political, tudományos és művészeti folyóirat, társul a Hirnökkhöz	1(1838)-8(1845)	8	2641
Széphalom (Sátoraljaújhely)	1(1986)-26(2016)	26	13 122
Szépliteraturai ajándék a Tudományos gyűjteményhez	1821-1827	7	1416
Szinműtár	1(1839/1840)-4(1843)	4	1273
Szociálpolitikai értesítő	1983-1995	12	7782
Társalkodó (1832-1848): tudományos, művészeti 's mesterségi tekintetben	1(1832)-17(1848)	17	5673

Cím	Digitalizált évfolyamok	Kötetszám	Oldalszám
Folyóiratok			
Természettudományi Közlöny	1869-1944	76	55 846
Természetvédelmi Közlemények	1(1991)-14(2008)	14	3022
Új Magyar Muzeum	1850-1860	10	12 159
Ungarische Jahrbücher	1(1921)-23(1943)	23	10 549
Ungarische Revue	1(1881)-15(1895)	15	12 463
Uránia: nemzeti almanach újesztendei ajándékul...	1(1828)-6(1833)	6	2214
Világ: politikai, tudományos, művészeti folyóirat	1(1841)-4(1844)	4	1880

Acta Mathematica Academiae Scientiarum Hungaricae, Tomus 5. (1954)

Cím	Digitalizált évfolyamok	Kötetszám	Oldalszám
Könyvsorozatok			
Akadémiai műhely	1991-2013	33	12 238
Ál-shakespearei drámák	1914-1919	8	992
Az MTA Könyvkiadó Vállalata	1874-1944	112	56 484
Az MTA Könyvkiadó Vállalata UF	1875-1942	132	59 615
Balkán-kutatások	1923-1940	4	928
Codices Hungarici	1944	2	580
Commentarii exegetici ad Scriptores Graecos et Romanos	1913-1915	2	226
Editiones criticae scriptorum Graecorum et Romanorum	1890-1943	12	3142
Elmélet-Módszer-Gyakorlat	1(1963)-70(2014)	70	9710
Előadások Kőrösi Csoma Sándor emlékezetére	1900-1935	7	282
Értekezések, emlékezések	1980-1999	144	7156
Filozófiai könyvtár	1930-141	12	3446
Fontes archaeologici Hungariae	1973-1992	21	3670
Földrajzi tanulmányok	1967-1988	6	3336
Görög és latin remekírók	1885-1940	35	14 372
Görög és római irodalomtörténeti munkák	1889	1	388
Loess Inform	1(1987)-4 (2004)	4	456
Magyar történeti szinműtár	1893-1907	10	1863
Magyarország tájféldrajza	1964-2003	22	3186
Magyarországi német nyelvjárások	1905-1923	8	644
Magyarországi szláv nyelvjárások	1909	1	152
Magyarországi tanulók külföldön	1890-1902	4	1548
Monumenta I-IV.	1857-	132	70 633
MTA Jogtudományi Bizottság kiadványai	1928-1942	14	5564
Nyelvemléktár	1874-1908	15	6236
Régi magyar költők tára	1877-1937	14	5815
Régi magyar könyvtár	1897-1937	41	8790
A Római Magyar Történeti Intézet kiadványai	1931-1941	3	868
Studia archaeologica	1963-1991	11	2500
Studies in Geography in Hungary	1964-2008	33	6246
Symposia biologica Hungarica	1(1960)-39(1991)	39	16 504
Varia archaeologica Hungarica	1983-2014	30	12 743
MTA könyvek			
Sorozaton kívüli könyvek	1876-1946	126	32 900
Összesen:		2 929	1 058 455

Az MTA Könyvtár és Információs Központ által őrzött tudásvagyon Interneten történő megjelenítése témában a 2016-ban a könyvtár Müncheni katalógusában (1950 előtti katalógus) szereplő könyveket teljes egészében kereshetővé tették, a Medea Services Kft. 148 889 cédulát vitt be az elektronikus katalógusba. Ezt a munkát egészítette ki a kollégák plusz munkában autopszia alapján elvégzett feldolgozása, ezáltal további 30 000 cédula került be az ALEPH integrált könyvtári rendszerbe.

A pályázat két része között pénzügyi átcsoportosítást végeztünk. Időközben láthatóvá vált, hogy az előzetes felmérésekkel szemben nagyobb energiákat tudtunk megmozgatni az archiválás területén, ezért a vállalt 750 000 oldal helyett 1 058 455 oldalt archiváltunk, melynek költségeit (6 116 080 Ft) a retrospektív konverzióból csoportosítottuk át. Azonban ez nem befolyásolta az elektronikus katalógusba való betöltéseket, a vállalt állományrészeket elérhetővé tettük az elektronikus katalógusban.

A pályázati előírányzathoz képest sikerült megtakarítást elérni a közbeszerzés folyamatában is, mivel a fent leírt két szolgáltatásra a közbeszerzési törvény rendelkezéseit nem kellett alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő, a 79995000-5-től 79995200-7-ig tartó CPV kódok által meghatározott könyvtárkezelési szolgáltatásokra.

Kézirattár/Mikrofilmtár

A Kézirattár öt munkatársa munkaidőn túl, külön díjazásért folytatta a Kézirattár kéziratos cédulakatalógusának retrokonverzióját, a munkában a „J-Je” fiók közepéig jutottak el, összesen 15 000 rekord készült el.

Keleti Gyűjtemény

2016-ban a Keleti Gyűjtemény anyagának retrokonverzióját Dr. Kárteszi Mihályné végezte megbízási szerződéssel, s 5000 rekordot készített el. Az év folyamán a Keleti Gyűjtemény munkatársai munkájának eredményeképpen további 8100 rekord került be az on-line katalógusba.

3.2.4 Elektronikus tartalmak metaadat szerkesztése

Az MTA elnökének 24/2016. (VII. 15.) számú határozata (A tudományos művek nyílt hozzáférésű közzétételéről) értelmében a közpénzből finanszírozott és munkaköri kötelezettségként végzett tudományos tevékenységgel összefüggésben alkotott tudományos művek központi archiválását és nyílt hozzáférését az MTA KIK biztosítja. Erre a célra a könyvtár által üzemeltetett REAL repozitórium (<http://real.mtak.hu>) áll rendelkezésére. A szerzők által feltöltött fájlokat és a hozzájuk rögzített metaadatokat a Szakinformatikai Osztály munkatársai ellenőrzik, a feltöltést követő 24 órán belül megjelennek a rekordok a repozitórium nyilvános kereső felületén, vagy visszajelzést kap a feltöltő a szükséges javításról. 2016-ban a gyűjtemény 10 114 rekorddal gyarapodott.

Szintén a REAL repozitóriumba kerül az MTA Könyv és Folyóirat-kiadó Bizottság által támogatott orgánumban megjelent közlemények teljes szövege, melyeknek metaadatai az MTMT-ben is megjelennek. 2016-ban 2123 közlemény bibliográfiai adatai kerültek így be az MTMT-be.

REAL - az MTA Könyvtárának Repozitóriuma

Kezdőlap
Információ
Böngészés, Év
Böngészés, Szakterület
Böngészés, Szerző

Belépés | Regisztráció

Search

Böngészés, Év

Kérjük, válasszon egy böngészési szempontot az alábbi listából.

<ul style="list-style-type: none"> • 2017 (634) • 2016 (6767) • 2015 (8143) • 2014 (7353) • 2013 (5274) • 2012 (2314) • 2011 (1731) • 2010 (1436) • 2009 (1845) • 2008 (1731) • 2007 (1951) • 2006 (1114) • 2005 (918) • 2004 (703) • 2003 (707) • 2002 (575) • 2001 (511) • 2000 (369) • 1999 (333) • 1998 (237) • 1997 (195) • 1996 (150) 	<ul style="list-style-type: none"> • 1995 (126) • 1994 (147) • 1993 (123) • 1992 (123) • 1991 (103) • 1990 (96) • 1989 (73) • 1988 (59) • 1987 (58) • 1986 (49) • 1985 (47) • 1984 (38) • 1983 (34) • 1982 (28) • 1981 (29) • 1980 (30) • 1979 (28) • 1978 (27) • 1977 (17) • 1976 (11) • 1975 (17) • 1974 (10) 	<ul style="list-style-type: none"> • 1973 (8) • 1972 (10) • 1971 (14) • 1970 (9) • 1969 (3) • 1968 (4) • 1967 (9) • 1966 (3) • 1965 (2) • 1964 (6) • 1963 (5) • 1962 (5) • 1961 (6) • 1960 (2) • 1959 (1) • 1957 (2) • 1956 (3) • 1955 (1) • 1954 (1) • 1953 (2) • 1952 (2) • 1950 (1)
---	---	--

REAL - az MTA Könyvtárának Repozitóriuma az akkreditált szolgáltató: [eprints](#) MTA a [School of Electronics and Computer Science, University of Southampton](#) fejlesztése. [Tudás információk és fejlesztés](#)

4. Olvasószolgálat és tájékoztatás

Januárban és februárban a minőségbiztosítás és -fejlesztés keretében a könyvtár használói elégedettségmérést végzett, az online kérdőívet 213 fő töltötte ki. Ennek eredményéről infografika és szöveges tájékoztató készült, amelyet honlapunkon és hírlevelünkben közzétettünk. A felmérés fontos kiindulópont mind a gyűjtemény, mind a szolgáltatások további fejlesztéséhez.

Az MTA pályázati támogatásával folytatódott az MTA intézeti kiadványok és az Akadémiai Kiadónál megjelent könyvek és folyóiratok digitalizálása, illetve digitalizált tartalmak vásárlása. 2016-ban az Arcanum Adatbázis Kft.-vel kötött szerződés nyomán 90 folyóiratról 1821 kötet, 1950 előtt publikált könyvsorozatokból 982 kötet és 126 kötetnyi sorozaton kívüli könyv – mindösszesen 1 058 455 oldalnyi állomány – vált így szabadon elérhetővé a könyvtár repozitóriumban. A digitalizálással kapcsolatos előkészítő és utómunkálatokat, adminisztratív feladatokat a Folyóirat Csoport végezte.

2016-ban az egyik fontos feladat a Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály gondozásába tartozó ún. akadémiai cseretartalék könyvállomány apasztása volt. Ajándékozás vagy kedvezményes értékesítés útján 12 288 kötet 1950 utáni és 1038 kötet 1950 előtti kiadvány talált gazdára. Az 1950 utáni tartalékból 24 146 nem hasznosítható kötetet szállítottunk el. Az 1950 előtti kiadványok kiajánlására 2017-ben kerül sor.

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály munkatársai a Szakinformaticai Osztállyal együttműködve folytatták a könyvtár metakeresőjének (ExLibris: Primo) optimalizálását, és tesztelték az ExLibris által 2017-ben bevezetendő új verziót. Részt vettek a MARC 21 munkacsoport egyeztetéseiben, hibalisták alapján bibliográfiai és példányrekordokat javítottak, közreműködtek a beérkező hagyatékok behasonlításában.

A könyvtár vezetőségével közösen több tájékoztató beszélgetést folytattak az év során meghívott építészekkel a központi olvasóterem és a földszinti terek felújításával kapcsolatos elképzeléseinkről.

A könyvtári nyári szünet július 4-étől augusztus 7-éig tartott. Az Országos Idegennyelvű Könyvtárral együttműködve a nyári időszakban a nyári zárva tartás idejére 2016-ban is kedvezményes beiratkozást biztosítottunk egymás olvasóinak. Szeptember 13-án az osztály munkatársai részt vettek az ELTE Trefort-kerti tömbjében megrendezett VIII. Könyvtári Napon. A diákok megismerkedhettek a könyvtár szolgáltatásaival, válogathattak az Akadémiai Kiadó és a könyvtár kiadványaiból. Kedvezményes beiratkozásra is volt lehetőség, ezt 52 hallgató vette igénybe.

4.1 Olvasóforgalom, kölcsönzés

2016-ban a könyvtár regisztrált használóinak száma 4495 fő volt, közülük a könyvtárat aktívan használók száma 2669 fő. Az év során 605 új beiratkozót

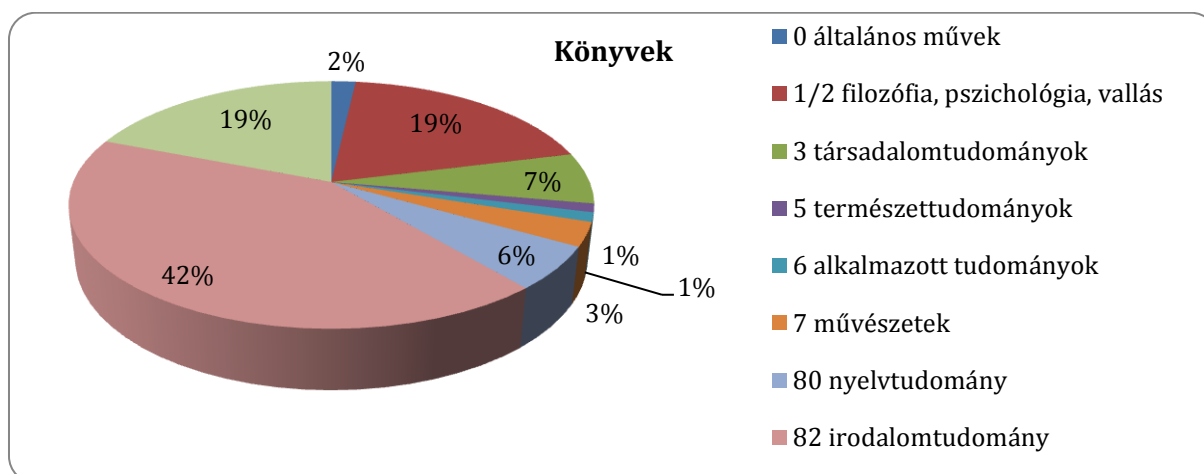
regisztráltunk, 188 napi olvasójegyet és 84 db öt alkalomra szóló látogatójegyet állítottunk ki. A beiratkozási díjkból származó éves nettó bevétel 2 523 000 Ft volt.

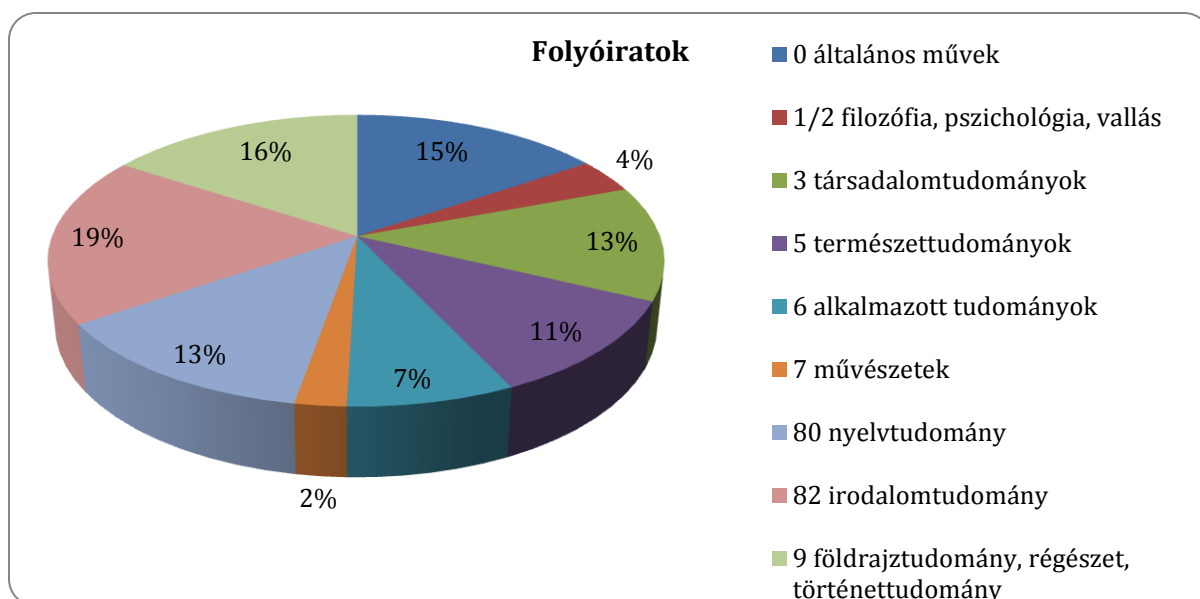
A központi olvasótermet és a digitális dolgozószobát olvasóink 21 482 alkalommal vették igénybe, ebből a digitális dolgozószoba forgalma 1519 látogatósi alkalom. Olvasóink az év során 13 504 könyvet kölcsönöztek otthoni használatra. A helyben kölcsönzések száma (raktári kérés olvasótermi használatra) a könyvolvasóban és a folyóirattárban 69 532 volt. A Mikrofilmtár állományába tartozó dokumentumokat olvasótermünkben 217 alkalommal használták. A szabadpolcos állomány dokumentumait részben becslésen alapuló statisztikánk szerint kb. 14 600 alkalommal vették kézbe. A beiratkozott olvasók, a látogatósi alkalmak és a kölcsönzések száma nem változott számottevően, viszont a dokumentumhasználat érezhetően csökkent. Számos külföldi egyetemi hallgató csak az olvasótermet veszi igénybe tanulás céljából, de a könyvtár állományát nem használja; az olvasók a korábbinál nagyobb arányban látogatták a digitális dolgozószobát.

Előjegyzést és dokumentum-előkészítést az online katalóguson keresztül (1971 db), a honlapon elérhető folyóirat-előkészítési úrlapon vagy e-mail-ben is kérhettek olvasóink: összesen kb. 2400 ilyen kérés volt.

A használók tudományos fokozat és foglalkozás szerinti megoszlása (%)

	Könyvolvasó	Folyóiratolvasó
MTA rendes és levelező tagja	0,8	1,9
Egyetemi tanár, tudományok doktora, kandidátus	29,9	20,8
Egyetemi oktató	3,4	17,8
Tudományos kutató, PhD-hallgató	14,9	21,4
Nem főfoglalkozású kutató	17,0	30,6
Egyetemi hallgató	23,9	6,5
Egyéb	10,0	1,1

A Keleti Gyűjtemény olvasótermét olvasóink 6539 alkalommal vették igénybe, 22 150 könyvet, folyóiratot, illetve kéziratot tanulmányoztak és 812 művet kölcsönöztek. Az olvasók többsége felsőbb évfolyamos egyetemista és PhD-hallgató volt, de a gyűjtemény rendszeres olvasói között nagy számban található egyetemi oktatók, valamint az MTA tagjai és doktorai is. Külföldről nemcsak levélben fordultak hozzánk unikális kézirateinkkal kapcsolatos kérésekkel, hanem gyakran személyesen is a Gyűjteményben kutattak külföldi tudósok a világ minden tájáról.

A Kézirattárat 406 olvasó 1139 alkalommal 75 258 db, 21 téka, 75 köteg, 18 csomó, 48 mappa, 30 füzet, 30 téka, 4 doboz, 20 csomag dokumentumot használt.

36 kutató 74 alkalommal dolgozott a Lukács Archívumban.

4.2 Tájékoztatás

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály személyesen, telefonon és írásban is tájékoztatást nyújt olvasóinak és az érdeklődőknek. 2016-ban a technikai jellegű kérdések (általános információ a könyvtár, illetve a könyvtári rendszer használatáról, szolgáltatásairól, ezekkel kapcsolatos felvilágosítás, ügyintézés) száma kb. hétezer, hosszabb, keresést igénylő referenzkérdés kb. 3400 volt. A Magyar Nemzeti Bank felkérésére válogatott bibliográfiát állítottunk össze az ókori görög és latin szerzők magyar fordításban megjelent műveiről, 1867-től napjainkig (kb. 750 tétel). Új külföldi könyveinkről 2016-ban 7 listát tettünk közzé.

Az MTA vezetése a tudós testület fennállásának 200. évfordulójára átfogóan és reprezentatívan kívánja bemutatni tagjainak és intézményeinek tudományos teljesítményét. E projekt egyik első lépéseként novembertől az osztály munkatársai építik az MTMT adatbázisában (MTMT központi kezelésű szerzők – Akadémikus Bibliográfia) a 2010 előtt elhunyt akadémikusok bibliográfiáját.

Wordpress platformon szerkesztett hírlevelünkben (<http://hirlevel.mtak.hu/>) 80 alkalommal tudósítottunk a könyvtári rendezvényekről, eseményekről, online adatbázisok próbáhozjárásairól. A híreket 1904 felhasználó látta, 135-en e-mailben is követték a bejegyzéseket, a híroldalt 3562-en tekintették meg. Az oldalt 1002 fő a Facebookról érte el, 142-en a könyvtár honlapjáról, 722-en pedig valamilyen keresőprogram segítségével.

Facebook oldalunkon 2016-ban 164 posztot hoztunk létre, erre 191 276 különböző reakció érkezett (klick, lájk, megosztás, stb). Az oldalunknak december 31-én 1506 kedvelője volt (64% nő, 36% férfi), 2016-ban 289 új kedvelőt szereztünk. Twitter csatornánknak jelenleg 412 követője van (61% férfi és 31% nő), 2016-ban a tweeteket 20 096-szor tekintették meg.

Könyvtárunk új és régebbi kiadványait, valamint az akadémiai cseretartalékba tartozó könyveket osztályunkon árusítottuk, ebből 2016-ban nettó 573 000 Ft bevételt szereztünk.

A Keleti Gyűjtemény munkatársai személyesen 1235 alkalommal, telefonon, hagyományos és elektronikus levélben 582 alkalommal adtak tájékoztatást az olvasóknak és a hozzájuk forduló hazai és külföldi érdeklődőknek. A gyűjtemény munkatársai továbbra is rendszeresen, tematikus bontásban, a honlapon teszik közzé új beszerzésű külföldi könyveiket.

4.3 Használóképzés, oktatás

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály 2016-ban 28 alkalommal fogadott látogatói csoportokat előre egyeztetett időpontban, összesen 522 főt. A csoportok közül 13 felsőoktatási intézményből, 4 középiskolából, 5 általános iskolából, 2 csoport könyvtári szakmai szervezetekből, 4 pedig egyéb civil szervezetből érkezett. Látogatóinkat megismertettük intézményünk történetével, gyűjteményünkkel, szolgáltatásainkkal és a könyvtárhasználat új lehetőségeivel (metakereső, repozitóriumok stb.).

Az MTMT munkatársai 19 konzultációt tartottak az intézményi adminisztrátorok számára a könyvtárban és más helyszíneken, összesen 182 fő részvételével.

Az NIIF szerverén működő, könyvtárhasználatot segítő Minerva nevű portálunkat 2016 októberében támadás érte, ezért saját szerverre költöztettük. Az immár reszponzív felület küllemében azóta megújult, a tartalmi frissítésre 2017-ben kerül sor. Az oldal látogatóinak száma 2016-ban 4795, a látogatási alkalmak száma 5498.

4.4 Könyvtárközi kölcsönzés

2016-ban mintegy másfélszáz hazai könyvtárnak szolgáltatunk dokumentumot az Országos Dokumentumellátó Rendszer (ODR) keretében. A hozzánk beérkezett

kérések száma 1259 volt, ebből 688 kérés könyvekre, 571 kérés folyóiratokra vonatkozott, vagyis nőtt a könyvek aránya, ami talán a végre sikeresen zajló MOKKA rekordfeltöltéseknek tudható be. A kérések 96,5%-át teljesítettük, a kért másolatokat elektronikus formában szolgáltatottuk, a szkennelt oldalak száma megközelített a 6000-t. Az online előfizetési adatbázisokból 20 cikket PDF formátumban küldtünk a kérő könyvtáraknak.

Az olvasóink számára indított könyvtárközi kérések száma továbbra is növekszik, 2016-ban 1032 db volt. A kéréseink 95%-a teljesült, 793-at eredetiben, 182-t elektronikus formában, 6 darabot fénymásolatban küldtek el partnereink. A kapott dokumentumok, illetve másolatok közül 284 db külföldi könyvtárakból, 697 hazai gyűjteményekből érkezett. Külföldről 71 olvasónk kért kölcsönzést, az így kölcsönzött könyvekből 153 darabot 50%-os kedvezményes kölcsönzési díjjal szolgáltatunk. A nemzetközi kölcsönzés támogatásának költsége nettó 271 000 Ft-ot tett ki.

A könyvtárközi kölcsönzés statisztikai adatai 2016-ban (dokumentumok, db)

Kérés	Szám	Teljesítés	Eredeti	Nyomatott	Elektronikus
beérkezett	1259	adott	554	0	661
küldött	1032	kapott	793	6	182

A könyvtárközi kölcsönzés alakulása az elmúlt öt évben (teljesült kérések)

Kérés	2012	2013	2014	2015	2016
saját olvasóinknak érkezett	822	864	868	934	981
más könyvtáraknak szolgáltatott	1767	1586	1460	1193	1215

4.5 Raktározás, állományellenőrzés

2016-ban a Gyűjteményszervezési Osztálytól a Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály 5334 könyvtári egységet vett át raktározásra: 5296 db könyvet, 16 db lieferungot, 13 db CD-ROM-ot és 9 db DVD-t. Az év során 1 db elveszett könyv adatait adták át a Gyűjteményszervezési Osztálynak törlésre.

Arany János utcai raktárban folytatódott a 200 000-es jelzetű könyvállomány kiköltöztetése törökbálinti raktárba, így biztosítható a beérkező új könyvek belső raktári elhelyezése. A belső raktárban őrzött folyóiratok felmérése létszámhiány miatt lassabban haladt a tervezettnél. A nyári zárás alatt lezajlott az olvasótermi szabadpolcos könyv- és folyóirat-állomány rendszeres ellenőrzése és frissítése. Minden raktárszintet bekapcsoltak a könyvtár informatikai hálózatába, 2017-ben a számítógépek beszerzése után már a raktárakban is elérhető lesz az ALEPH-kliens. Raktáros munkatársaink a napi kérések kiszolgálása mellett egyéb feladatokat is elláttak (pl. nagyobb volumenű dokumentumszállítás, könyvtárközi kézbesítés, ruhatári helyettesítés).

A külső raktári állományból az éves forgalom olvasói kérésekre, digitalizálásra és retrospektív feldolgozásra közel 11 500 könyvtári, illetve levéltári egységet tettek ki.

Ezek megoszlása gyűjteményi egységenként: az olvasószolgálatra 4558 db könyv, a folyóirat-olvasóba 2751 kötet folyóirat, a Keleti Gyűjteménybe 2604 db könyv és folyóirat, a Kézirattárba 21 db disszertáció, a Levéltárba 200 levéltári doboz és 1252 levéltári dosszié.

2016-ban a külső raktárba beérkezett és további feldolgozásig elhelyezésre került Friedrich Wilhelm Quandt hagyatéka (kb. 320 pm) és Elisabeth Rotten hagyatéka (35 pm). A hagyatékok fogadásához kb. 400 pm egyéb állományt kellett áthelyezni. A raktárba került még mintegy 2000 levéltári doboznyi iratanyag. A Gyűjteményszervezési Osztály számára folyamatosan be- és visszaszállították a feldolgozandó Nemzeti Casino, KEO és egyéb anyagait.

Az akadémiai könyv-cseretartalékból és a könyvtár kiadványaiból kb. 15 000 kötetet válogattak és csomagoltak munkatársaink a Pécsen rendezett VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus résztvevői számára. Az elavult, már nem hasznosítható kiadványokat (kb. 1000 pm) elszállítottuk.

A törökbálinti depóban az MTA LGK megrendelésére és felügyeletével augusztusban megkezdődött az új raktárrész kialakítása a jelenlegivel szomszédos területen, az átadás 2017 első hónapjaira esik. Pénzügyi okokból csak a tervezett terület egyharmadát építették be, a második ütem várhatóan 2017 végére készül el.

A 2014-ben az állományvédelmi és használati szempontok figyelembe vételével kialakított belső raktári rendet tovább építette a Keleti Gyűjtemény, minden állományi egységről számítógépes nyilvántartás készült. 2016-ban a belső raktárakban kellett helytakarékossági szempontok miatt rendezni az állományt, illetve folyamatosan végezték a kézikönyvtár ellenőrzését és rekatalogizálását.

4.6 Állományvédelem, kötészet

A kötészeti műhelyben 2016-ban 2141 db könyv és folyóirat kötése készült el, ezek kötésfajták szerinti megoszlása az alábbi táblázatban látható. A bekötött munkadarabok munkaegységekre átszámítva összesen: 2445 egység (fűzött kötéseknel +1 munkaegység, csíkozott kötéseknel + 0,33 munkaegység).

Az NKA Közgyűjteményi Kollégiumától még 2015-ben nyert támogatásból (pályázati azonosító szám: 3533/00214) szakmai anyagokat szereztünk be a Kötészeti Műhely számára 574 452 Ft értékben. A felhasználásról szóló szakmai beszámoló a KIK honlapján olvasható:

http://konyvtar.mta.hu/download/nka_3533_2015_koteszet.pdf

A beszámolóból kitűnik, hogy a műhelyben nem egyszerű újrakötések készülnek, hanem fertőtlenítéssel, laminálással, újrafűzéssel járó, sok esetben restauráláshoz közeli szintű kötési munkák, amivel nagy értékű, ritka kiadványok menthetők meg a jövőnek.

A kötésműhely szolgáltatásai az egyes osztályok számára (db)

Kötésfajta	Olvasó-szolgálat	Folyóíratár	Keleti Gyűjtemény	Egyéb	Összesen
ragasztott	725	355	205	5	1290
fűzött	67	13		3	83
csíkozott		467	197		664
gerincjavítás	93	5	6		104
téka	3	61			64
összesen	888	901	408	8	2205

A Gyűjteményszervezési Osztály a Nemzeti Casino dokumentumainak feldolgozása során penészes köteteket talált, ezért Budapest Főváros Levéltára állományvédelmi szakemberét kértük fel valamennyi raktárunk ellenőrzésére és a könyvekről vett minták laboratóriumi megvizsgálására. A vizsgálat kimutatta, hogy a mintákban – egy kivétellel – nincs aktív penész, és a törökbálinti raktárak hőmérséklete, páratartalma a kívánatos szinten van. A belső raktárakban ingadozik a páratartalom, ezért fokozott figyelmet kell fordítani a portalanításra és a dokumentumok biztonságos szállítására. Ennek érdekében a szükséges intézkedéseket megtettük.

A Keleti Gyűjtemény a Kaufmann-gyűjtemény támogatására 2015-ben pályázatot nyújtott be a Rothschild Foundation (Hanadiv) Europe-hoz. Az elnyert 9592 angol font (3 970 000 Ft) összegből 2016 februárjában 32 kézirat restaurálására kezdődött meg. A 15 hónapos időtartamú munka első 11 hónapjában 25 kézirat restaurálása fejeződött be. A Kötészeti Csoportnak két alkalommal küldtünk 378 db könyvet és folyóiratot, közülük 303 kötet készült.

A Magyar Nemzeti Múzeum Országos Restaurátor és Restaurátorképző Központ vezetőjének, Kissné Bendefy Mártának tanítványai 4 pergamen kódextöredékünket térítésmentesen restaurálták.

A FoKa Art (Kalocsai László) befejezte Vörösmarty Mihály családja nemesi oklevelének, valamint a költő asztalának és színházi plakátjának restaurálását.

Németh László digitalizálta, szűrte, hangra vágta és CD-re írta a Neumann János hangját tartalmazó magnókazettát.

4.7 Reprográfiai szolgáltatások

2016. február 1-jétől felemeltük a könyvtári reprográfiai szolgáltatások szinte már irreálisan alacsony díjait. Az év folyamán 33 fénymásolásra vonatkozó megrendelést kaptunk, 1999 db papírmásolatot készítettünk; 16 db szkennelési megrendelésre 297 felvétel készült. Az elkészült munkák díjának nettó bevétele 47 000 Ft-ot tett ki. Látogatóink a folyóirat-olvasóban is kérhettek nyomtatást és szkennelést,

kézpénzfizetés ellenében: az elkészült 3169 oldalnyi másolatért összesen nettó 40 000 Ft folyt be. A megrendelések száma évről évre jelentősen csökken, olvasóink szívesebben veszik igénybe az önkiszolgáló másológépeket.

A feltölthető másolókétyáival működő gépeken olvasóink összesen 19 383 oldalt fénymásoltak, nyomtattak, illetve szkenneltek. A kártyákra feltöltött összegből a könyvtárnak nettó 271 000 Ft bevétele származott. A pénzürmékkal használható fénymásoló gépen kb. 15 000 másolat készült, a bevétel 60 000 Ft volt. Saját digitális fényképezőgép használatára 180 alkalommal adtunk engedélyt, egy-egy cikk vagy könyvrészlet felvételéhez.

Keleti Gyűjtemény

A Keleti Gyűjtemény helyben is biztosít lehetőséget a reprográfiai igények azonnali kielégítésére, e tevékenységből 2016-ban nettó 259 355 Ft bevétel származott.

A Keleti Gyűjteményből származó kéziratoknak és könyveknek a Digitalizáló Műhelyben és a helyben készített szkenneléseiből, a Gyűjtemény által kiadott felhasználási engedélyekből 5017 euró és 127 kanadai dollár, azaz 1 581 200 Ft bevétel folyt be a könyvtár számlájára. Ez azonban csak a pénzbevételt jelenti, mert sok esetben – kiemelkedő szerzők, fontos kiadók esetében – a szokásos 1 tiszteletpéldányon kívül inkább általunk kiválasztott könyvek megküldését kértük az elkészítés, illetve az engedély ellentételezéseként.

A Keleti Gyűjtemény kiadványai közvetlenül a gyűjteményben is megvásárolhatóak, helyi értékesítésből 2016-ban 13 500 Ft bevétel származott.

Kézirattár

Szolgáltatás	Darabszám	Összeg
Fekete-fehér digitális felvétel	1786	226 822 Ft
Színes digitális felvétel	4142	3 156 204 Ft
Papíralapú másolat	4162	153 994 Ft
Bevétel összesen		3 537 020 Ft

Digitalizáló Műhely

Szolgáltatás	Darab felvétel
Reflektív szkennelés	143 120
Mikrofilm szkennelés	765
Negatívfilm szkennelés	53
Külföldi megrendelés szkennelése	625
Mikrofilm pozitív	- m

A Kézirattár munkatársai 81 alkalommal 164 db mikrofilmet, mikrofiche-t és CD/DVD-t szedtek ki, vitték át az Olvasószolgálatra és osztottak vissza.

A Digitalizáló Műhely 2016-ban 30 rendezvény fotózását és utómunkálatait végezte. 46 perzsa mű REAL-ba való feltöltése történt meg.

Lukács Archívum

Március 14-én az MTA honlapján közlemény jelent meg a Lukács Archívum (LAK) jövőbeni sorsáról. http://mta.hu/mta_hirei/a-magyar-tudomanyos-akademia-kozlemenye-a-lukacs-archivum-es-konyvtarrol-106162

A tervek szerint Lukács György kéziratos hagyatéka az MTA KIK Kézirattárába, könyvtára pedig az MTA BTK Filozófiai Intézetébe kerül.

2016 márciusában a VS.HU filmet forgatott Lukácsról a LAK-ban.

Az év folyamán folytatódott a VI. emeleti könyvek és folyóiratok csomagolása és elszállítása.

4.8 Elektronikus tartalomszolgáltatás, informatika

MARC 21 átállás, a katalógus tisztítása

2016. év elejétől a Szakinformatikai Osztályon – folyamatos egyeztetések mellett – folytatódott a feldolgozó munka átszervezése és az egységesített katalogizálási gyakorlat rendszerbeli feltételeinek kialakítása a MARC 21 szabvány szerint. A munka során új feldolgozási űrlapokat és a magyar nyelvű mezősűgőket töltöttünk fel, új nyelv- és országkódokat aktiváltunk, módosítottuk az ellenőrző-, megjelenítési-, és index-táblákat. Az év folyamán többször is újra-indexeltük a teljes adatbázist. Az átállás kapcsán, illetve a tervezett WorldCat-csatlakozás előkészítéseként aktívan részt vettünk a katalógus-tisztítási munkákban is. Ennek során nagyszámú javítási listát állítottunk elő a Gyűjteményszervezési Osztály munkatársainak, emellett adatkonverziókat, csoportos módosításokat végeztünk a rekordokban. Rekord-legyűjtéssel és új nyomtatási formátum létrehozásával támogattuk a készülő könyvtártörténeti bibliográfia munkálatait az elektronikus megjelenés érdekében.

Az elmúlt év során az új szabvány alkalmazásáról, valamint az OPAC-használatról kapcsolatban több alkalommal is belső tréninget tartottunk az érintett kollégáknak.

Rekatalogizálás informatikai támogatása

Az elmúlt évben a rekatalogizálási munkálatokhoz elkészítettük a szükséges űrlapokat, új felhasználókat hoztunk létre a rendszerben, jogosultságokat állítottunk és a feldolgozás ellenőrzéséhez naponta lefuttattuk a feldolgozónkénti statisztikát. Az elkészült rekordokon ellenőrzéseket hajtottunk végre, a kiszűrt hibákról értesítettük a feldolgozó kollégákat. A bibliográfiai rekordok példányadatai alapján 103 413 db példányrekordot generáltunk automatikusan.

A Medea Services Kft. által végzett feldolgozásnál kezeltük a hibajelzéseiket és szükség szerint továbbítottuk a Gyűjteményszervezési Osztályra, ellenőriztük az elszámolást, kiállítottuk a teljesítési igazolást.

MOKKA/ODR rekord átadás

A MOKKA/ODR adatbázisba az év folyamán 18 501 db rekordot adtunk át. A MARC 21 szabványos leírásnak és az előzetes ellenőrzéseknek köszönhetően gyakorlatilag hibás tételeket nem kapunk vissza. A Kézirattár munkatársai 2016-ban a MOKKA-R-be 1062 rekordban feltöltötték az inc.-anyagot.

4.8.1 Számítógépes referenz szolgáltatás

Az osztály munkatársai térítéses szolgáltatás keretében idézettség figyelmet, impaktfaktor-listák összeállítását, valamint kutatók publikációs és hivatkozási listáinak MTMT-be való integrálását végzik. Emellett tájékoztatást és segítséget nyújtanak a könyvtár repozitóriumának (REAL) használatával kapcsolatban. A szolgáltatás alapvető forrásai továbbra is a Web of Science és a Scopus nemzetközi adatbázisok. A szolgáltatás igénybe vételére 2016-ban 10 ügyfelünk volt, az általuk megrendelt szolgáltatásokra kb. 199,5 gépóra munkaidőt fordítottunk. Emellett 5 fő számára kerestünk idézettséget és töltöttük be a kapott adatokat az MTMT-be, kb. 23 fő számára pedig egyszerű kérdésekről telefonon, e-mailben adtunk felvilágosítást. Egy kutató számára oktatást tartottunk a Web of Science használatáról.

4.8.2 Web-OPAC, Primo, SFX

2016-ban 42 073 alkalommal külső, 16 686 alkalommal belső IP-címről használták a könyvtár elektronikus katalógusát (OPAC). 187 569 db keresési, illetve böngészési műveletet végeztek, valamint 2315 db kölcsönzési tranzakciót (hosszabbítás, előjegyzés) hajtottak végre online. Olvasószolgálati észrevételek alapján több javításra is sor került az OPAC funkcióiban.

Az olvasószolgálat munkatársaival egyeztetve folytatódott a Primo (összetett kereső) működésének fejlesztése. A könyvtári szolgáltatásokkal kapcsolatos tartalmakkal együtt folyamatosan aktualizálták a nyitóoldal hírblokkját. Az év során új funkciókat is kialakítottak: VIAF-kapcsolat kiépítése, illetve a találatok közvetlen MARC 21 nézete. A Primo MTA KIK-ben történő bevezetéséről, használatáról több ízben is előadást tartottunk az érdeklődő szakmai közönségnek [MACS-ülés (Magyar Aleph Csoport) – 2016. március 3. és november 15., valamint ELTE – 2016. augusztus 31.].

Az SFX szolgáltatáson keresztül 31 449 teljes szövegű folyóirat érhető el. Az SFX-ben mérhető keresések száma 140 616 volt 2016-ban, amelyek döntő többsége könyvtáron kívüli megkeresés volt.

Az SFX menüben megjelenő szolgáltatások közül a legnépszerűbb az EbscoHost felületen való keresés, az adatbázisaik közül kiemelkedik a Business Source Premier (57 769 kérés) és az Academic Search Complete (35 688 kérés) használata. Népszerűek voltak még az NPA, Elsevier adatbázisok is a felhasználók körében.

4.8.3 REAL repozitórium

Repozitóriumi gyűjteményeink tovább gyarapodtak a könyvtár digitalizálási projektjeinek, valamint a pályázati támogatások és a DOI regisztráció kapcsán egyre nagyobb számú partnerünknek köszönhetően. 2016-ban 3064 regisztrált felhasználója volt a REAL-nak, a letöltések száma 64 367 alkalom. A Kézirattár munkatársai 117 dokumentumot (6919 felvétel) töltöttek fel a REAL-ba.

A repozitórium gyűjteményeinek gyarapodása 2016-ban

Repozitórium	2016-ban bekerült rekord (db)	Összes rekord	Leírás
REAL	10 114	37 880	A gyűjtemény az MTA és/vagy az OTKA/NKFIH által támogatott kutatási programok keretében készült publikációk teljes szövegű anyagát, illetve az OTKA/NKFIH pályázatok kutatási zárójelentéseit tartalmazza.
REAL-J	2258	8413	A gyűjtemény digitalizált folyóiratokat tartalmaz.
REAL-EOD	1430	3838	A gyűjtemény az MTA KIK digitalizálási projektjeiből és az MTA KFB által támogatott könyvek beszolgáltatásából származó fájlokat tartalmaz.
REAL-d	90	791	A gyűjtemény az MTA doktora cím, valamint a régi tudomány doktora és kandidátusi fokozat kapcsán létrejövő pályázati dokumentációt tartalmaz.
REAL-PhD	29	308	A gyűjtemény a KPA adatbázisba feltöltött, valamint az MTA KIK-kel együttműködési megállapodást kötött egyetemek által feltöltött PhD- dolgozatokat tartalmaz.
REAL-R	385	603	A gyűjtemény a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye, illetve a Keleti Gyűjtemény anyagait tartalmazza.
REAL-MS	15 043	15 235	A gyűjtemény az MTA KIK különgyűjteményeinek digitalizált anyagait tartalmazza.

Digitalizálás

A Digitalizáló Műhely legnagyobb feladata – a mindennapi olvasói megrendelések mellett – 2016-ban a Keleti Gyűjtemény héber kéziratának szkennelése volt.

A MaNDA közfoglalkoztatási program keretében folytatódott az állományba vett könyvek tartalomjegyzékének szkennelése és a PDF formátumú teljes szövegű kereséssel indexelt fájlok hozzáférhetővé tétele a leíráshoz.

Az MTA-DE Klasszikus Magyar Irodalmi Textológiai Kutatócsoport kutatási programja keretében elkészült *A magyar nyelvújítás dokumentumai 1810-1830* című nyelvújítási portál. <http://deba.unideb.hu/deba/nyelvujitas/impreszum.php>. A Kézirattár közel húszezer digitális felvétellel vett részt a munkában. Az összes felvétel elérhető a REAL MS-ben.

DOI regisztráció

A DOI (digital object identifier) online tartalmak azonosítására szolgáló egyedi azonosító, melyet regisztrálunk folyóiratokhoz, könyvekhez, könyvfejezetekhez, PhD-dolgozatokhoz és kutatási adatokhoz. Az MTA KIK két ügynökség segítségével kínálja a szolgáltatást: a DataCite és a CrossRef csatlakozott partnere.

A CrossRef ügynökségnél regisztrálható DOI-val 63 partnert szolgáltunk ki 2016-ban, a DataCite-nál regisztrálható DOI-val 55-öt. Az év folyamán összesen 824 DOI-t regisztráltunk a DataCite rendszerébe, 1530-t pedig a CrossRef-nél.

MATARKA és MTMT feldolgozás

Az MTA KIK részt vesz a MATARKA folyóirat tartalomjegyzék-kereső szolgáltatás építésében, 8 kolléga végezte 19 folyóirat feldolgozását. A létrehozott rekordokban szerepeltetjük a REAL-J repozitóriumban tárolt teljes szövegű, elektronikus példányra mutató linkeket. 2016-ban 2091 db rekord került be az MTMT-be az MTA KFB vagy NKA támogatása, DOI regisztráció, valamint önkéntes csatlakozás kapcsán.

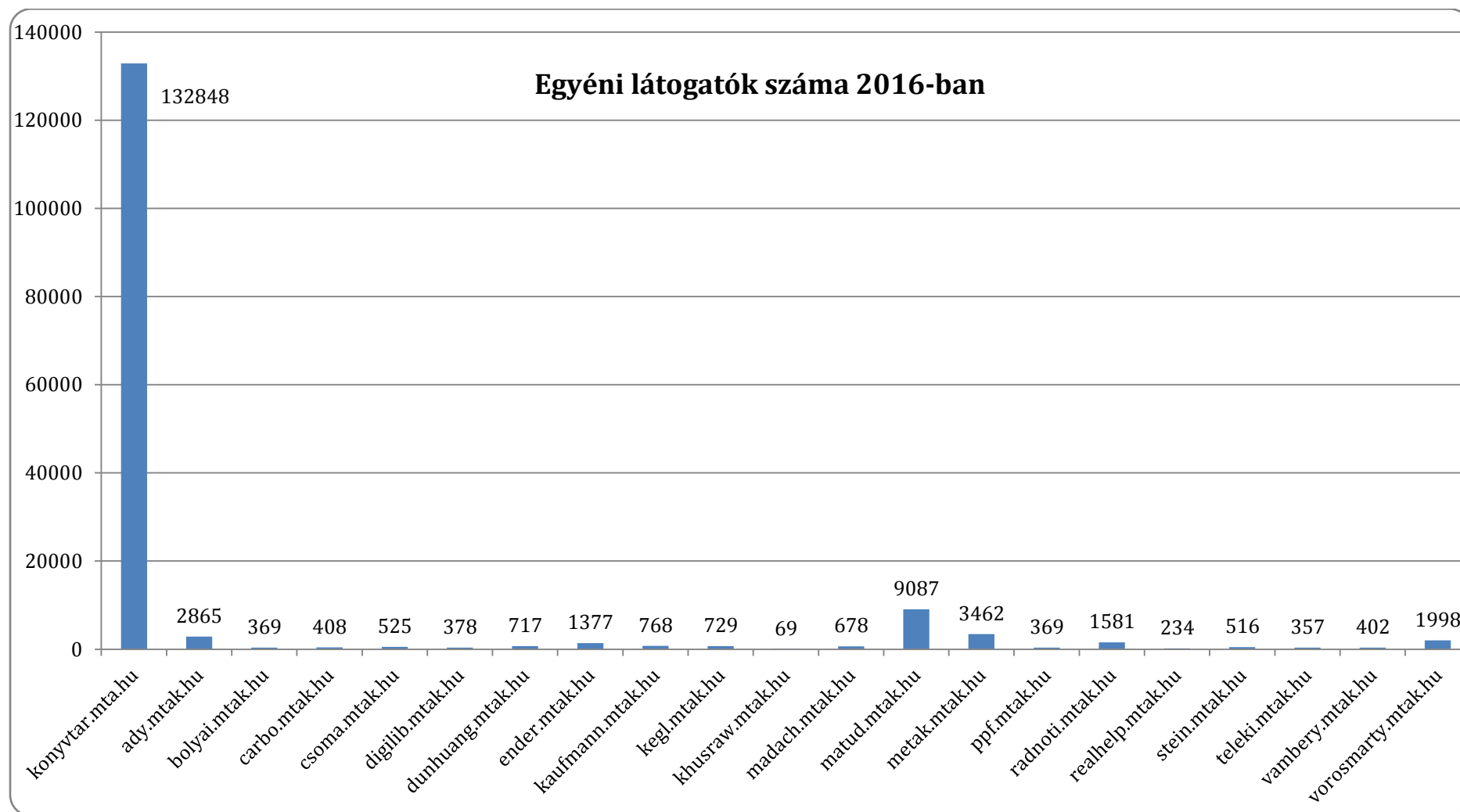
4.8.4 Informatika

2016 során, részben az MTA Kutatási Infrastruktúra-fejlesztési pályázat támogatásából, és saját erőből illetve az LGK támogatásával a következő informatikai fejlesztéseket valósítottuk meg:

- Kiépítettük a számítógépes hálózatot a pince-szinteken;
- Kicseréltük a régi WiFi hálózatot;
- Adattároló-egységet szereztünk be;
- Felújítottuk a digitális dolgozószobát;
- Konzolidáltuk a szerver számítógépeink jelentős részét – immár nem különálló számítógépek valósítják meg a szolgáltatásokat, hanem virtuális gépek;
- Lecseréltük az olvasói gépek egy részét;
- Kamerákat helyeztünk el a közösségi terekben;
- VoIP telefonkészülékeket helyeztünk ki a könyvtár épületében.

4.8.5 Tematikus digitális tartalmak statisztikája

A könyvtár honlapjainak látogatási adatai (az EISZ, az MTMT és a TTO honlapjai nélkül)

5. Speciális szolgáltatás: tudományelemzés és tudománypolitikai tevékenység

A Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály (TTO) 2016-ban végzett tevékenységének legfontosabb eredményei

Kutatásértékelési és tudományelemzési tevékenység, illetve szolgáltatások az MTA döntéshozatali fórumai és beszámolóinak számára

- Az MTA 2013–2015. évi tudományos tevékenységének elemzése és értékelése (szakmai jelentések formájában)
  - o Az MTA tárgyévi közgyűlése,
  - o Az MTA tárgyévi kormánybeszámolója részére.

A vonatkozó jelentéseket az AKT és az MTA Közgyűlése megtárgyalta és elfogadta/jóváhagyta (2016. május). A jelentéseket az alábbi, TTO honlapján elérhető dokumentum foglalja össze: *Az MTA kutatóhálózata tudományos teljesítményének szerkezeti jellemzői az MTMT és a Web of Science adatai alapján, 2015. Készült az MTA 2016. évi Közgyűlése és az MTA Kormánybeszámolója háttéranyagaként, 2016. április.*

- *A publikációs teljesítmény elemzése az MTA kutatóhálózatának hosszú távú értékeléséhez az MTA AKT által kiküldött értékelő testületek informálása céljából.* 2016 folyamán a TTO széleskörű vizsgálatot végzett az MTA-kutatóhálózat MTMT-ben és WoS-ban rögzített tudományos publikációs teljesítményének és kapcsolatrendszerének 2010–2015 közötti alakulásáról, amelyre az MTA AKT által kiküldött értékelő testületek munkájának támogatása céljából kapott megbízást. 2016 májusában az anyagot a Kutatóintézeti Főosztály részére átadta.

- *Elemzések a Nemzetközi Főosztály megbízásából.* Az MTA Titkárság Nemzetközi Főosztályával együttműködésben nagyléptékű elemzések készültek a H2020-as uniós keretprogramban való hazai részvétel, sikeresség, illetve a tudományos teljesítmény összefüggéseiről az EU13-tagországok vonatkozásában. (Az elemzés elsősorban az MTA elnökének az Székházban október 26-27-én rendezett V4-Science Europe-konferencián való részvételéhez készült. Az főosztállyal való együttműködés azóta is folyamatos).

Kutatásértékelési és tudományelemzési tevékenység országos hatáskörű, központi szervezetek számára

- 2016 januárjában és februárjában az osztály tudománymetriai információszolgáltatást, és elemzéseket végzett az EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkársága részére a hazai felsőoktatási intézmények teljesítményének szerkezetéről. (Minisztériumi *Intézményfejlesztési Tervek* informálása). Ezen felül kiegészítő elemzések készültek az érintett intézmények tájékoztatására.

Nemzetközi és hazai projektek, pályázatok

Tárgyévben az alábbi projekt- és pályázati tevékenység (forrásteremtés) valósult meg.

- IMPACT-EV (FP7)

Az uniós konzorciális projekt (2014–2017) harmadik évének ütemezett kutatási teljesítései, illetve részvétel a projekt harmadik plenáris egyeztető értekezletén (Plenary meeting, 2016. december).

- OTKA-pályázat

A 2015-ben elnyert konzorciális OTKA-projekt (*Karriermodellek és karrierépítés a kutatás-fejlesztésben*, futamidő: 2016–2019, partnerek: ELTE, MTA TK) első évének teljesítései.

- MTA Életpálya-monitor

Az MTA-nak a programhoz nyújtott támogatása 2015-ben beépült a KIK költségvetésébe (folyamatos feladat). 2016-ban a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Program vizsgálata zajlott le:

- Bolyai-program online adatfelvétele, több mint 1200 válaszadó megkérdezéséből készült adatbázis, illetve annak karrierút-típusú vizsgálata;
  - A vizsgálat eredményeinek rövid demonstrációja az MTA Székházban megrendezett Bolyai-nap (2016. július 6.) keretében;
  - Részletes jelentés készítése (az MTA Titkársága részére történő átadás várható időpontja: 2017. február)
- Az MTA Európai uniós és hazai kutatóintézeti pályázatok támogatása című pályázata
    - Az IMPACT-EV FP7-es projekt megvalósítására önrész-támogatást nyertek el.
    - 2016-ban folytatódott a TTO részvétele két európai COST-programba.
    - Analyzing the Dynamics of Information and Knowledge Landscapes (KNOWESCAPE COST Action, TD1210, MC-tagság).
    - New Frontiers of Peer Review (PEERE Cost Action TD1306, MC-tagság).

Nemzetközi rendezvények

Identification, location and temporal evolution of topics címmel 2016. augusztus 29-30-án nagy sikerrel zajlott le a TTO társszervezésében megrendezett nemzetközi COST-konferencia és workshop. A rendezvény központi témáját a tudomány kategorizáció és témadetekció bibliometriai módszerei alkották. A Knowescape (TD1210) COST-program, illetve az IMPACT EV FP7-es projekt támogatásával megvalósult rendezvényen a terület számos nemzetközi szaktekintélye adott elő, illetve vett részt (Kevin Boyack, Petra Ahrweiler, Judit Bar-Ilan, Wolfgang Glänzel, Andrea Scharnhorst stb.), és az eseményen hazai kutatóintézetek, egyetemek, könyvtárak kutatói és munkatársai is képviseltették magukat.

- A konferenciát az MTA Kommunikációs Főosztálya az angol nyelvű MTA-címoldalon népszerűsítette, továbbá megjelent egy beszámoló a konferenciáról az International Society of Scientometrics and Informetrics (ISSI) szeptemberi kiadványában.

EISZ-TTO együttműködési program

Az EISZ Programtanács 2015 októberében elfogadta az EISZ stratégiáját és feladatait, amelynek része az MTA TTO-val való szakmai együttműködés kialakítása, fenntartása. A tárgyévi együttműködés kiemelt feladatai az alábbiak voltak:

- Tagintézményi kategorizáció modellje és gyakorlata. Az EISZ-tagintézmények önrészét meghatározó modell kiválasztásához és működtetéséhez szükséges intézményi kategorizáció közös kidolgozása. A TTO elvégezte a tagintézmények profilalapú kategorizációját.
- Szakmai anyagok készítése a Programtanács előterjesztéseihez (nemzetközi idézettségi adatbázisok, kutatásértékelési szolgáltatások véleményezése)
- Szakmai előadások (ELTE-EISZ Információs Napok stb).

MTMT-hatásvizsgálatok és értékelési kérdések szakmai képviselők

Az MTMT kutatásértékelési szolgáltatásainak korszerűsítése céljából végzett munkák köréből 2016-ban az alábbiak emelendők ki:

- Tudományterületi osztályozás szakmai előkészítése, lehetséges modelljeinek kiválasztása és javaslattevés;
- Részvétel az MTMT és a Doktori Tanács között zajló egyeztetési folyamatban az folyóirat-mérőszámok MTMT-beli alkalmazása tárgyában (impaktfaktor kivezetése, Scimago Journal Rank (SJR) bevezetése);
- Az „impaktfaktor-SJR-átállás” hatásának első nagyléptékű elemzése, amely a Scimago Journal Rank, illetve a vonatkozó kvartilisrendszer MTMT-ben való bevezetésének értékelési következményeit tárja fel az MTMT adatszolgáltató szervezetinek az MTA és a hazai felsőoktatási szféra tagjaira vonatkozóan. (Az eredményekről az osztály tájékoztatta a *Magyar Tudomány* szerkesztőségét és az MTA Főtitkári Titkárságát).

Részvétel az MTA értékelési eljárásainak korszerűsítésében

Az MTA doktori címért benyújtott pályázatokat értékelő rendszer korszerűsítése céljából végzett folyóirat-rangsorokat és folyóirat-rangsorolási rendszereket készítettek az MTA Politikatudományi Bizottsága számára.

Célzott szakmai együttműködések hazai felsőoktatási intézményekkel

- Eötvös Loránd Tudományegyetem
  - Az osztály munkatársai együttműködési megállapodást készítettek elő az ELTE tudománypolitikai stratégiájának informált tervezése céljából.
  - Szakvéleményeket írtak az ELTE Tudománypolitikai Irodája felkérésére.

- Nemzeti Közszolgálati Egyetem

Közös kutatócsoport alakítását készítették elő a tudománypolitikai stratégia informálása céljából és annak érdekében, hogy a vonatkozó tudományterületek nemzetközi láthatósága, tudományos elismertsége növekedjék.

A hazai kutatásértékelés korszerűsítése

- Az osztály munkatársai felkérésre számos előadást tartottak, illetve több konzultáción is részt vettek.
- Az MTA Titkárság belső köztisztviselői továbbképzésén az osztály vezetője előadást tartott Akadémia és kutatásértékelés témakörben.

További kiemelt tevékenységek

- Kutatási, publikációs tevékenység (hazai és nemzetközi szakmai konferenciákon való részvétel, l. a mellékelt tételek listáját)

A pályázatok és projektek tárgyévi költségvetésének alapadatai

Projekt	Időtartam	Teljes támogatás	Megjegyzés
IMPACT-EV (FP7)	2014-2017	~70M Ft/4 év	
MTA Életpálya Monitor	folyamatos	1M Ft/év	Beépült támogatás
OTKA-projekt (konzorciális)	2016-2019	4,6M Ft/4 év	
MTA költségtámogatás uniós projektekre	2015	1,7M Ft	IMPACT-EV önrész tartalmának részleges fedezete

A TTO munkatársainak 2016-ban készített jelentései, tanulmányai és információszolgáltatásai az MTA és egyéb országos döntéshozatali fórum számára:

- Az MTA-kutatóhálózat tudományos teljesítményének szerkezeti jellemzői – 2015. Az akadémiai kutatóhálózat tudományos teljesítményének szerkezeti jellemzőit bemutató elemzés. 2016. május

- A hazai felsőoktatási intézmények publikációs kibocsátásának és idézettségi hatásának mutatói az MTMT és a Web of Science (WoS) adatai alapján 2010-2014. Módszertani leírás az *EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkársága* megbízásából készített elemzésekhez. Készítette: Soós Sándor, 2016.
- A hazai tudomány kiemelkedő, illetve ígéretes kutatási területeinek feltérképezése. Munkaanyag, készült az NKFI Hivatal Elemzési és Információs Főosztályával való együttműködés keretében. Készítette: Soós Sándor, 2016.
- Az MTA-kutatóhálózat nemzetközi publikációs teljesítményének értékelő és szerkezeti mutatói, 2010–2015 (a Web of Science és az MTMT adatai alapján) Készítette: Soós Sándor, 2016.
- Az SJR-alapú kvartilisrendszer használatának hatása a hazai tudomány kibocsátásának értékelésére (2007–2014) 1. Hatások az „impaktfaktoros” publikációk körében. Készítette: Soós Sándor, 2016.
- Idézettségi határértékek és alkalmazásuk a kiváló folyóirat-közlemények kiválasztásában. NKFIH. 2016.
- A szakterületi kategorizáció funkciói az MTMT-ben. ELTE-szakvélemény. MTMT-munkaanyag. 2016.
- Pálinkó Éva, Soós Sándor: MTA Életpálya Monitor - A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Vizsgálata, 2016-os Bolyai-nap, MTA Székház, 2016. július 6.

A TTO társszervezésében 2016. augusztus 29-30-án megrendezett Identification, location and temporal evolution of topics konferencia előadói

6. Országos programok

6.1 Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)

2016-ban az MTMT Osztály két kiemelt feladata volt:

a) az MTMT rendszer (MyCite) folyamatos (7/24) üzemi szolgáltatásainak a biztosítása, a kapcsolódó szupport és felhasználói támogatás;

b) az MTMT új szoftveréhez (MyCite2) kapcsolódó tevékenységek: tesztelés, adminisztrátorok oktatása. A 2015-ben befejezett TÁMOP-projektet 2016-ban zárták le véglegesen: sikeresen lezajlott a projektzáró helyszíni ellenőrzés, majd a zárást követően elkészült a további fejlesztések ütemezése a fenntartási időszakra, valamint a végleges migrációra való felkészülés.

A jelenlegi szoftver esetében is fontos fejlesztéseket hajtottunk végre. Ilyen volt például az idéző rekordok automatikus letöltésének a javítása a Web of Science adatbázisból, ami jelentős manuális munkától kíméli meg a szerzőt, illetve az MTMT-adminisztrátorokat.

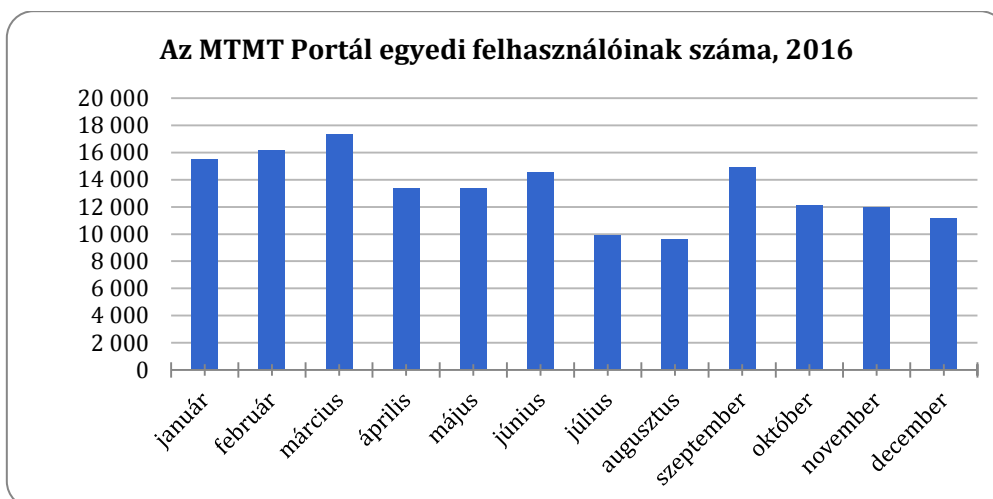
Az akadémikusválasztáshoz kapcsolódó feladatok az első negyedévre is áthúzódtak. Jelentősen megváltozott néhány értékelő táblázat, ami több okra vezethető vissza. Az MTA tudományos osztályai eltérő tudományometriai adatszolgáltatást kértek. Az impaktfaktor (IF) folyamatosan háttérbe szorul, illetve megjelenítése korlátozott lett, mivel nem rendelkezünk országos licensszel. Az intézmények, illetve az egyéni szerzők részére igény szerint biztosítottuk az IF-szolgáltatást, amelyet csak a belső megjelenítésre lehet felhasználni.

A TÁMOP projektzáró helyszíni ellenőrzése 2016. február 17-én volt. A projekt támogatási szerződésében meghatározott feladatokat sikeresen elvégeztük. A pénzügyi zárást megelőző könyvvizsgálói ellenőrzést is lefolytattuk. Mind a helyszíni ellenőrzések, mind a kiemelt projektbeszámolók során megállapították, hogy szabálytalanság nem történt.

2016-ban is elvégezték a publikációs és idézettségi adatok szolgáltatását, ellenőrzését és hitelesítését az MTA kutatóhálózati éves jelentés (akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatócsoportok, Lendület kutatócsoportok) elkészítéséhez.

Az intenzív rendszerhasználat folyamatos volt, napközben (8:00–18:00 között) átlagosan 250-300 közötti egyidejű online felhasználót szolgált ki a rendszer.

MTMT (MyCite) és MTMT Portál szerzői statisztikája ²

Rendszeresen készültek open access statisztikák is az MTA rendelkezésnek megfelelően, ezeket az EMMI kérésére átküldtük a Felsőoktatásért Felelős Államtitkárságra.

2016-ban 19 alkalommal rendeztünk MTMT adminisztrátorok számára konzultációt, amelyeken összesen 111 fő vett részt. A konzultációk egy részét az NIIF videókonferencia rendszerén közvetítettük és archiváltuk is. A felvételek felkerültek az MTMT saját YouTube csatornájára is. *(Valamennyi eseményt az MTMT Portálon is meghirdettük.)*

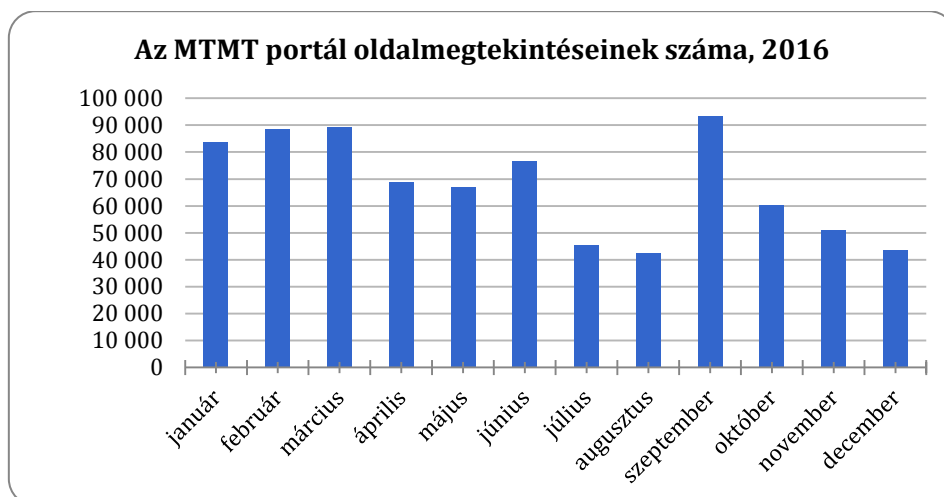
Az MTMT-ről három konferencián tartottunk előadást:

- MKE 48. Vándorgyűlés: Magyar Tudományos Művek Tára – nemzeti tudományos bibliográfia – kapu a hazai tudományra (Holl András);
- Egészség-Információ-Könyvtár konferencia (Wolf György);
- NETWORKSHOP 2016 – Két Tutoriál az MTMT2-ről.

<https://conference.niif.hu/event/5/page/4>

² A statisztika a Google Analytics felhasználásával készült.

MTMT rendszerhasználati (MyCite) és MTMT Portál statisztikák ³

Az MTMT adatbázis-tartalma 2016-ban jelentősen bővült:

Új közleményrekordok (nem duplumok) száma:	140 103 db
Új idézőrekordok (nem duplumok) száma:	871 814 db
Új regisztrációs rekordok (nem duplumok) száma:	4315 db

Rekordmódosítások:

Közleményrekordoknál:	1 556 056 update művelet
Idézőrekordoknál:	2 584 781 update művelet
Regisztrációs rekordnál:	87 805 update művelet

³ A statisztika a Google Analytics felhasználásával készült.

MTMT aktuális (2017.01.25. – 10:50) adatbázis statisztika:

MTMT adatbázis Felügyelet - Statisztika: Ladányi Gusztáv (MTMT Központi admin) (gusty)			
Segítség GYIK MTMT dok. Levelek (565/0)			
Felhasználók száma összesen:	55 131		
Szerzők száma összesen:	52 546		
Adminisztrátorok száma összesen:	2 585		
Aktív felhasználók száma:	55 131		
Bejelentkezett felhasználók száma:	261		
Bejelentkezett azonosított felhasználók száma:	174		

Közlemények száma összesen:	1 647 882	Idézetek száma összesen:	5 976 785
Cikkek száma:	757 649	Függő idézetek száma:	1 019 114
Könyvek száma:	175 522	Független idézetek száma:	4 637 229
Fejezetek száma:	346 061	Nem vizsgált idézetek száma:	320 460
Szabadalmak száma:	6 006		
Disszertációk száma:	15 764		
Egyéb művek száma:	143 575		

A programról			

6.2 Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program

6.2.1 Költségvetés

Az EISZ működésének jogi alapját az 1079/2012.(III.28) sz. kormányhatározat adja. A tudományos tartalmak országos szintű gyarapításához szükséges licenc szerződések megkötése minden esetben a hatályos közbeszerzési törvény (Kbt.) szerint történik.

Az EISZ központi, NKFIH által biztosított költségvetési kerete 1 426 000 000 Ft, amely az ED_16-1-2016-0001. számú támogatási szerződés alapján 2016. március 31-én érkezett a számlánkra. Az éves záró beszámoló adatai alapján a támogatási szerződésben rögzített 46,45% támogatási intenzitás 52,02%-ra, illetve a saját forrás összege 1 644 000 000 Ft-ról 1 315 095 671 Ft-ra módosult. A módosítás az intézményünk kezelésére bízott pályázati támogatás lehető leghatékonyabb és legtakarékosabb módon történő felhasználásának eredménye.

2016-tól új tárgyalástechnikát alkalmaztunk a szolgáltatókkal folytatott előzetes piaci konzultációk során. Az EISZ előfizetői kör számára kialakított folyóiratcsomagokat és testreszabott platformokat kínáló adatbázisokat vásároltunk. Preferáltuk az olcsóbb kétéves előfizetési konstrukciókat. A tudományos tartalmakat minden esetben a tagintézmények körében elvégzett igényfelmérés alapján válogattuk ki és a szakmai irányító testület, a Programtanács elé terjesztettük javaslatainkat az egyes csomagok támogatásának mértékéről. Külön projekt keretében vizsgáltuk az egyes csomagok között fellelhető esetleges átfedéseket – így előzve meg a párhuzamos előfizetéseket. Igyekeztünk minden szolgáltatónál a lehető legnagyobb árkedvezményt elérni, és ebben a törekvésünkben a nemzetközi trendek is támogattak bennünket: Európa szerte megfigyelhető az Open Access kezdeményezés terjedése a tudományos tartalomszolgáltatás területén, ami hosszú távon a kiadói áremelkedések mérséklését

vonja maga után. Továbbá tárgyalásaink során mindenkor a rendelkezésre álló pénzügyi keretek figyelembe vételével döntöttünk a konzorciumok alakításáról, illetve támogatásáról. Mindezek következtében néhány adatbázis esetében jelentős árkedvezményt sikerült kialakítani, így ezek a leadott tervhez képest kisebb ráfordítást igényeltek, és ezt az árkedvezményt a jövőbeni tervezés során már figyelembe tudjuk venni.

A korábbi évek során elszenvedett súlyos árfolyamveszteségek tapasztalata alapján, a 2016-os költségvetés összeállításakor a devizában kiállított szolgáltatói számlák átváltása esetében magasabb összegű rögzített árfolyamszorzókat határoztunk meg: 320 Ft/euró, 290 Ft/amerikai dollár, 440 Ft/angol font. A 2016-os évre jellemző kedvező árfolyam-mozgások következtében a leadott tervben egyes adatbázisok kalkulált ára magasabb volt, mint a ténylegesen megfizetett ár. Az árfolyamok változásából eredő tervezési eltérést a támogatott tevékenységgel összefüggésben használtuk fel.

A 2016-os pénzügyi tervekben a *Nature* és a *Science Magazine* adatbázisok esetében a teljes éves árral számoltunk. Tervünk szerint 2017. június 30-ig szóló megállapodást kötöttünk volna e két adatbázisra. Azonban tulajdonosváltás miatt (Springer-Nature egyesülés) a szolgáltató új üzleti modellt vezetett be, ezért a korábbi feltételek mellett csak egy féléves (2016.07.01-2016.12.31.) szerződést tudtunk megkötni. Így a tervben szereplő árból csak körülbelül a felét kellett elkölteni a fenti adatbázisok beszerzésére. Tekintettel arra, hogy a támogatási szerződés 3.3. pontja alapján csak a 2016.01.01-2016.12.31-i időszakra vonatkozó teljesítések számolhatóak el mind a saját forrás, mind a támogatás terhére, így megállapítottuk, hogy a 2017 első félévi díj tervezése téves volt.

A Springer-Nature egyesülés során egy átmeneti időszakban technikai problémák merültek fel a hozzáféréssel kapcsolatban. A SpringerLink adatbázis esetében a szolgáltató hibájából bekövetkezett többhetes szolgáltatáskiesés miatt az ártárgyalások során felülvizsgáltuk a korábban kialakított árakat. Megállapodtunk egy méltányos díjszabásban, annak érdekében, hogy a 2001 óta folyamatosan működő 40 intézményből álló SpringerLink konzorcium léte ne kerüljön veszélybe. Ezért a tényleges költség a tervezettnél jóval alacsonyabb volt.

Az EISZ program számos költségét csak saját erő, azaz az MTA KIK költségvetésének terhére tudtuk kifizetni. Például: könyvvizsgálati díj, irodai informatikai gépek bérleti- és karbantartási díja, külföldi- és belföldi kiküldetési kiadások, pénzügyi szolgáltatások kiadásai stb. A projekt tényleges összköltsége meghaladja a három milliárd forintot.

A felsőoktatási intézmények az EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkárságtól címzett támogatást kaptak az EISZ céljaira, önrész befizetésre, ami lehetővé tette a szolgáltatások folyamatos biztosítását az alábbiak szerint:

Speciális programok, feladatok 2016	
	Az Elektronikus Információszolgáltatás intézményi támogatása (E Ft)
Kutatóegyetemek/Tudományegyetemek összesen:	1 265 000
Felsőfokú művészeti intézmények összesen:	8400
Alkalmazott tudományok egyetemei, főiskolák összesen:	64 700
Állami (EMMI) intézmények összesen:	1 338 100
Egyházi felsőoktatási intézmények összesen:	45 000
Mindösszesen:	1 383 100
<i>Készítette: Dr. Havady Tamás, EMMI Oktatásért Felelős Államtitkárság Intézményfinanszírozási és Pénzügyi Monitoring Főosztály</i>	

6.2.2 EISZ Programtanács

A 2015. október 2-án megalakult EISZ Programtanács a tagintézmények érdekképviselői fóruma, döntés-előkészítő és értékelő testület. A Programtanács az MTA Elnökének tanácsadó testületeként működő, döntéshozatali jogkörrel rendelkező bizottság, amelynek tagjai társadalmi munkában látják el feladatukat. A Programtanács feladata a stratégia kialakítása, a rendszerfejlesztés fő irányának kijelölése. (<http://eisz.mtak.hu/index.php/hu/programtanacs.html>).

A Programtanács 2016-ban 3 ülést tartott: március 18-án, június 3-án és október 7-én. Az üléseken a következő időszak beszerzési és költségvetési tervének kidolgozása és elfogadása, valamint új önrészsámítási módszer bevezetése voltak a fő témák.

A Programtanács 2016. június 3-án hozott határozata szerint 2017-től az egyes intézmények előfizetési díjának (önrészenek) meghatározása adatbázistól függően négyféle módszer szerint történik az EISZ-ben⁴.

⁴ Minden adatbázis esetén az alábbi négy módszer egyikét alkalmazzuk:

- Minden előfizető intézmény ugyanannyit fizet függetlenül a mérettől, használatától, költségvetéstől. Ez a 4–8 előfizetővel rendelkező szakadatbázisokra jellemző.
- Az előfizetőket öt kategóriába soroljuk felhasználói méret és intézménytípus szerint, az egy kategóriába eső intézmények ugyanannyit fizetnek. Az önrész-számítás alapja, hogy az ötös kategóriába tartozó intézmény ötször, a négyes kategóriába tartozó négyszer, a hármashoz tartozó háromszor, a kettesbe tartozó kétszer annyit fizet, mint az egyes kategóriába eső intézmény.
- A szolgáltató határozza meg az egyes intézmények előfizetési díját.
- Az előfizetőket öt kategóriába soroljuk felhasználói méret és intézménytípus szerint, az egy kategóriába eső intézmények ugyanannyit fizetnek. A kettes kategóriába eső intézmények 2,5-szer annyit fizetnek, mint az egyes kategóriába eső intézmények. A hármashoz tartozó intézmények 2,5-szer annyit fizetnek, mint a kettes kategóriába eső intézmények stb. Ez a számítási módszer a nagy előfizetői kört érintő adatbázisok esetén érvényes (pl. ScienceDirect, SpringerLink és Academic Search Complete).
A (B) és (D) esetben a kategóriába történő besorolásnál az intézmény típusát, méretét és tudományos teljesítményét vesszük figyelembe.

6.2.3 Adatbázis beszerzések alakulása

2016-ban 173 intézményt számláló tagságunk részére 26 adatbázist szereztünk be közbeszerzési eljárás keretében az alábbiak szerint:

	Adatbázis	Önrészsámítási módszer	EISZ támogatás	Előfizető intézmények száma
1	Academic Search Complete	D	25%	65
2	ACM Digital Library	B	10%	9
3	Akadémiai Kiadó folyóiratok	B	90%	65
4	Akadémiai Kiadó MERSZ	B	-	7
5	Akadémiai Kiadó szótárak	-	100%	48
6	Arcanum Digitális Tudománytár	-	100%	152
7	Business Source Premier	A	-	8
8	CAB Abstracts	A	10%	6
9	Cambridge University Press	B	10%	12
10	Econlit	A	10%	10
11	FSTA	A	10%	5
12	Grove Art	A	10%	8
13	Grove Music	A	10%	10
14	JHCD	B	10%	8
15	JSTOR (Essential Collection)	C	25%	50
	JSTOR (További kollekciók)	C	-	
16	Lippincott Williams & Wilkins	A	10%	4
17	MathSciNet	C	10%	12
18	MLA/LRC	B	10%	7
19	Nature	C	10%	13
20	Project MUSE	C	10%	7
21	Science Magazine	C	10%	8
22	ScienceDirect	D	50%	45
23	SciFinder	B	10%	6
24	Scopus	B	50%	21
25	SpringerLink	D	50%	45
26	Web of Science	B	50%	30

6.2.4 Közbeszerzési eljárások

Az EISZ közbeszerzési eljárásainak lebonyolításában szakmai támogatást kaptunk az MTA Titkárságának részéről, az MTA Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Osztályának vezetőjétől. Az eljárásokban összesen 13 kiadó és vendor cég nyert tendert, ezek az alábbiak:

Cég neve	Székhelye
Akadémiai Kiadó Zrt.	Budapest, Magyarország
American Chemical Society CAS	Columbus, USA
Arcanum Adatbázis Kft.	Budapest, Magyarország
Association for Computing Machinery	New York, USA
EBSCO GmbH.	Bécs, Ausztria
Elsevier B.V.	Amsterdam, Hollandia
Gale Cengage	Andover, Egyesült Királyság
Ithaka Harbors Ltd.	New York, USA
Oxford University Press	Oxford, Egyesült Királyság
Scientific Knowledge Services AG	Zug, Svájc
SpringerNature / Springer Customer Services	Heidelberg, Németország
Thomson Reuters / Clarivate Analytics	Philadelphia, USA
Wolters Kluwer / Ovid Technologies GmbH.	Berlin, Németország

2016-ban 14 darab uniós eljárásrend szerinti, hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárást folytattunk le a Biczi és Turi Ügyvédi iroda, illetve az Exandas Ügyvédi Iroda bevonásával.

6.2.5 SCOAP3 projekt

A Sponsoring Consortium for Open Access Publishing in Particle Physics (SCOAP3) egy 2012-ben, az Európai Nukleáris Kutatási Szervezet (CERN) által indított program, melynek célja a részecskefizika területén született publikációk nyílt hozzáférésű elérésének biztosítása. A program lényeges eleme, hogy az Open Access státuszhoz szükséges kezelési díjakat (Article Processing Charges - APC) nem az egyes szerzők, illetve az őket foglalkoztató intézmények fizetik, hanem egy könyvtárakból és finanszírozó szervezetekből álló nemzetközi konzorcium állja. A program első fázisában (2014-től 2016-ig) érvényben lévő modellt úgy építették fel, hogy az előfizető intézmények a korábbi előfizetési díjaikat átcsoportosították az APC-k fedezésére, ezáltal biztosítva a cikkek ingyenes elérését (és nem csökkentve a kiadók bevételeit).

A következő időszak (2017–2019) finanszírozásának alapját a résztvevő országok a program első fázisa során megjelent publikációinak eloszlása adja⁵.

⁵ A 2012-ben lezárult tenderen az alábbi 10 folyóirat jutott be a programba:

- Physics Letters B (Elsevier)
- Nuclear Physics B (Elsevier)
- Advances in High Energy Physics (Hindawi)
- Chinese Physics C (Institute of Physics Publishing / Chinese Academy of Sciences)
- Journal of Cosmology and Astroparticle Physics (Institute of Physics Publishing/SISSA)
- New Journal of Physics (Institute of Physics Publishing/Deutsche Physikalische Gesellschaft)
- Acta Physica Polonica B (Jagiellonian University)
- Progress of Theoretical and Experimental Physics (Oxford University Press/Physical Society of Japan)
- European Physical Journal C (Springer/Società Italiana di Fisica)
- Journal of High Energy Physics (Springer/SISSA)

A SCOAP3-hoz történő csatlakozási megállapodást (Memorandum of Understanding) az MTA KIK 2014-ben írta alá, vállalva az évenkénti 22 000 eurós tagdíjat, melynek 50%-át az MTA Open Access alapja, 50%-át pedig az EISZ Titkárság állja.

2016-ban az EISZ-keretből került kiegyenlítésre a SCOAP3 program tagdíja, 6 828 360 Ft. Ebből az összegből 3 520 000 Ft-ot az Akadémia Open Access Alapja finanszírozott.

2016-ban a program 4667 (2015: 4699, 2014: 4268) publikáció nyílt hozzáférésű megjelenését tette lehetővé, ezek közül 152 (2015: 154, 2014: 112) magyar szerzőségű, illetve társszerzőségű publikáció született. A magyar illetőségű publikációk közül 46 (30%) az Elsevier, 78 a SISSA (51%) és 23 (15%) a Springer, 2 a Hindawi, 2 az IOP és 1 az Oxford University Press kiadó folyóirataiban jelent meg. A magyar szerzők csaknem felét az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont, 24%-át az MTA Atommagkutató Intézete, 19%-át a Debreceni Egyetem, 3,5%-át az Eötvös Loránd Tudományegyetem, 3,5%-át MTA-BME, MTA-ELTE, MTA-DE kutatócsoportok adták, illetve egy szerző szerepelt a Károly Róbert Főiskoláról.

A 152 Magyarországhoz köthető publikáció közül 127 sokszerzős, azaz olyan közlemény, mely szerzőinek száma meghaladja a 30-at. A fennmaradó 25 cikk közül 11 tisztán magyar, 14 pedig változó arányú kollaborációban jött létre. A magyar szerzői részesedésének $\left(\frac{\sum \text{magyar szerzők}}{\sum \text{összes szerző}}\right)$ összege 18 506, amely, ha a program keretében eddig megjelent összes publikáció átlagos APC-vel (1100 €) számoljuk, 20 356 € kezelési költséget vont volna maga után saját jogú OA publikáció esetén – így elmondható, hogy a magyar hozzájárulás megtérülési mutatója megfelelő volt.

A SCOAP3 program az első három évében több mint 13 ezer folyóiratcikk nyílt hozzáférésű megjelenítését tette lehetővé. A kezdeményezés egyedülálló együttműködési lehetőséget biztosított a részecskefizika területén megjelenő tudományos publikációk nyílt hozzáférésre való átállása érdekében 44 ország 3000 könyvtára, kutatásfinanszírozó testülete, és kutatóintézete között. A program első fázisából 100 ország 20 ezer kutatója profitált. A program sikerét mutatja, hogy a négy legjelentősebb folyóiratot kiadó Elsevier és SpringerNature cégek vizsgálata alapján a program kezdete óta a támogatott folyóiratokból való cikketöltésének száma megduplázódott.

6.2.6 EISZ adminisztráció számokban

2016-ban bővült az előfizetői kör: sok intézmény jelentkezett az ADT+ adatbázishoz való hozzáférés miatt. Új intézménytípusok is megjelentek: egyházi gyűjtemények, valamint levéltárak is bejelentkeztek. Az intézmények számát befolyásolták a 2016-ban bekövetkezett szervezeti átalakulások: intézmény összevonások, illetve szétválások úgy a felsőoktatás területén, mint a nonprofit kutatószférában.

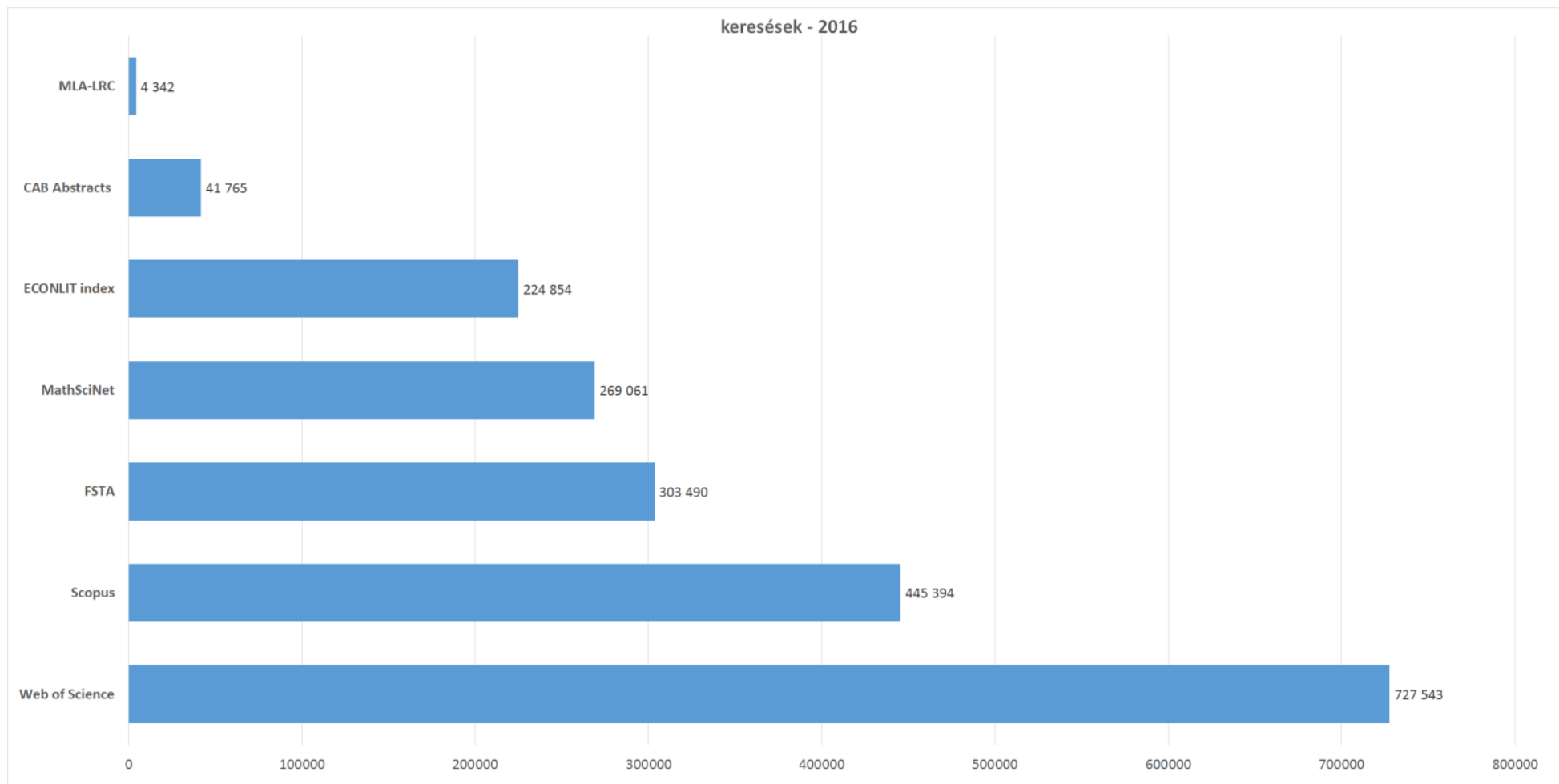
Az intézmények a korábbi évek gyakorlatának megfelelően megrendelő nyilatkozatban jelzik igényeiket, a hozzáférés feltételeit pedig előfizetői megállapodásban rögzítjük. Az előfizetői szerződések megszövegezésében, valamint az egyedi, jogi vonatkozású problémák megoldásában szakmai támogatást kaptunk az MTA Jogi Főosztályának munkatársaitól.

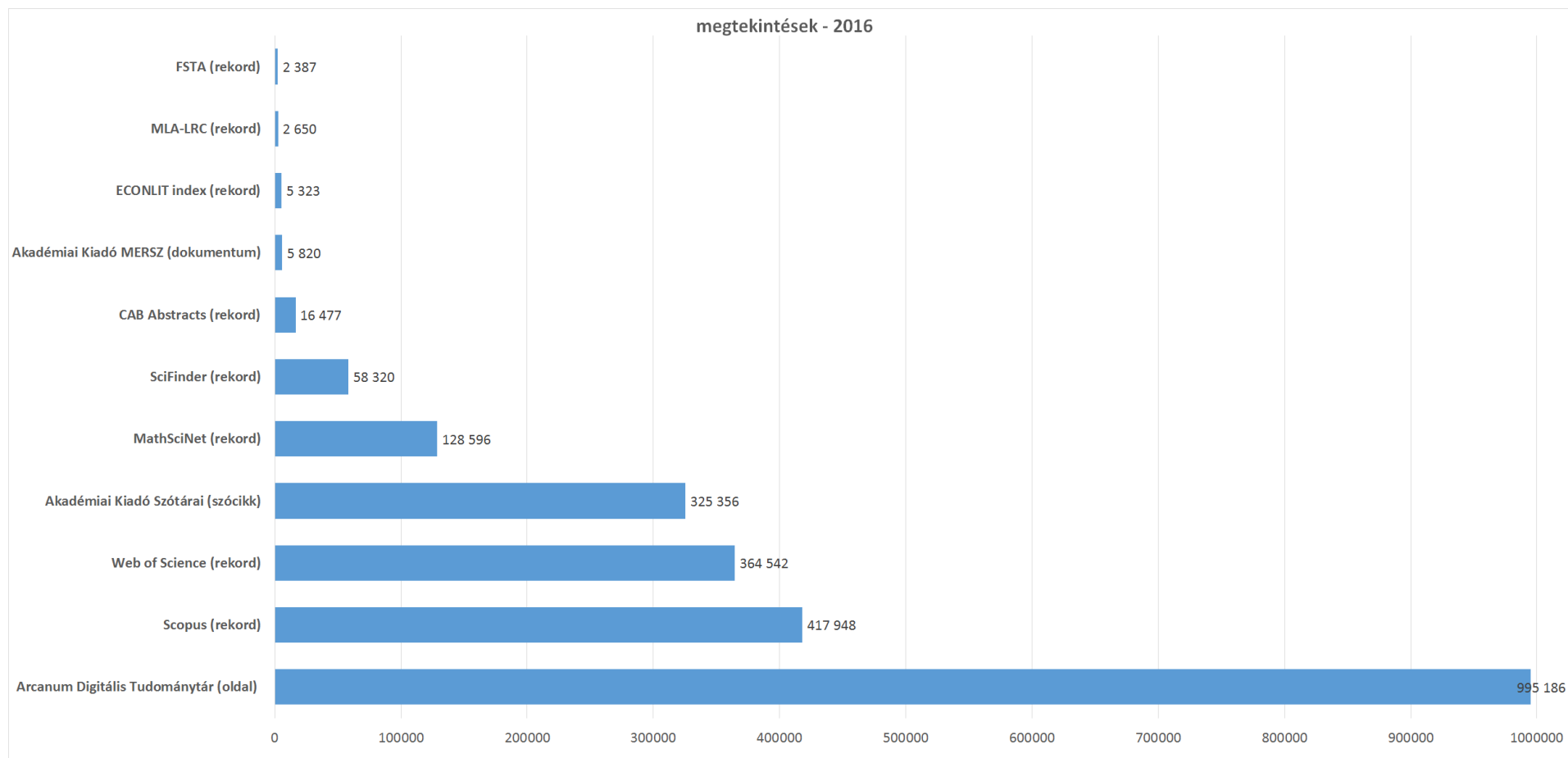
Intézménycsoportok	Tagintézmények száma	Megkötött szerződések száma
felsőoktatási intézmények	49	64
- <i>állami</i>	28	39
- <i>egyházi</i>	13	15
- <i>magán/alapítványi</i>	5	7
- <i>határon túli</i>	3	3
MTA kutatóintézetek + MTA KIK	16	20
államigazgatási intézmények	6	10
egészségügyi intézmények	17	21
nonprofit kutatóintézetek	10	11
múzeumok	14	14
közkönyvtárak	21	21
szakkönyvtárak	10	12
levéltár	9	9
Mindösszesen	162	182

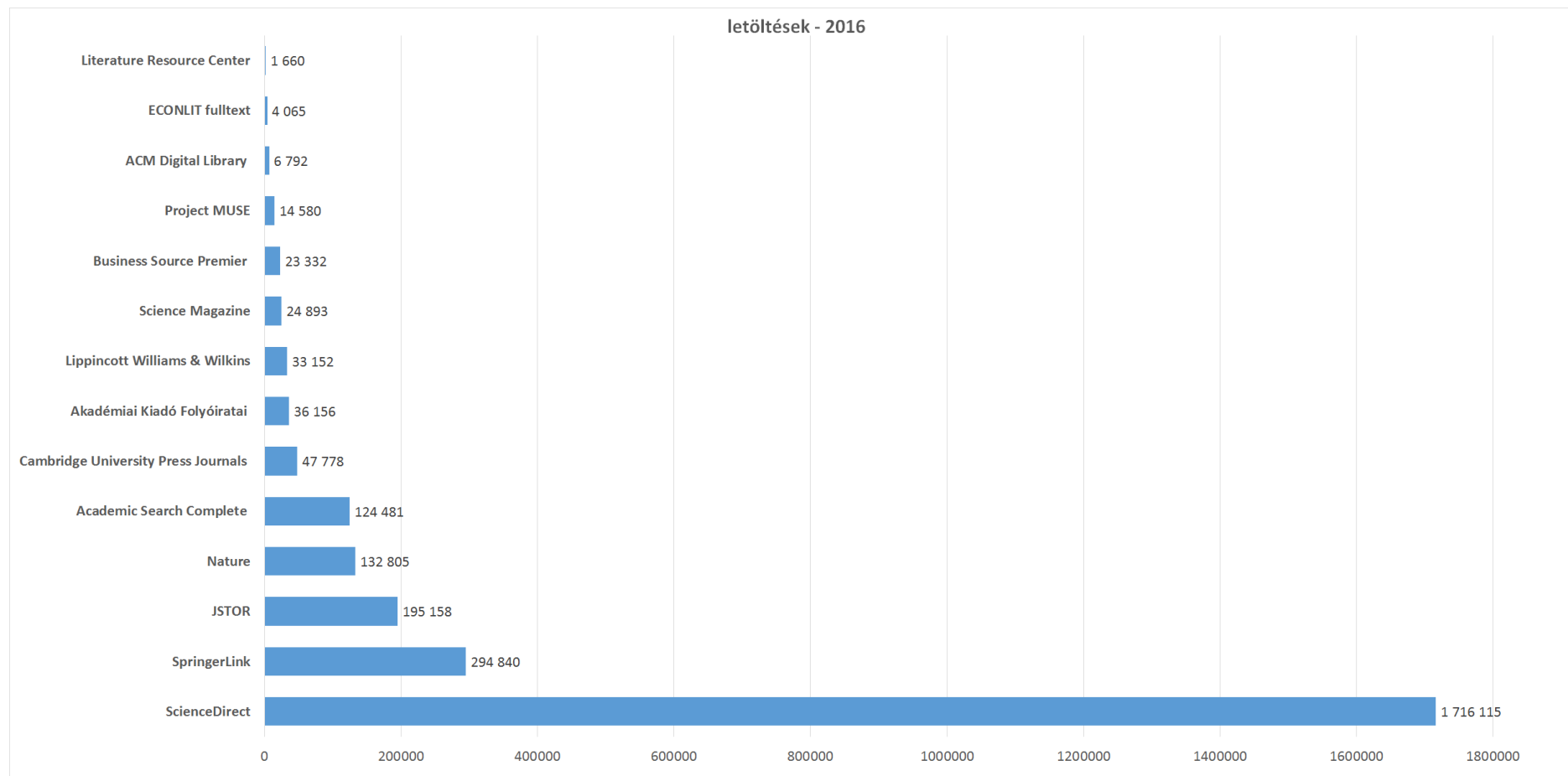
2016-ban kiállított számlák száma: - önrész-hozzájárulás: 179 db
 - árfolyam-különbözet: 75 db

	Értéke / nettó Ft
Megkötött szerződések	1 697 187 614
Kiszámlázott önrészek	1 697 187 614
Befizetett önrészek	1 686 507 294
Kintlévőség	10 680 320
Árfolyam-különbözet	14 004 973
Könyvelés szerinti bevétel, amely 2015. és 2017. évi előfizetői önrészeket is tartalmaz	1 807 524 748

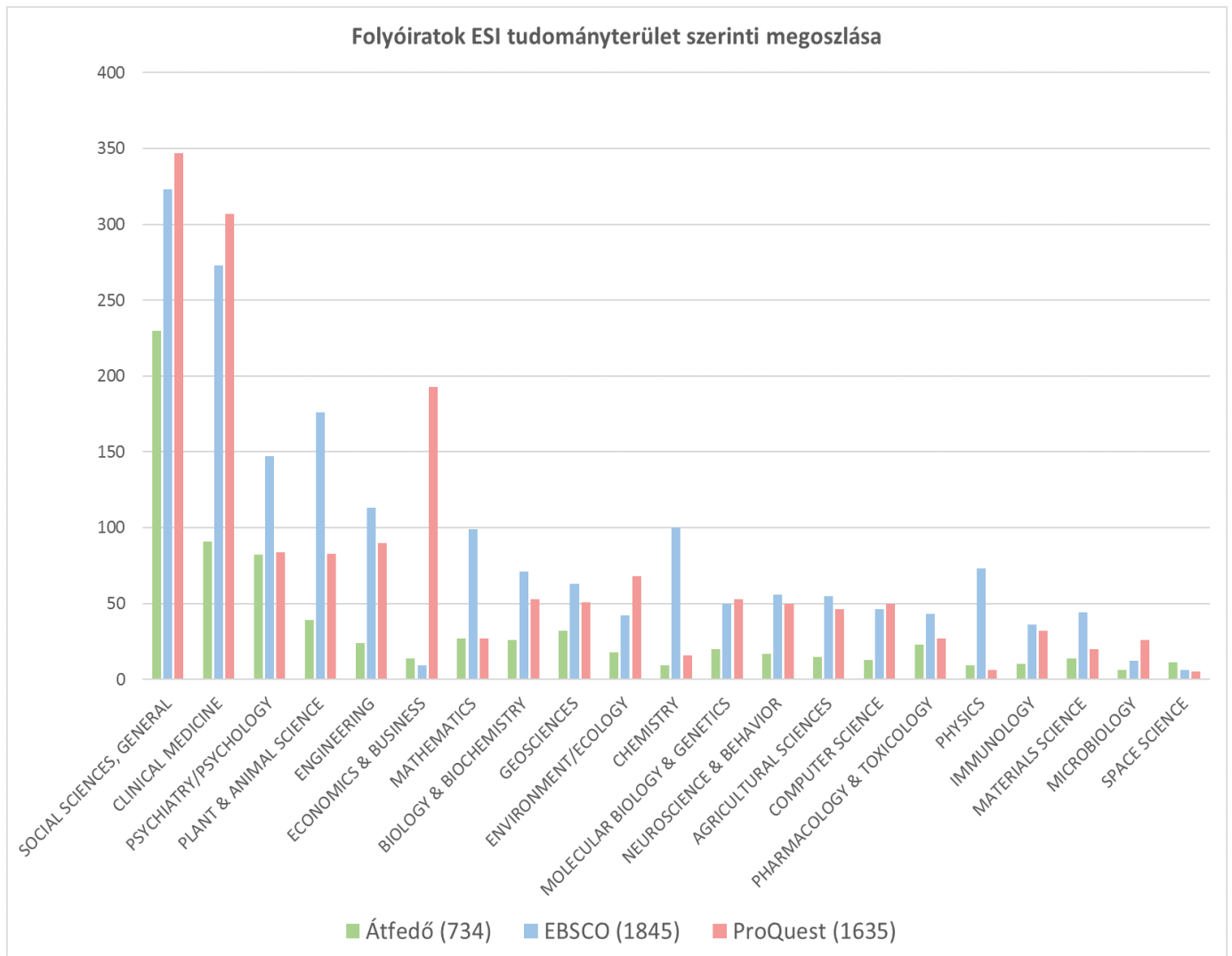
6.2.7 Használati statisztikai mutatók

Az EISZ Titkárság munkatársai 2016-ban is folytatták a beszerzett adatbázisok tartalmi átfedéseinek vizsgálatát. Célunk a felhasználói közösség hiteles tájékoztatása és magas szintű szakmai segítség nyújtása, hogy a számukra legmegfelelőbb tartalmakat fizethessék elő. Példánk az EBSCO és ProQuest aggregátor cégek által forgalmazott csomagok egyik összehasonlító táblája.

6.2.8 Kommunikáció

Az EISZ új honlapjáról sok pozitív visszajelzést kaptunk az EISZ tagintézmények és a társszervezetek részéről, Az angol nyelvű változat elkészítése is folyamatban van – ennek menüpontjait a szolgáltató cégek érdeklődésének megfelelően állítjuk össze. Honlapunk látogatottsága 2016-ban az alábbiak szerint alakult:

	hónap	munkamenet
régí honlap	január	1335
	február	1392
	március	1169
	április	1623
	május	1184
új honlap	június	1492
	július	1189
	augusztus	1249
	szeptember	3263
	október	1700
	november	1725
	december	978

oldal (új honlapon)	munkamenet
EISZ - Főoldal	11002
EISZ - Adatbázisok	5143
EISZ - The Use And Generation Of Scientific Content – Roles For Libraries	2809
EISZ - Információk	1731
EISZ - Szerződések	1277
EISZ - Programtanács	1214
EISZ - Rendezvények	1211
EISZ - Kapcsolat	1050
EISZ - Statisztika	825
EISZ - ELTE - EISZ könyvtári nyílt nap	677

Facebook oldal

Az EISZ Nemzeti Program hivatalos Facebook oldalát 2014-ben hoztuk létre. Az oldalt kedvelők száma 460-ra nőtt. 2016-ban összesen 40 486 (!) (2015: 14 703) felhasználót értek el bejegyzéseink. Legnépszerűbb témák: az információs napok, illetve a fényképtár.

Compass

Az EISZ Titkárság 2014 óta dolgozik egy új, információszolgáltató elektronikus adatbázis, más szóval virtuális katalógus létrehozásán, amelyet Compass néven jegyeztettünk be a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál. A katalógus a hazai felsőoktatási intézmények és kutatóközpontok által nemzeti licenc vagy egyéni előfizetés keretében beszerzett elektronikus tudományos tartalmak, illetve saját fejlesztésű adatbázisok keresőfelülete.

A COMPASS projekt célja egy olyan országos szintű adatbázis létrehozása, karbantartása és folyamatos működtetése, amely a nyilvános/közösségi könyvtárakban elektronikus formában elérhető, kurrens és archív tudományos adatbázisok listáját összegyűjti, rendszerezi és az egyéni felhasználók számára közszolgáltatás jelleggel, ingyenesen és korlátozás nélkül, szabadon hozzáférhetővé teszi. Ezzel a magyarországi és a határon túli felhasználók számára naprakész információt biztosítson az adott pillanatban Magyarországon hozzáférhető elektronikus tudományos tartalmak elérésének lehetőségeiről és módjáról.

Rendezvények

A 2015-ben elindított „információs napok” rendezvénysorozat 2016-ban is folytatódott. A meghirdetett programokra a regisztráció is honlapunkon zajlott. Szűk körű konzorciumi találkozót és közel kétszáz fős konferenciát egyaránt szerveztünk, és a bemutatott prezentációkat közzétettük azon érdeklődők számára is, akik személyesen nem tudtak megjelenni az alkalmakon. A sorozat szép sikerrel zárult, sok pozitív visszajelzést kaptunk úgy a felhasználók, mint a szolgáltatók oldaláról.

Programok 2016-ban

Dátum	Rendezvény	Helyszín
április 14.	Elsevier információs nap	MTA KIK
április 14.	Chemical Abstracts Service információs nap	MTA KIK
április 21.	Arcanum Adatbázis Kft. információs nap	MTA KIK
április 21.	Gale Cengage Learning információs nap	MTA KIK
április 28.	Thomson Reuters információs nap	MTA KIK
április 28.	Wolters Kluwer Health információs nap	MTA KIK
május 5.	Elsevier Clinical Solutions információs nap	MTA KIK
május 5.	Oxford University Press információs nap	MTA KIK
május 12.	EBSCO információs nap	MTA KIK
május 12.	ProQuest információs nap	MTA KIK
május 19.	Springer Nature információs nap	MTA KIK
május 19.	Alexander Street információs nap	MTA KIK
május 24.	Akadémiai Kiadó információs nap	MTA KIK
május 24.	Wolters Kluwer információs nap	MTA KIK
szeptember 5.	Clinical Key információs nap	Semmelweis Egyetem
szeptember 12.	The Use And Generation Of Scientific Content – Roles For Libraries	MTA
szeptember 15.	EISZ-ELTE nyílt nap	ELTE BTK, ELTE ÁJK, ELTE TTK
november 17.	Cambridge University Press információs nap	Budapesti Corvinus Egyetem
december 6.	Brill információs nap	Eszterházy Károly Egyetem (Eger)
december 8.	Brill információs nap	MTA KIK

Együttműködés a TTO-val

Az EISZ Titkárság folyamatosan együttműködik a Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztállyal. A kooperáció legfőbb célja az EISZ előfizetői körét alkotó intézmények széleskörű, igényes szakmai tájékoztatása, különös tekintettel a kínálatunkban szereplő hivatkozási adatbázisokra és tudományometriai szoftverekre. Az együttműködés keretében az TTO osztályvezetője rendszeres résztvevője az információs napok rendezvényeinek és a Programtanács üléseinek. Honlapunk további fejlesztésének egyik fontos szempontja, hogy jövőbeni látogatóink linkek segítségével könnyebben hozzáférjenek a TTO kapcsolódó szakmai anyagaihoz, elemzéseikhez, tanulmányaihoz egy-egy adatbázis tekintetében.

6.2.9 Szervezeti átalakulás, személyi feltételek

Az EISZ Titkárság személyi állománya 2016-ban

Név	Beosztás	Jogviszony
Lencsés Ákos	főkönyvtáros / EISZ	határozatlan idejű, 40 óra
Dér Ádám	könyvtáros / EISZ	határozatlan idejű, 40 óra
Dániel Ágnes	intézményi kapcsolattartó / EISZ	határozatlan idejű, 30 óra
Baráth Eszter	gazdasági ügyintéző / GO	határozatlan idejű, 40 óra
Beke Bálint	projektkoordinátor / EISZ	megbízásos
Urbán Katalin	osztályvezető / EISZ	határozatlan idejű, 40 óra

Az EISZ Titkárság munkatársai az MKE 48. Vándorgyűlésén (Dér Ádám, Baráth Eszter, Urbán Katalin, Dániel Ágnes, Lencsés Ákos)

7. Akadémiai Levéltár

A Levéltár ebben az évben is tovább gyarapította állományát, folytatta a begyűjtött anyag feldolgozását és ellátta a levéltári kutató- és ügyfélszolgálatot (az utóbbit leginkább az MTA Titkársága részére).

Az iratállomány növekedése a költöző akadémiai intézetek miatt jelentős, 144 ifm volt. Az év végére az iratállomány mennyisége elérte a 3665,65 ifm-t. Jelentősebb iratmennyiséggel a következő fondok gyarapodtak: Történettudományi Intézet 75,24 ifm, Jogi és Igazgatási Főosztály 9,12 ifm, Hatvany József hagyaték 9 ifm, Közgazdaságtudományi Intézet 6,84 ifm, Nemzetközi Magyarorságtudományi Társaság 6,36 ifm, Társadalomkutató Központ 6,24 ifm, és a Szociológiai Intézet 3,72 ifm. Ezeknek az iratoknak a jegyzékeit számítógépes változatban (részben Excel táblázatban) is megkapta a levéltár, ami az anyagban való kutatást jelentősen könnyíti.

Az intézetek iratkezelésének ellenőrzése az elmúlt évben az intézetek költözködése miatt előtérbe került, az év folyamán többször ellenőriztük a kutatóközpontok (és intézetek) iratkezelését és adtunk tanácsot az iratok rendezésére, és arra, hogy mit és hogyan vesz át a levéltár. A BTK Történettudományi Intézet és a Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont iratainak rendezését több alkalommal a helyszínen is ellenőriztük. Több kutatóközpontnak adtunk útmutatást az iratkezelési szabályzatuk elkészítéséhez (Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Társadalomtudományi Kutatóközpont). Részt vettünk az MTA Könyvtár és Információs Központ iratkezelésének felülvizsgálatában és az új iratkezelési szabályzat elkészítésében.

Az iratrendezés az elmúlt években kialakult gyakorlat szerint folyt, elsősorban az újonnan beérkezett anyagokban végeztünk közép- és darabszintű rendezést. Középszinten rendeztük a Bolyai Ösztöndíj Vegyes, a Doktori Tanács Vegyes, a Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya, Nemzetközi Magyarorságtudományi Társaság és a TMB Vegyes anyagot. Befejeződött a fényképek rendezése, és elkészült az új elektronikus katalógus is. Adatbázisainkat is tovább fejlesztettük, és folytattuk a TMB személyi dossziéinak az ellenőrzését (256 dosszié), és újabb jegyzékeket digitalizáltunk: VI. Műszaki Tudományok Osztálya, Személyzeti Osztály, Jóléti Csoport, és a Közgazdaságtudományi Intézet és a Szociológiai Intézet már levéltárban levő anyagának a jegyzékét.

2016-ben 32 kutató kért és kapott kutatási engedélyt. A kutatók 192 alkalommal 1292 raktári egységnyi anyagot kaptak kézhez, 42 alkalommal fotójegyhez készítettünk elő dokumentumot részükre és 120 oldal másolatot is készítettünk, 44 esetben pedig írásban adtunk választ nekik.

Az ügyfélszolgálati statisztika a következő volt: az MTA Titkárságának (és más érdeklődőnek) 126 esetben (ebből 75 esetben írásban) adtunk felvilágosítást vagy kerestünk elő iratot. A tájékoztatás számára 260 oldal másolatot készítettünk. Munkaviszony-igazoláshoz 12 esetben kerestünk anyagot.

A Levéltár is részt vett január 11-én a Titkárság és az LGK dolgozói számára szervezett Székház-bemutatón, májusban és novemberben pedig a középiskolásoknak szervezett könyvtár ismertető programon. Januárban a Soter-Line Oktatási Központ által szervezett „Segédlevéltáros-és ügykezelő” OKJ-s képzésben részt vevő irattárosok, ügykezelők részére bemutattuk az Akadémiai Levéltárat és az itt folyó munkát, októberben pedig Hay Diana fogadta az ELTE BTK levéltár szakos, mesterképzésen tanuló hallgatóit, és előadást tartott nekik az Akadémiai Levéltárban folyó gyűjtőterületi munkáról.

Hay Diana, a Levéltár vezetője előadása középiskolásoknak a „Diákok az Akadémián” program keretében

8. Tudományos és szakértői munka

8.1 Munkatársak tagsága, testületi tevékenysége

Babus Antal

Az MTA Köztestülete
A Németh László Társaság választmánya
Magyar Írószövetség
Magyar Írószövetség Arany János Alapítvány kuratóriumi tagja

Bagi Judit

Kőrösi Csoma Társaság
Magyar-Kínai Baráti Társaság

Bedecs László

Szépírók Társasága

Dévényi Kinga

MTA Köztestülete
MTA Orientalisztikai Bizottság, 2012-től titkár
Kőrösi Csoma Társaság, választmányi tag
UEAI (Union Européenne des Arabisants et Islamisants)
TIMA (The Islamic Manuscript Association) – 2012-től az igazgatóság tagja
Magyar-Egyiptomi Baráti Társaság
Magyar-Iráni Baráti Társaság
Journal of Arabic and Islamic Studies c. folyóirat szerkesztőbizottság tagja
Journal of Islamic Manuscripts c. folyóirat szerkesztőbizottság tagja
The Arabist. Budapest Studies in Arabic c. folyóirat társszerkesztője

Gaálné Kalydy Dóra

MKE Társadalomtudományi Szekció
MKE Tudományos és Szakkönyvtári Szekció
HUNGARNET Díj Bizottsági tag

Hay Diana

Magyar Levéltárosok Egyesülete

Horányi Károly

Szabó Lőrinc Alapítvány kuratóriumának tagja

Isztray Simon

Magyar Goethe Társaság

Kapecz Zsuzsa

Szépírók Társasága

Kelecsényi Ágnes

Kőrösi Csoma Társaság
Magyar-Indiai Baráti Társaság
Magyar-Pakisztáni Baráti Társaság

Kohl Gyula

Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület, Restaurátor Szakosztály

Kovács Nándor

Kőrösi Csoma Társaság
Magyar-Török Baráti Társaság
The Islamic Manuscript Association

Krähling Edit

Ókortudományi Társaság
Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae szerkesztőbizottsági tag,
technikai szerkesztő

Kürti Tímea Melinda

Magyar Könyvtárosok Egyesülete Tudományos Szakkönyvtári Szekció

Mázi Béla

Andódi Czuczor Gergely Társaság (Szlovákia)

Molnár Andrea

Sasakawa Young Leaders Fellowship Fund (Fiatal Vezetők Ösztöndíja Alapítvány)
kuratóriumának tagja
Európai Utas Alapítvány Felügyelőtestület tagja

Monok István

Az MTA Könyvtártörténeti és Bibliográfiai Munkabizottsága, tag 1987–
Gróf Mikó Imre Alapítvány az Erdélyi Múzeum Egyesület támogatására, a kuratórium tagja 1991–, elnöke 2002–
Magyar Elektronikus Könyvtár Egyesület elnöke 2015–
MTA Művelődéstörténeti Bizottság elnöke 2005-2017
Kuratorium des Ungarisches Institut München e. V., tag 2001–, alelnök 2002–
HUNGARNET Egyesület, elnökségi tag 2005–
Rudomino, Összorosz Állami Idegennyelvű Könyvtár (Moszkva), Tudományos Tanács, tag 2009–
MTA Közgyűlési képviselő, 2010-2016
Lucian Blaga Egyetemi Könyvtár (Kolozsvár), Tudományos Tanács Tagja, 2010–
ELTE, Centre des Hautes Études de la Renaissance, Reneszánsz tanulmányok MA védnöki testület tagja, 2010–
MTA Irodalomtudományi Bizottság tagja, 2010–
Strasbourg, Nemzeti és Egyetemi Könyvtár, Tudományos Tanács, tag 2012–
MTA Elnökség választott tagja, 2013-2016
Országos Könyvtári Kuratórium, 2013–
MTA Könyv- és folyóirat kiadás támogató bizottság tagja, 2013–
MTA Kitüntetési Bizottság tagja, 2014–
MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság tagja, 2014–
Bibliotheca Apostolica Vaticana, BAVIC tudományos tanács tagja, 2014–
MTA Publikációs Elnöki Bizottság tagja, 2015–
MTA Székház Rekonstrukciós Szakértői Elnöki Bizottság tagja, 2015–
Elaboration of a Concept for a European Academies Internet Gateway, Advisory Board, tagja, 2016–

Társulati tagság

Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság (2001-ig Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság), tag 1983–; VB tag 1991–; UNESCO FILLM bureau tag (a Társaság képviselőjeként) 1995–; társelnök 2012–
Magyar Irodalomtörténeti Társaság, tag 1984–
Gesellschaft für Buchforschung in Österreich, Wien-Heidelberg, tag 1999–
Magyar Történelmi Társulat, tag 2000–
Magyar 18. század Kutató Társaság, tag 2000–

Nagy Erika

A Central European Journal of Social Sciences and Humanities c. folyóirat magyarországi szerkesztője

Naszáros Edit

Magyar Könyvtárosok Egyesülete Tudományos és Szakkönyvtári Szekció
Publika Magyar Könyvtári Kör
Magyar Aleph Csoport (MACS) elnökségi tag

Nobilis Andrásné

Magyar Levéltárosok Egyesülete

Novák Béla

Magyar Levéltárosok Egyesülete

Payer Barbara

Magyar Könyvtárosok Egyesülete Társadalomtudományi Szekció

Sallai Ágnes

Magyar Biológiai Társaság, Állattani, Ökológiai Szakosztály

Seres József

HUNGARNET FB elnök
NIIF Műszaki Tanács tag

Simonkay Zsuzsanna

HUSSE (Hungarian Society for the Study of English)
Kőrösi Csoma Társaság
Mongol-Magyar Baráti Társaság

Soltész Márton

Régi Mozgó Alapítvány kuratóriumának tagja

Szegedi Nóra

MKE Tudományos és Szakkönyvtári Szekció
Magyar Fenomenológiai Egyesület

TatárSándor

Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület
Magyar Műfordítók Egyesülete
Szépírók Társasága
Die Kogge (nemzetközi írószervezet)

8.2 Szakmai programok külföldön

Bagi Judit

Cult of the Ancestors along the Southwestern Mainland Silk Road c. workshop, Párizs, 2016. május 18–20.

Bilicsi Erika

COAR annual meeting, Bécs, 2016. április 12–13.

PASTEUR40A konferencia, Amszterdam, 2016. május 17–18.

Dévényi Kinga

The Islamic Manuscript Association (TIMA) igazgatósági ülés, Isztambul, 2016. február 26. – március 1.

MELCom International konferencia, Leiden, 2016. május 30–június 1.

Nemzeti Könyvtár: judaika kurátorok konferenciája, Jeruzsálem, 2016. július 11–14.

Gaálné Kalydy Dóra

LIBER éves konferencia, Helsinki, 2016. június 29. – július 1.

Kovács Nándor

IV. Ottoman Istanbul c. nemzetközi konferencia, Isztambul, 2016. május 19–23.

Kőrösi Csilla Júlia

LIBER éves konferencia, Helsinki, 2016. június 29. – július 1.

Monok István

Előadás tartása az *École pratique des hautes études*-ben, Párizs, 2016. február 1.

Előadások tartása a *Friedrich-Alexander-Universität*-en, Erlangen, 2016. április 26–28. között.

AGATE: Chances and Challenges of a European Academies Internet Gateway konferencia, Berlin, 2016. június 13.

Die protestantische Kirche im Pannonischen Raum seit der Reformation c. konferencia, Stadtschlaining, 2016. szeptember 22.

Europa Humanistica, État des projects en cours. Kerekasztal beszélgetés, Párizs, 2016. szeptember 30.

Giambattista Bodoni könyveinek ismerete Magyarországon a 18. század végén és a 19. század elején. Teleki Sámuel és Bodoni levelezése. Konferencia: A Telekiek és a kultúra. Marosvásárhely, 2016. október 15.

Giornate Internazionali di Studio, Le Biblioteche anche come Musei: dal Rinascimento ad oggi konferencia, Róma, 2016. november 16–17.

Shared and Divided Memories in the Global Age c. konferencia, Hannover, 2016. november 28–30.

Nagy Erika

IGeLU2016 konferencia, Trondheim, Norvégia, 2016. szeptember 5–8.

Vas Viktória

ERA Fellowship, Németország, 2016. szeptember 1. – november 30.

8.3 Könyvkiadás

Az MTA KIK és a Jaffa Kiadó közös kiadásában megjelent a Keleti Gyűjtemény Perzsa O. 87. számú kéziratának hasonmás kiadás átírása és fordítása *A fű és a bor vitája* címmel. A szöveget Péri Benedek írta át és fordította magyar nyelvre. A kötet *Lichniae ex Bibliotheca Academiae Scientiarum Hungaricae* sorozatunk első darabja.

Árnyékban éles fény vagy. A Radnóti házaspár fényképei. Szerkesztette Krähling Edit. Jaffa Kiadó, 2016.

Szózat. Egy kézirat története. A kötetet válogatta, összeállította, az egyik kísérőtanulmányt írta: Babus Antal. Kossuth Kiadó – MTA Könyvtár és Információs Központ, 2016.

Hazádnak rendületlenül. 180 éves a Szózat. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Vörösmarty-kiállítása. A kísérőfüzet szövegét írta és szerkesztette: Babus Antal. Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ, 2016.

A Vörösmarty-gyűjtemény a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményében. Összeállította: Horányi Károly. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Kézirattárának katalógusai, 25. kötet, Budapest, 2016.

8.4 Publikációk

Babus Antal

Könyvrészlet

„Látom a sorsomat e népben” (Illyés Gyula: *Magyarok*) In Illyés Gyula: *Magyarok. Naplójegyzetek*. Magyar Napló, Budapest, 2016. 363–393.

Hazádnak rendületlenül. 180 éves a Szózat. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Vörösmarty-kiállítása. Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ, 2016, 1–40.

A Szózat kéziratának története. In *Szózat. Egy kézirat története*. Kossuth Kiadó – MTA Könyvtár és Információs Központ, 2016, 12–16.

Vörösmarty Mihály életrajzi kronológiája. In *Szózat. Egy kézirat története*. Kossuth Kiadó – MTA Könyvtár és Információs Központ, 2016, 22–23.

Szózat. Egy kézirat története. Kossuth Kiadó – MTA Könyvtár és Információs Központ, 2016, A képeket válogatta és összeállította: Babus Antal.

Cikkek

Kibicek, írók, dámák, spionok, meg sok más egyéb (Orosz István: Sakkparti a szigeten). Hitel, 2016. március (XXIX. évf.) 116–121.

Maria Jugyina: zongoraművész és szent örült. Vigilia, 2016. május (81. évf. 5. szám) 388–390.

A hetvenéves Cs. Varga István köszöntése, aki nem melleleg russzista is. Agria, 2016. nyár (X. évf. 2. szám) 246–247.

Ez volt Vekardi József. Antik Tanulmányok 2016/1, 127–128.

Recenzió

Hatvanéves a magyar irodalom vándorprédikátora. Bertha Zoltán köszöntése. Nemzet – Sors – Identitás. „európai látszószögű magyar”. Írások a hatvanéves Bertha Zoltán tiszteletére. Szerkesztette: Papp Ágnes Klára, Sebők Melinda, Zsávolya Zoltán. Károli Gáspár Református Egyetem – L’ Harmattan Kiadó, Budapest, 2015. 545. – Hitel, 2016. december (XXIX. évf.) 112–116.

Glänzel Wolfgang

Chi, P. S., & Glänzel, W. (2016, September) *Do usage and scientific collaboration associate with citation impact?* In Proceedings of the 21st International Conference on Science and Technology Indicators, 1223-1228 pp.

Daraio, C., & Glänzel, W. (2016) *Grand challenges in data integration—state of the art and future perspectives: an introduction*. Scientometrics, 108(1), 391-400.

Gal, D., Glänzel, W., & Sipido, K. R. (2016) *Mapping cross-border collaboration and communication in cardiovascular research from 1992 to 2012*. European Heart Journal, ehw459.

- Glänzel, W., & Chi, P. S. (2016) *Scientometrics 2.0—and beyond? Background, promises, challenges and limitations*. ISSI Newsletter, 12(3), 33-36.
- GLÄNZEL, W., & SCHLEMMER, B. (2016) *THE WORLD OF MODELS AND METRICS*.
- Glänzel, W., & Willems, H. (2016) *Preface*. *Scientometrics*, 106(2), 821-823.
- Glänzel, W., & Zhang, L. (2016). *Scientometric Research Assessment in the Developing World: A Tribute to Michael J. Moravcsik from the Perspective of the 21st Century*. ISSI Newsletter, 12(3), 47-52.
- Glänzel, W., Beck, R., Milzow, K., Slipersæter, S., Tóth, G., Kołodziejski, M., & Chi, P. S. (2016) *Data collection and use in research funding and performing organisations. General outlines and first results of a project launched by Science Europe*. *Scientometrics*, 106(2), 825-835.
- Glänzel, W., Chi, P. S., Gumpenberger, C., & Gorraiz, J. (2016, September) *Information sources–information targets: evaluative aspects of the scientists' publication strategies*. In *Proceedings of the 21st International Conference on Science and Technology Indicators* (pp. 708-717).
- Glänzel, W., Debackere, K., & Thijs, B. (2016) *Citation classes: A novel indicator base to classify scientific output*. Retrieved October, 21, 2016.
- Glänzel, W., Heeffer, S., & Thijs, B. (2016) *A triangular model for publication and citation statistics of individual authors*. *Scientometrics*, 107(2), 857-872.
- Glänzel, W., Thijs, B., & Chi, P. S. (2016) *The challenges to expand bibliometric studies from periodical literature to monographic literature with a new data source: the book citation index*. *Scientometrics*, 109(3), 2165-2179.
- Glänzel, W., Thijs, B., & Debackere, K. (2016) *Productivity, performance, efficiency, impact-What do we measure anyway?. Some comments on the paper "A farewell to the MNCS and like size-independent indicators" by Abramo and D'Angelo*. *Journal of Informetrics*.
- González-Alcaide, G., Calafat, A., Becoña, E., Thijs, B., & Glänzel, W. (2016) *Co-Citation Analysis of Articles Published in Substance Abuse Journals: Intellectual Structure and Research Fields (2001–2012)*. *Journal of studies on alcohol and drugs*, 77(5), 710-722.
- Gumpenberger, C., Glänzel, W., & Gorraiz, J. (2016) *The ecstasy and the agony of the altmetric score*. *Scientometrics*, 108(2), 977-982.
- Lepori, B., Hinze, S., & Glänzel, W. (2016) *Special issue: papers from the 20th International Conference on Science and Technology Indicators*. *Scientometrics*, 109(3), 2161-2164.
- Salah, A. A., Sugimoto, C., Al, U., & Glänzel, W. (2016) *Selected papers of the 15th International Conference of the International Society for Scientometrics and Informetrics (ISSI)*, Boğaziçi University, Istanbul, Turkey, 29 June–4 July 2015. *Scientometrics*, 107(2), 319-320.

Sipido, K. R., & Glänzel, W. (2016) *Letter by Sipido and Glänzel Regarding Article, "Poorly Cited Articles in Peer-Reviewed Cardiovascular Journals from 1997 to 2007: Analysis of 5-Year Citation Rates"*. *Circulation*, 133(2), e22-e22.

Sipido, K., & Glänzel, W. (2016) *Poorly cited articles in peer-reviewed cardiovascular journals from 1997 to 2007: Analysis of 5-year citation rates*. *Circulation*, 133(2), E22-E22.

Zhang, L., Glänzel, W., & Fred, Y. Y. (2016) *The Dynamic evolution of core documents: an experimental study based on h-related literature (2005–2013)*. *Scientometrics*, 106(1), 369-381.

Zhang, L., Rousseau, R., & Glänzel, W. (2016) *Diversity of references as an indicator for interdisciplinarity of journals: Taking similarity between subject fields into account*. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 67(5), 1257-1265.

Gyuricza Andrea

A Nemzeti Casino. – In: *Könyvtári Figyelő*, 2016/1 (62. évf.), 59–69.

Kapecz Zsuzsa

A lakás. Novella. *Kulturális Műhely folyóirat*, Győr, 2016. február

A lakás. Novella. *Körkép* 2016. *Magvető Kiadó*, 2016

June Cohner: Álomban már meghaltál. Szerkesztette: Kapecz Zsuzsa. *Ab Ovo Kiadó* 2016

Kamel Daoud: Új vizsgálat a Meursault-ügyben. Szerkesztette: Kapecz Zsuzsa. *Ab Ovo Kiadó* 2016

Novák János: A csellós kolibri. Szerkesztette: Kapecz Zsuzsa. *Ab Ovo Kiadó* 2016

Krähling Edit

Könyv

Árnyékban éles fény vagy. A Radnóti házaspár fényképei. Szerkesztette Krähling Edit. *Jaffa Kiadó*, Budapest, 2016, 375.

Lantos Edit

A falu összefogásának gyümölcse. Ötvenéves Váraszó temploma. *Keresztény Élet, Katolikus Hetilap*, XXIV/24, 2016. június 26., 4.

„Szabad vallásgyakorlatot biztosít alkotmányunk minden becsületes dolgozónak.”: Az egyházi építkezésekre vonatkozó kérelmek, érvelések, azok alapja és háttere 1957 és 1960 közt. *Korall*, 2016, 64. szám, 90–109.

Képzőművészetként kezelt építészeti terek. Új Művészet, 2016, Paper 2016/08/azbej-azbej-algir-budapest-parizs.

<https://www.ujmuveszet.hu/2016/08/azbej-azbej-algir-budapest-parizs/>

Bauhaus? Modern barokk? Árkay Bertalan Horton (1954) és Taksonyban (1958) épült templomainak építéstörténetei és tervei. Művészettörténeti Értesítő, 2016/2, (65. évf.), 319–343.

Monok István

Kötetszerkesztés

Az UNESCO világemlékezet lista magyarországi elemei. Szerk.: Monok István, Gyarmati Vera, Hajdu-Kriston Krisztina. Budapest, 2016, UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága. 46.

Bibliotheken, Decor (17–19. Jahrhundert). Hrsg. von Frédéric Barbier, István Monok, Andrea Di Pasquale. Budapest–Roma–Paris, 2016, BUAW, BNCR, Éditions des Cendres. 306.

Biblioteche, decorazioni, XVII–XIX secolo. Sotto la direzione di Frédéric Barbier, István Monok, Andrea Di Pasquale. Budapest–Roma–Paris, 2016, BNCR, BAUS, Éditions des Cendres. 306.

Bibliothèques, décor, XVIIIe–XIXe siècle. Sous la dir. de Frédéric Barbier, István Monok, Andrea Di Pasquale. Budapest–Roma–Paris, 2016, BAHS, BNCR, Éditions des Cendres. 306.

Tanulmányok, adatközlések

A központi gyűjtemények kialakulása és a nemzeti identitás épülése. Líceumi Paletta (Eger), 2015. Pályázati különszám: A humán teljesítménytechnológia. Szerk.: Verók Attila. 4–9.

Verbundkatalog der alten Drucke und Datenbank aus dem Königreich Ungarn und Siebenbürgen stammende Buchverzeichnisse (1520–1800). Wolfenbütteler Notizen zur Buchgeschichte, 40(2015), Nr. 2. 133–142.

Hasonlóságok és eltérések a Köztes-Európa kora újkori könyvtörténetben. Szempontok és példák. In: Episcopus, archiabbas benedictinus, historicus ecclesiae. Tanulmányok Várszegi Asztrik 70. születésnapjára. Szerk.: Somorjai Ádám, Zombori István. Budapest, 2016, METEM (METEM könyvek 85.) 233–246.

Néhány új könyvtörténeti kiadvány Közép-Európából. Magyar Könyvszemle, 132(2016), 89–105.

Hatalom és könyvtárak a kora újkori Magyar Királyságban és Erdélyben. In: In via eruditionis. Tanulmányok a 70 éves Imre Mihály tiszteletére. Szerk.: Bitskey István, Fazakas Gergely Tamás, Luffy Katalin, Száraz Orsolya. Debrecen, Egyetemi Kiadó, 2016. 363–369.

Female Book Owners and Female Readers in Sixteenth- and Seventeenth-Century Hungary. SHARP. The Society for the History of Authorship, Reading and

Publishing. Translations 2. Ed. by Susan Pickford, Martyn Lyons.
<http://www.sharpweb.org/main/sharp-translations>

A könyvtárak nyilvánossága a 16-18. században. In: Tudomány és kutatás a 240. éves Klimó Könyvtárban. A 2014. október 16–17-én rendezett jubileumi tudományos konferencia tanulmányai. Szerk.: Dezső Krisztina, Molnár Dávid, Schmelcz-Pohánka Éva. Pécs, 2016 (A Pécsi Egyetemi Könyvtár kiadványai, 13.) 13–23.

Rákóczi Zsigmond fejedelem Schedel-krónikája. In: Testimonio litterarum. Tanulmányok Jakó Zsigmond tiszteletére. Szerk.: Dáné Veronika, Lupescuné Makó Mária, Sipos Gábor. Kolozsvár, EME, 2016. 279–284.

De la valeur documentaire des catalogues et des registres de livre – leur usage dans l’histoire de la réception. Rivista Transylvania (Sibiu), 2016, Nr. 4-5. 172–176.

Az evangélikus közgyűjtemények szerepe a magyar művelődésben. Credo. Evangélikus folyóirat, XXII(2016), 2. szám, 35–46.

Similarities and Differences in the Book History of “Europe Between” (Zwischeneuropa) in the Early Modern Period: Aspects and Examples. Hungarian Studies, 30(2016), Nr. 2.137–153.

Hungarológia

A Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság változó szerepei. In: Historia est lux veritatis. Szakály Sándor köszöntése 60. születésnapján. Főszerk.: Marinovich Endre. Szerk.: Anka László, Hollósi Gábor, Tóth Eszter Zsófia, Ujváry Gábor. III. kötet. Budapest, 2016, Magyar Napló Kiadó. 301–306.

Könyvtárügy

Új hatalmi viszonyok a tudományos információk megosztásában. Magyar Tudomány, 2016/6, 690–696.

Sorozatszerkesztés

Lichniae ex Bibliotheca Academiae Scientiarum Hungaricae, 2016–

Könyvbírálatok

Adalékok a kora újkori magyar–svájci kapcsolattörténethez (Jan Andrea Bernhard: Konsolidierung des reformierten Bekenntnisses im Reich der Stephanskrone. Ein Beitrag zur Kommunikationsgeschichte zwischen Ungarn und der Schweiz in der frühen Neuzeit (1500–1700). Göttingen, 2015, Vandenhoeck und Ruprecht (Refo 500 Academic Studies, Band 19.) – Erdélyi Múzeum, LXXVIII(2016), 1. szám, 125–130.

Egy 17. századi könyvtárkatalógusról (Száraz Orsolya: Catalogus librorum Bibliothecae Collegii Germanici et Hungarici Romae. Száraz Orsolya és Rosa Pace bevezetésével. Budapest–Eger, 2015, MTA KIK, EKF (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 17/3.)) – Erdélyi Múzeum, LXXVIII(2016), 1. szám, 136–139.

A rózsza látható nevéén túl (Farkas Gábor Farkas: Régi könyvek, új kalandok. 12 történet a könyvtárak mélyéről. Budapest, 2015, OSZK) – Credo. Evangélikus folyóirat XXII(2016), 1. szám, 69–71.

Újabb régikönyv katalógusok Erdélyből. – Magyar Könyvszemle, 132(2016), 490–492.

Előszavak, kiállítások megnyitói, beszámolók, beszédek

Előszó. In: Eiffel Szombathelyen. 130 éve a Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár teremkönyvtára. Kiállításvezető. Szerk.: H. Simon Katalin. Szombathely, 2016, Martinus. 3–4.

Hungarológiát nem lehet csak itthonról művelni. (Beszámoló a VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszusról.) http://mta.hu/mta_hirei/hungarologiat-nem-lehet-csak-itthonrol-muvelni-106807

Az új sorozat elé. In: Muhammad Fuzúli: A fű és a bor vitája. Ford., utószó: Péri Benedek. Budapest, Jaffa, MTA, 2016 (Lichniae ex Bibliotheca Academiae Scientiarum Hungaricae) 5–6.

Lektorálások

Géczi János: A rózsza jegye alatt. Goethe, Vörösmarty, Kazinczy, Babits, Saint-Exupery, Tolnai. Lektorálta Monok István. Budapest, Gondolat, 2016 (Vniversitas Pannonica, 33.) 144.

Doktorandusz hallgatók IV. konferenciája, 2015. május 14. Szerk.: Fábrián Máté. Lektorálta Monok István et alii. Eger, 2016, Líceum Kiadó (Az Eszterházy Károly Főiskola Történettudományi Doktori Iskolájának kiadványai. Konferenciák, műhelybeszélgetések, XII.)

Egyetemi doktori disszertációk bírálatai, kandidátusi opponensi vélemények, PhD dolgozatok bírálatai

Oláh Róbert: Miskolci Csulyak István és Tofeus Mihály református lelkészek könyves műveltsége. PhD-értekezés, Debrecen, 2016.

Schubert András

Braun, T., Schubert, A., & Schubert, G. (2016). *On The Molecular Structure of the Co-author Network of Alexandru T. Balaban.* Revue roumaine de chimie, 61(4-5), 231–238.

Schubert, A. (2016). *Almát a körtével? Tudománymetriai összehasonlítások szakterületek között.* Orvosi Hetilap, 157(16), 631–634.

Schubert, A. (2016). *Igazságosan vagy testvériesen? Szerzői szerepek és társszerzői részesedések a tudományos publikálásban.* Orvosi Hetilap, 157(13), 512–516.

Schubert, A. (2016). *Önidézetek: a tudománymetria mostohagyermekai?.* Orvosi Hetilap, 157(32), 1289–1293.

Schubert, A., & Schubert, G. (2016). *A tudománymetria törvényalkotó „úttörői”*. Orvosi Hetilap, 157(2), 74–78.

Soltész Márton

Esszé, tanulmány

Weöres Sándor *Psychéjének ismerős-idegen társszerzője: Levél Nagy Piroskának*, Kortárs, 2016, LX. évf., 1. sz. (január), 60–65.

A Winnetou-attitűd: Martin May levele a szerkesztőhöz. In: Nemzet – sors – identitás: Írások a hatvanéves Bertha Zoltán tiszteletére, szerk. Papp Ágnes Klára, Sebők Melinda, Zsávolya Zoltán, Bp., Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó, 2015 (Károli Könyvek), 159–169.

Blanka regénye? Az újraolvasott Katalin utca, Irodalomismeret, 2016, XVII. évf., 4. sz., 61–71.

Kritika

Mándy-sztereográfia: Az „új személyesség” szívmengető példája : Darvasi Ferenc – Köztünk vagy: Beszélgetések Mándy Ivánról, Kortárs, 2016, LX. évf., 9. sz. (szeptember), 84–86.

Soós Sándor

Lakner, Z., Soós, S., Vida, Z., & Farkas, C. (2016). *European research and the Hungarian school of food irradiation*. Radiation Physics and Chemistry, 129, 13–23.

Vida Zsófia

Lakner, Z., Soós, S., Vida, Z., & Farkas, C. (2016). *European research and the Hungarian school of food irradiation*. Radiation Physics and Chemistry, 129, 13–23.

8.5 Előadások, prezentációk

Babus Antal

Előadások

A hetvenéves Cs. Varga István köszöntése, aki nem melleleg russzista is. 2016. február 12. Eger, Városháza Díszterme.

Egy „európai látszószögű magyar”, a hatvanéves Bertha Zoltán köszöntése. 2016. február 19. Károli Gáspár Református Egyetem BTK díszterme.

„Mennyi szellem, mennyi őserő...” Az MTA Könyvtár és Információs Központ Madách-honlapjának bemutatása. (Mázi Bélával) 2016. október 7. Alsósztrégova.

„Mennyi szellem, mennyi őserő...” Az MTA Könyvtár és Információs Központ Madách-honlapjának bemutatása. (Mázi Bélával) 2016. október 8. Csesztve.

Hazádnak rendületlenül... Kiállítás Vörösmarty Mihálynak az MTA KIK Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményében őrzött hagyatékából. 2016. november 3. MTA Könyvtár és Információs Központ. Konferenciaterem.

TV-, rádióinterjú, Magyar Katolikus Rádió, Irodalmi láttelel

Fülep Lajos művészettörténész, református lelkész szellemi pályája, a megtéréshez vezető útja. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2016. január 15. 20:04–20:30.

Milyen hatással volt Dosztojevszkij, Tolsztoj, az orosz kultúra Fülep Lajos világnézetének alakulására. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2016.február 12. 20:04–20:30

Egy orosz milliomos szerzetes. Innokentyij Szibirjakov rendkívüli élete. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2016. március 11. 20:04 – 20:30

Csillaghálóban - Emlékek Pilinszky János európai útjairól c. film rendezőjével, Mispál Attilával Babus Antal beszélget. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2016. április 8. 20:04 – 20:30

Maria Jugyina: zongoraművész és szent örült. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2016. július 1. 20:04 – 20:30

Semmi sem vész el ezen a világon - Vekerdi József pályája. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2016. július 29. 20:04–20:30

Orosz István Kossuth-díjas grafikkal Babus Antal beszélget. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2016. augusztus 26. 20:04–20:30

Vekerdi László, a magyar tudománytörténet garabonciása. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2016. szeptember 23. 20:04–20:30

A népi írók kiállása bebörtönzött társaik mellett 1956 után. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2016. október 21. 20:04–20:30

Egyéb

Ma reggel. Kossuth Rádió. 2016. november 16. Nyilatkozat a Vörösmarty-kiállításról.

Mindentudás. M1. 2016. november 4. 10:15. Nyilatkozat a Vörösmarty-kiállításról.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központjában nyílt Vörösmarty-kiállításról. A tárlatot Babus Antal irodalomtörténész mutatta be Kotroczó Dórának. Magyar Katolikus Rádió. Tény-kérdés. 2016. november 9. 08:52–08:00

Irodalmi műsor az MTA KIK Vörösmarty-kiállításáról. Szakértő Babus Antal, szerkesztő Kotroczó Dóra. Magyar Katolikus Rádió. Velünk vannak. Irodalmi látlet. 2016. november 18. 21:04–21.30.

Bagi Judit

Az átjáró — Mulian pokoljáró históriája, Buddhák, szentek, mesterek, ELTE BTK Távol-keleti Intézet, 2016. április 29.

Őskultusz a Délnyugati Selyemút mentén, Kulturális hagyomány a modern kelet-ázsiai államban, PPKE, 2016. április 8-9.

Bedecs László

A fordítás-támogatás elvi kérdései. A bolgár példa. „Marketing brand és kultusz a kortárs magyar irodalomban” konferencia, Debreceni Egyetem, 2016. március 18-19.

Hogyan tanítsunk magyar irodalmat külföldieknek? „A magyar irodalom Bulgáriában” konferencia, Szófiai Egyetem, 2016. május 20–21.

Hajléktalanábrázolás egy kortárs magyar regényben. A közép-európai regény: Valóság és módszer konferencia Károli Egyetem, Bp., 2016. november 6–7.

A magyar irodalomról külföldieknek. A Romániai Hungarológiai Társaság éves konferenciája, Bukaresti Egyetem, 2016., november 24–25.

Bilicsi Erika

Kutatói közösségek tudományos kommunikációjának támogatása könyvtári eszközökkel – MKE 48. Vándorgyűlése Tudományos- és Szakkönyvtári Szekció, 2016. július 8.

Úton a nyílt hozzáférés felé: az open access tudományos kommunikáció támogatása a skandináv országokban – Skandináv kultúrmozaik konferencia, 2016. november 10.

Dévényi Kinga

Goldziher Ignác és a boszniai muszlimok, Iszlám 100, ELTE, 2016.március 31.

An erudite collector: David Kaufmann and his Hebraica collection, ILAB Conference, 2016. szeptember 23.

Fejős Edina

Szabó Magda nőalakjai – biblioterápiás megközelítésben – „Közös dolgaink” a Magyar Biblioterápiás Társaság rendezvénye, 2016. június 22., Szentendre

Gaálné Kalydy Dóra

A jog útvesztőjében, avagy hogyan legyünk naprakészek a könyvtárakat érintő törvények változásaiban. Felkért hozzászóló: A jogi normák megvalósulása a különböző könyvtártípusokban – EKE Szakmai nap, 2016. november 21.

Gyuricza Andrea

Előadások

Nemzeti Casino. Régi könyvek feldolgozásának kihívásai a MARC 21-ben – Networkshop, 2016. március 29. – április 1., Debrecen,

MTA KIK Nemzeti Casino. Régi könyvek feldolgozásának kihívásai a MARC 21-ben – MTA KIK Szakmai Nap, 2016. április 20.,

Nemzeti Casino – Az Országos Széchenyi-kör látogatása, 2016. június 17., MTA KIK

Nemzeti Casino – „Hagyományok és kihívások V. Múlt és jövő” Országos könyvtárszakmai nap, 2016. augusztus 31., ELTE

„Fiatal kutatók félidőben” konferencia, 2016. november 24., MTA

Rádióinterjú

Nemzeti Casino – Civil Rádió, 117 perc című műsor, 2016. szeptember 29.

Haász Antal

A Primo bevezetése, használata az MTA KIK-ben. MACS szakmai nap, 2016. március 3.

A Primo használata az MTA KIK-ben. Hagyományok és kihívások V. Komplex adatbázis-keresők szekció, 2016. augusztus 31.

Haász Antal, Payer Barbara: *Változások az MTA KIK Primo v4 szolgáltatásaiban és új lehetőségek Primo v5-ben*. MACS szakmai nap, 2016. november 15.

Holl András

Magyar Tudományos Művek Tára – nemzeti tudományos bibliográfia – kapu a hazai tudományra. MKE Vándorgyűlés – Tudományos és Szakkönyvtári Szekció, Pannon Egyetem, Veszprém, 2016.

Isztray Simon

A személy krízise és ígérete. A Ki (az ember)? kérdés mint a filozófiai kérdés radikális megváltozása „Paidea előadások” az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Filozófiai Intézetében, 2016. október 4.

Kapecz Zsuzsa

Szépírók a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtárában. Beszélgetés Tatár Sándorral és Bán Magdával közösen, 2016. május 11.

Kapus Erika

Jövők – nem egy, de száz alakban. Érintkezési pontok Czóbel Minka és M. C. Escher szubjektumábrázolásában. Eötvös Kollégium, Budapest, 2016. november 18–19.

Határátlépések Czóbel Minka életművében. Selye János Egyetem, Komarno, 2016. április 9.

Kasza Zsófia

Hunmarc – MARC 21 átállás az MTA KIK-ben: eddigi gyakorlat összefoglalása, változtatás szükségessége, egységes feldolgozási házi szabályzat készítése. MACS Szakmai nap, 2016. március 3., MTA KIK

Kelecsényi Ágnes

Travel literature – the Orient through European eyes. ILAB Conference, 2016. szeptember 23.

Kovács Nándor

Ibrahim Müteferrika and the beginning of the Turkish printing press, ILAB Conference, 2016. szeptember 23.

Krähling Edit

Rádióinterjú az Árnyékban éles fény vagy. A Radnóti házaspár fényképei című kötetről

Élő telefonos interjú a Lánchíd Rádió délelőtti magazinműsorának kultúra rovatában (Kultúrkorty, 2016. november 25., kb. 10.40-től);

Rövid ismertetés a Kossuth Rádió 180 perc c. reggeli magazinja könyvajánlója számára

(Fülszöveg, 2016. november 28., kb. 8.35-től)

Rögzített telefonos interjú az InfoRádió reggeli könyvajánlója számára (Könyvpercek, 2016. december 1., kb. 7.50-től);

Beszélgetés Pál Amandával a Lánchíd Rádió Kulissza c. műsorában (kb. 25 perc), 2016. december 5. <http://lanchidradio.hu/videok/169404>

Élő, kb. 20 perces telefonos interjú Jakubecz Lászlóval a szlovák közszolgálati rádió magyar adása, a pozsonyi Pátria Rádió délutáni magazinműsorában, 2016. december 15.

Pódiumbeszélgetés

Pódiumbeszélgetés Gyarmati Fanni naplójáról és a fotóalbumról (résztevők: Ferencz Győző, Nagy Zsejke, K. E., moderátor: Juhász Anna) a Hadik Irodalmi Szalon Radnóti-estjén. Várkert Bazár, 2016. december 14.

Kürti Tímea Melinda

Kitekintés – külföldi felsőoktatási könyvtárak „jó gyakorlatai” első kézből. XXIII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál (MKE Tudományos és Szakkönyvtári Szekció), 2016. április 23., Millenáris

Mázi Béla

Előadások

Az alsósztrgovai Madách-síremlék története 1936-ig. Az MTA Könyvtár és Információs Központ Madách-honlapjának bemutatása. 2016. október 7. Alsósztrgová.

„Mennyi szellem, mennyi őserő...” Az MTA Könyvtár és Információs Központ Madách-honlapjának bemutatása. (Babus Antallal) 2016. október 8. Csesztve.

Rádióbeszélgetés

Nyilatkozat a Vörösmarty-kiállításról. KARC FM Rádió. Hangok, színek, ízek. 2016. december 29-én

Monok István

Előadások

Les principales ressources numériques mobilisables pour l'histoire du livre aux XVe et au XVIe siècles. École pratique des hautes études, Párizs, 2016. február 1.

Zrínyi Miklós műveltsége. Budai Polgári Kaszinó, 2016. február 10.

Kulturális digitalizáció. A könyvnyomtatás ígéret volt – és az internet? Konferencia: Digitális transzformáció: A digitalizáció társadalmi hatásai és következményei. MTA-IVSZ, Budapest, 2016. február 11.

A magyar nemzeti bibliográfia aktuális gondjai. Kerekasztal beszélgetés. Budapest, 2016. március 2. Országos Széchényi Könyvtár

Luther vagy Melanchthon? A magyarországi reformáció hagyományai. Budavári Evangélikus Szabadegyetem, 2016. március 7.
<http://www.evangelikus.hu/monok-istvan-besz>

Ähnlichkeiten und Verschiedenheiten in der Buchgeschichte von Finnland bis zum Königreich Kroatien der frühen Neuzeit Standpunkte und Beispiele. Friedrich-Alexander-Universität Erlangen–Nürnberg, Buchwissenschaft, 2016. április 26.

Sprachliche Zusammensetzung der Buchproduktion und Lesestoffe in Ungarn und Siebenbürgen vom 16–18. Jahrhundert. Friedrich-Alexander-Universität Erlangen–Nürnberg, Buchwissenschaft, 2016. április 27.

Lesen in Ungarn und Siebenbürgen ohne Buchhandelsysteme. Friedrich-Alexander-Universität Erlangen–Nürnberg, Buchwissenschaft, 2016. április 28.

The Status Quo of Digital Research Practice and Publications at the Hungarian Academic World Today. Workshop, AGATE: Chances and Challenges of a European Academies Internet Gateway. Berlin, Union der Deutschen Akademien der Wissenschaften, 2016. június 13.

Bücher für Schulverwendung im Bibliothek der protestantischen Schule in Güssing 1569–1634. 36. Schlaininger Gespräche, 19–23. September 2016, Die protestantische Kirche im Pannonischen Raum seit der Reformation, Teil.1. 2016. szeptember 22.

Europa Humanistica, État des projects en cours. Kerekasztal-beszélgetés, Párizs, IRHT, 2016. szeptember 30.

Giambattista Bodoni könyveinek ismerete Magyarországon a 18. század végén és a 19. század elején. Teleki Sámuel és Bodoni levelezése. Konferencia: A Telekiek és a kultúra. Marosvásárhely, Teleki Téka, 2016. október 15.

Gyűjtők, antikváriusok, könyvtárosok. Kerekasztal beszélgetés. Országos Széchényi Könyvtár, 2016. november 8.

Művelődési eszmények: a tudás mintázatának változásai. Az oktatás korproblémái. Magyar Tudomány Ünnepe, 2016. november 10.

Az evangélikus közgyűjtemények szerepe a magyar művelődéstörténetben. Insula Lutherana. Az Evangélikus Országos Múzeum új kiállításának megnyitója. Budapest, Deák téri evangélikus templom. 2016. november 11.

Le musée de la bibliothèque ou bien la bibliothèque du musée? Une histoire d'Europe centrale avec exemples hongrois. Giornate Internazionali di Studio, Le

Biblioteche anche come Musei: dal Rinascimento ad oggi (Biblioteca Nazionale Centrale di Roma, 2016. november 16–17.)

La bibliothèque, comme lieu de mémoire de l'Europe. Symposium: The Location of Europe. Shared and Divided Memories in the Global Age. Hannover, 2016. november 28–30.

Hozzászólások, közéleti szereplés, interjúk

VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus. Kossuth Rádió, 2016. február 5. Beszélgetés Moszkovits Jánossal, 5 perc

VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus. Kossuth Rádió, 2016. február 5. UNI TV. <https://www.youtube.com/watch?v=HyykpbFnZ8>, 4 perc

Luther vagy Melanchthon? A magyarországi reformáció hagyományai. Budavári Evangélikus Szabadegyetem, 2016. március 7. Pax TV riport és előadás, 15 perc. 2016. március 10. (többször ismételve).

Mint a kabát és a gombja. Luther vagy Melanchthon? Evangélikus Élet, 80(2016). 11. szám, 2016. március 20. 8–9.

VIII. nemzetközi Hungarológiai Kongresszus. MTV1 Reggeli műsor, 2016. augusztus 21., 7 perc

VIII. nemzetközi Hungarológiai Kongresszus. Kossuth Rádió, Reggeli műsor, 2016. augusztus 22., 6 perc

„Félnótás könyvgyűjtő vagyok” Beszélgetés a hatvanesztendő Monok Istvánval (Boka László). Helikon (Kolozsvár), XXVII(2016) 16.(702,) szám, 2016. augusztus 25. 2–4.

Životné jubileum Istvána Monok. (Beszélgetés Gabriela Žibritovával). Knižmica, 17(2016), nr. 2. 86–87.

A hét embere. Civil Rádió, 5x10 perc, 2016. szeptember 12–16.

A Szózat kiállítás az MTAK-ban. Info Rádió, 5 perc, 2016. november 3. (többször ismételve)

A Szózat kiállítás. MTV1 Híradó, 3 perc, 2016. november 3.

Nagy Erik

„Ég és Föld. IGeLU2016 Trondheim, Norvégia” beszámoló az IGeLU ez évi konferenciájának tapasztalatairól. MTA KIK, Budapest, MACS szakmai konferencia, 2016. november 15.

Naszáros Edit

Könyvtárak – belépési pontok a digitális világba. Hagyományok és kihívások V. Komplex adatbázis-keresők szekció, 2016. augusztus 31.

Pálinkó Éva

Attitudes of PhD Holders towards the Business Sector in Hungary. 2nd Central European Higher Education Cooperation (CEHEC) Conference, CEU, 2016. június 16.

Beyond the indicators: formulation of career strategies of scientists. STI Conference 2016., Valencia, 2016. szeptember 14.

Payer Barbara

Haász Antal, Payer Barbara: *Változások az MTA KIK Primo v4 szolgáltatásaiban és új lehetőségek Primo v5-ben.* MACS szakmai nap, 2016. november 15.

Schubert András

A tudománymetria (ki)alakulása a 20. század második felében. A Magyar Statisztikai Társaság Statisztikatörténeti Szakosztálya és Statisztikaoktatási Szakosztálya közös ülése, KSH Könyvtár, 2016. április 19.

Simonkay Zsuzsanna

Kőhalmi emlékülés, ELTE, 2016. december 13.

Soltész Márton

Konferencia-részvétel

Blanka regénye? Az újraolvasott Katalin utca. Szitár Katalin Emlékkonferencia, szervező: MTA VTB–Pannon Egyetem, Veszprém, 2016. augusztus 31. – szeptember 1.

A Rambo-komplexus: David Morrell trilógiája az irodalomoktatás szolgálatában. Közép-európai határ(sáv)ok című konferencia, szervező: AILC/ICLA MNK–NYKFE, Nyitra, 2016. szeptember 5–6.

Az emlékezet ágboga: Heltai György 56-os anekdotái a szakirodalom tükrében. 1956 és a szocializmus: válság és újragondolás című konferencia, szervező: EKE–1956-os Intézet, Eger, 2016. szeptember 8–10.

A herméneuta létfeltételei: Kritikus sorok a kritikáért. A kortárs irodalomértés perspektívái című konferencia, szervező: MMA MMKI, Budapest, 2016. szeptember 21.

Interjú

Ayhan Gökhan, „A dokumentum beszél”: *Beszélgetés Soltész Márton irodalomtörténésszel, kritikussal,* Jelenkor Online, 2016. január 13., 09:05. <http://www.jelenkor.net/interju/556/a-dokumentum-beszeli>

Sárközi Dóra, *A filológiai regény igézetében: Beszélgetés Soltész Márton irodalomtörténésszel Csalog Zsolt című könyve kapcsán*, *Kritika*, 2016, XLVI. évf., 7–8. sz. (július–augusztus), 21–22.

Soós Sándor

Tudománymetriai előadások felkérésre

Nyitott tudomány a magyar tudományos életben. Az OpenAIRE és az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiuma közös konferenciája, ELTE Egyetemi Könyvtár, 2016. március 2–3.

Lehetőségek a tudományos teljesítmény mérésére napjainkban. A Magyar Statisztikai Társaság Statisztikatörténeti Szakosztálya és Statisztikaoktatási Szakosztálya közös ülése, KSH Könyvtár, 2016. április 19.

Kutatásértékelés és tudománymetria, Nemzetközi és hazai gyakorlatok az elméletek tükrében. ELTE – EISZ könyvtári nyílt nap, ELTE Lágymányosi Campus, 2016. szeptember 15.

További konferenciaelőadások

Disciplinary structure and topical complexity in SSH—the IMPACT EV mission. Presentation on Knowscape workshop, MTA KIK, 2016. augusztus 29–30.

Szabó Ádám

Teleki József tudományos jelentősége. A Telekiek és a kultúra című konferencia. Marosvásárhely, 2016. október 15.

Tatár Sándor

Szépírók a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtárában. Beszélgetés Kapecz Zsuzsával és Bán Magdával közösen, 2016. május 11.

Lotz and founded. X beszélget Y-nal: a Petőfi Irodalmi Múzeum és a Szépírók Társasága közös sorozata: pódiumbeszélgetés Bazsányi Sándorral és Havas Judit sorozatszerkesztővel. PIM, 2016. június 6.

Részvétel referátum tartásával a *Vice-Versa* német–magyar/magyar–német műfordító-műhely munkájában (Europäisches Übersetzer-Kollegium, Straelen [Németország], 2016. szeptember 18–24. <http://www.euk-straelen.de/deutsch/seminare/seminarewerkstaetten-2016/18-2492016viceversauebersetzerwerkstatt-ungarisch/>)

Részvétel a *Ragyogó pusztulás* c. kortárs osztrák prózaantológia bemutatóján 2016. október 18-án a szegedi Grand Cafében.

9. Rendezvények, ismeretterjesztő, népszerűsítő programok

9.1 Programsorozatok

A 2007-ben indult *Agora-programok* célja, hogy életre keltse az MTA KIK értékes és gazdag gyűjteményeit, minél szélesebb körben megismertesse a nyilvánossággal a könyvtárban őrzött nemzeti kulturális örökséget és erősítse az intézmény kulturális közösségi tér szerepét. Nyitott szellemi műhelyt kívánunk működtetni, mely teret ad értékes beszélgetéseknek és tudományos tanácskozásoknak. Ennek a célkitűzésnek a 2016-os évi programokkal is sikerült eleget tenni. Míg kezdetben évente 10 Agora-programot szerveztünk a tudomány széles skálájáról válogatva, addig 2016-ban már 58-ra növeltük, amelyeken összesen 2076 fő vett részt.

2016-tól újtára indult Akadémikus Arcképcsarnok programunk, amelyen az MTA rendes tagjai előadás vagy beszélgetés formájában adnak számot tudományos pályafutásukról.

2016-ban is helyet adtunk a fiatal kutatók számára: Science Meetup programnak összesen 9 alkalommal. Májusban és novemberben a Diákok az Akadémián programon összesen 6 vidéki és fővárosi gimnázium 120 tanulója számára mutattuk be a Könyvtár ritkaságait, kincseit és nyerhettek betekintést az intézmény mindennapjaiba.

Konferencia, előadás, kerekasztal-beszélgetés

Konferenciákon, könyvbemutatókon, előadásokon, valamint biblioterápiás beszélgetéseken át kiállítások szervezésével igyekeztünk minél több látogatót vonzani a könyvtárba.

"Amiről a régi kéziratok és könyvek beszélnek". Az MTA Könyvtár és Információs Központ kincsei című pódiumbeszélgetésen részt vett: **Babus Antal** és **Mázi Béla**, az MTA KIK Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye munkatársai, **Náray-Szabó Gábor**, az MTA rendes tagja, és **Broczky Beáta** szerkesztő-műsorvezető (Mária Rádió Hit és Tudás Szerkesztősége). A beszélgetésről a Mária Rádió helyszíni rádiófelvételt készített.

Időpont: 2016. január 20., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 54 fő

A párizsi klímacsúcs. A Magyar Szociológiai Társaság Holisztikus Ökológia Szakosztályával közös programon 3 előadás hangzott el a klímacsúcsról: **Pásztor János**, az ENSZ főtitkára klímaügyi tanácsadója *A párizsi klímacsúcs: egy döntő előrelépés* címmel, **Bart István**, az Energiaklub társelnöke *Párizs és hazai klímapolitika: Költészet és valóság* címmel, és **Antal Z. László**, az MTA TK Szociológiai Intézet tudományos főmunkatársa *Változó világ: A párizsi klímacsúcs holisztikus megközelítésben* címmel.

Időpont: 2016. március 10., 17:30 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 28 fő

„A keletkutatás kincsestára” – az Akadémiai Könyvtár Keleti Gyűjteménye című pódiumbeszélgetésen, melyen egyúttal a Mária Rádió helyszíni rádiófelvételt készített, részt vett: **Kelecsényi Ágnes és Kovács Nándor Erik**, az MTA KIK Keleti Gyűjteményének munkatársai, **Náray-Szabó Gábor**, az MTA rendes tagja, **Bodor György** plébános (Zugligeti Szent Család Plébánia) és **Broczky Beáta** szerkesztő-műsorvezető (Mária Rádió Hit és Tudás Szerkesztősége).

Időpont: 2016. március 31., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 17 fő

Robinson úr töprengései: Budapest–Franciaország–Puerto Rico–Miami–Budapest címmel **Ferdinandy György** a kiszakadásról, a kétlakiságról és a visszatérésről beszélt. Az író beszélgetőtársa **Kulcsár Katalin** irodalmi szerkesztő volt.

Időpont: 2016. április 7., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 23 fő

Akadémikus Arcképcsarnok

2016-ban indult útjára az **Akadémikus arcképcsarnok** program, amelyen az MTA rendes tagjai adnak számot tudományos pályafutásukról előadás vagy beszélgetés formájában. A programsorozatban az év folyamán 6 akadémikus mutatkozott be.

A programsorozat nyitóelőadását **Kroó Norbert** fizikus, az MTA tagja tartotta, amelynek keretében előadás formájában beszélt életéről és tudományos pályafutásáról.

Időpont: 2016. május 18., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 49 fő

A programsorozat második előadásán **Solymos Rezső** erdőmérnök, az MTA rendes tagja *A hatvan éve kezdett országos erdőnevelési és faterméstani kutatások eredményeinek hasznosítása az erdészet fejlesztése terén* címmel tartott előadást.

Időpont: 2016. május 24., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 17 fő

A soron következő rendezvényen **Kósa László** etnográfus, művelődéstörténész, az MTA rendes tagja, az ELTE professor emeritusa beszélt életéről és tudományos pályafutásáról. Beszélgetőpartner **Balogh Balázs** etnográfus, az MTA BTK főigazgató-helyettese, az MTA Néprajztudományi Intézet igazgatója volt.

Időpont: 2016. október 18., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 61 fő

A negyedik alkalommal **Keszthelyi Lajossal** fizikus, az MTA rendes tagja, a Szegedi Biológiai Kutatóközpont ny. főigazgatójával **Ormos Pál** fizikus, az MTA tagja, a Szegedi Biológiai Kutatóközpont főigazgatója beszélgetett.

Időpont: 2016. október 26., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 56 fő

A következő eseményen **Pléh Csaba** pszichológus, az MTA rendes tagja *A pszichológia a természettudomány és a bölcsészet határán: Tudománytörténeti és tudományos karcolatok* címmel tartott előadást.

Időpont: 2016. november 8., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 48 fő

Decemberben **Nyomárkay István** szlavista nyelvészprofesszor, az MTA rendes tagja beszélt életéről és tudományos pályafutásáról.

Időpont: 2016. december 8., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 37 fő

Kroó Norbert fizikus, az MTA tagja az Akadémikus Arcképcsarnok nyitóelőadásán

Könyvbemutató

2016-ban számos könyvbemutatót tartottak könyvtárunkban, részben saját kiadványaink, részben vendégintézmények köteteiről.

Csapó Tamás és Lenner Tibor Budapest településmorfológiája című könyvének bemutatóján a szerzőkkel **Fűzfa Balázs** irodalomtörténész beszélgetett.

Időpont: 2016. január 25., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 14 fő

A Kairosz Kiadóval közös szervezésben **Náray-Szabó Gábor**, az MTA rendes tagja, az MTA KIK ny. főigazgatója **Elfuserált rendszerváltás** című könyvéről a szerzővel **Mezei Károly** író, szerkesztő, a Kairosz Kiadó és a Magyar Katolikus Rádió munkatársa beszélgetett. Időpont: 2016. január 28., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 53 fő

Turbucz Dávid A Horthy-kultusz 1919–1944 című könyvét neves szakemberek mutatták be: **Fodor Pál** főigazgató (MTA BTK), **Romsics Ignác** egyetemi tanár (ELTE BTK), az MTA tagja, **Ablonczy Balázs** tudományos főmunkatárs (MTA BTK TTI). A rendezvényt **Szikszai Edina** moderálta.

Időpont: 2016. február 16., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 73 fő

A Koninklijke Brill NV-el közös kiadású **Catalogue of the Arabic Manuscripts in the Library of the Hungarian Academy of Sciences** című könyvet és a hozzá kapcsolódó **BrillOnline Primary Sources**-ot **M. H. van den Boogert** (Brill) és **Péri Benedek** (ELTE BTK) mutatta be.

Időpont: 2016. február 17., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 52 fő

Monok István és M. H. van den Boogert (Brill) a Catalogue of the Arabic Manuscripts in the Library of the Hungarian Academy of Sciences című könyv bemutatóján

Szabó Árpád Óperzsa novellák című könyvének új, bővített kiadását a szerző tanítványai: **Both Mária Gabriella** tudománytörténész, az új kiadás előszavának írója, **Gazda István** tudománytörténész, a rendezvény házigazdája, **Mayer Gyula** klasszikus-filológus, a könyv szerkesztője méltatták. A rendezvényen **Mezei Károly** író, szerkesztő, a Kairosz Kiadó és Magyar Katolikus Rádió munkatársa közreműködött.

Időpont: 2016. március 2., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 57 fő

A Lexica Kiadóval közösen szervezett rendezvényen **Braun Tibor A Nobel-díjra érdemes taxisofőr – Interdiszciplináris kémiai kaleidoszkóp** című könyvét mutattuk be. A rendezvény moderátora volt **Hudecz Ferenc**, az MTA rendes tagja, egyetemi tanár (ELTE). A könyvet **Braun Tibor**, az MTA doktora, **Horvai György**, az MTA rendes tagja, **Keglevich György**, az MTA doktora, **Kiss Tamás**, az MTA doktora, **Orbán Miklós**, az MTA tagja, **Solymosi Frigyes**, az MTA tagja és **Simon Judit**, a Lexica Kiadó ügyvezetője mutatta be.

Időpont: 2016. március 4., 11:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 67 fő

A Széchenyi Alapítvány és a Logod Bt. társzervezésében **Gróf Széchenyi István Hitel** című művének mai magyar nyelvre átírt változatát mutattuk be a nagyközönség számára. Köszöntőt mondott **Monok István** főigazgató (MTA Könyvtár és Információs Központ), a **Hitel átírásának indokairól** **Buday Miklós** elnök (Széchenyi Alapítvány) beszélt, **Szalóczy Pál** részleteket olvasott fel a **Hitelből**, a kötetet **Gergely András** történész, az MTA doktora mutatta be, **Horváth Attila** jogtörténész pedig a **Hitel jelentősége akkor és most** címmel tartott előadást.

Időpont: 2016. március 29., 16:30 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 52 fő

A Régi Magyar Költők Tára XVII. századi sorozat 17. köteteként megjelent az **Evangélikus és református gyülekezeti énekek (1601–1700)** című mű, amelynek bemutatóját könyvtárunk a Balassi Kiadóval közösen szervezte meg. A **H. Hubert Gabriella**, **Vadai István** és **Ecsedi Zsuzsanna** által sajtó alá rendezett kötetet **Ötvös Péter** irodalomtörténész és **Ferenczi Ilona** zenetörténész mutattata be.

Időpont: 2016. március 30., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 46 fő

Az NKA támogatással megjelenő **Bolyai és Gauss levelezése** című kötetet A Magyar Tudomány- és Technikatörténeti Műhellyel közösen szervezett bemutatón ismertettük meg a közönséggel. A rendezvényen köszöntőt mondott **Monok István** főigazgató és **Halász Béla**, az MTA rendes tagja, a Bolyai János Alapítvány elnöke. A teljes levelezés első magyar fordítását bemutatta **Gazda István**, a Magyar Tudománytörténeti Intézet igazgatója és **Nagy Ferenc**, a Magyar Tudóslexikon főszerkesztője.

Időpont: 2016. április 6., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 36 fő

Hargittai Balázs és **Hargittai István** **A marslakók bölcsessége** című könyvét az Akadémiai Kiadóval közös szervezésben mutattuk be. A rendezvényen köszöntőt mondott **Gaálné Kalydy Dóra** főigazgató-helyettes és **Réffy Balázs**, az Akadémiai Kiadó vezérigazgatója. A könyvet **Szász Domokos**, az MTA alelnöke és **Hargittai István** az MTA rendes tagja mutatta be.

Időpont: 2016. április 13., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 96 fő

Vörös Ferenc **Fejezetek a 18. század eleji Magyar Királyság névföldrajzából** című kötetét **Pusztay János** nyelvész, egyetemi tanár méltatta.

Időpont: 2016. május 17., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 14 fő

Könyvtárunkban mutatták be **Oláh György** **Életem és a mágikus kémia: Egy Nobel-díjas önéletrajzi gondolatai** című könyvét. A résztvevőket **Monok István** főigazgató köszöntötte, Oláh György Nobel-díjas kémikust **Hámori József**, az MTA rendes tagja méltatta. A könyvet **Nagy Ferenc** főszerkesztő-kiadó mutatta be.

Időpont: 2016. szeptember 27., 15:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 29 fő

Wisinger István **A Nobel-díjas kém: dokumentumregény Szent-Györgyi Albert életéről**

című könyvének bemutatóján az est moderátora **Szegvári Katalin** újságíró volt. A könyvet **Wisinger István** Pulitzer-émlékdíjas újságíró, a kötet szerzője, **André Libik** producer, filmrendező és **Dénes Gábor** Balázs Béla-díjas filmrendező mutatta be.

Időpont: 2016. október 11., 15:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 69 fő

Sohár Pál **Elveimhez híven, konokul** című könyvbemutatóján közreműködött a szerző, **Sohár Pál**, **Hudecz Ferenc** és **Náray-Szabó Gábor** (mindhárman az MTA rendes tagjai), valamint **Madarassy István** szobrászművész és **Simon Judit**, a Lexica Kiadó ügyvezetője.

Időpont: 2016. október 28., 10:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 65 fő

A Gondolat Kiadó által gondozott **A magyar nyelv a Kárpát-medencében a XX. század végén** című könyvsorozat legújabb, 5. kötetét **A magyar nyelv Horvátországban** címmel **Kontra Miklós**, a könyvsorozat szerkesztője, **Borbély Anna** (MTA Nyelvtudományi Intézet), **Csernicskó István** (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola) és **Lanstyák István** (Comenius Egyetem, Pozsony) mutatta be.

Időpont: 2016. november 22., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 39 fő

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Szegedi Tudományegyetemmel közös rendezvényén a **Kölesériana** című sorozat köteteit mutatták be: Jakó Zsigmond (s.a.r.): Köleséri Sámuel tudományos levelezése 1709-1732; Magyar László András (ford.): Köleséri Sámuel - Erdély aranybányászata; Balázs Mihály, Font Zsuzsa, Kovács András (szerk.): Köleséri Sámuel és az európai korai felvilágosodás valamint a következő konferenciakötet: Balázs Mihály, Bartók István (szerk.): A felvilágosodás előzményei Erdélyben és Magyarországon (1650–1750). A köteteket Balázs Mihály, Font Zsuzsa és Magyar László András ismertette, közreműködött: Monok István és Biró Annamária.

Időpont: 2016. november 30., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 46 fő

A **HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum** és a **Zrínyi Kiadó** közös kiadásában megjelent **Zrínyi-albumot Hausner Gábor** szerkesztette, a kötet szerzői: **R. Várkonyi Ágnes, Bene Sándor, Kelenik József, G. Etényi Nóra** és **Hausner Gábor**. A bemutatón köszöntőt mondott **Monok István**, a kötetet bemutatta **Fodor Pál** az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont főigazgatója és **Szörényi László** az MTA BTK Irodalomtudományi Intézet kutató professor emeritusa. A rendezvényen Zrínyi Miklós korabeli dalokat játszott **Csörsz Rumen István**, az MTA BTK ITI tudományos főmunkatársa. Időpont: 2016. december 1., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 51 fő

Az MTA Könyvtár és Információs Központ **Fuzúli: A fű és a bor vitája** című saját kiadványát a Jaffa Kiadó közreműködésével jelentette meg, amely a *Lichniae ex Bibliotheca Academiae Scientiarum Hungariae* sorozata első kötete is egyben. A művet törökből latin berűre átírta, fordította és az utószót írta **Péri Benedek**. A sorozatot **Monok István** főigazgató ismertette és a könyvet **Sudár Balázs** turkológus, MTA BTK Történettudományi Intézet tudományos főmunkatársa mutatta be.

Időpont: 2016. december 14., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 48 fő

Emlékkonferencia

Schütz Ödön születésének 100. évfordulója alkalmából rendezett emlékülésen **Vásáry István**: Schütz Ödön élete és munkássága; **Baski Imre**: A turkológus Schütz Ödön és **Nagy Kornél**: Az armenista Schütz Ödön címmel tartott előadást

Időpont: 2016. április 12., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 21 fő

9.2 Kiállítások

Hazádnak rendületlenül... Kiállítás Vörösmarty Mihálynak az MTA Könyvtár és Információs Központban őrzött hagyatékából

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke és az MTA Könyvtár és Információs Központ főigazgatója védnöksége alatt a Magyar Tudomány Ünnepe 2016. évi rendezvénysorozata keretében rendeztük meg Vörösmarty Mihálynak az MTA Könyvtár és Információs Központban őrzött hagyatékából rendezett kiállítását. A megnyitón bemutattuk a **Szózat hasonmás kiadását**, amely a Kossuth Kiadóval való együttműködésben jelent meg. A megnyitón köszöntőt mondott **Török Ádám**, az MTA főtitkára, a Magyar Tudomány Ünnepe 2016. évi rendezvénysorozatát **Barnabás Beáta** nyitotta meg, az MTA főtitkárhelyettese, a Magyar Tudomány Ünnepe Programtanácsának elnöke, a kiállítást megnyitotta és a Szózat hasonmás kiadását bemutatta **Monok István**, a MTA Könyvtár és Információs Központ főigazgatója, a szózatról előadást tartott **Szilágyi Márton**, az ELTE egyetemi tanára, a kiállítást bemutatta **Babus Antal**, az MTA KIK Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye vezetője.

A megnyitó időpont: 2016. november 3, 12:30 óra, résztvevők száma: 150 fő.

A kiállítás 2016. november 3-tól 2017. március 15-ig tekinthető meg. Helyszín: MTA Könyvtár és Információs Központ, Budapest, V. kerület, Arany János u. 1. Nyitva tartás: hétfő–péntek 10.00–18.00, szombat 10.00–16.00. A belépés díjmentes. 2016-ban 734 fő tekintette meg a kiállítást. A kiállítást Babus Antal és Horányi Károly rendezte, és Imre Olga (Stáb-Studio Kft.) kivitelezte.

Lovász László MTA elnök a Szózat kiállítás megnyitóján

Simonyi 100 kiállítás

Az MTA KIK munkatársai közreműködésével 2016. október 4-én kiállítás nyílt az MTA Székház Tudósklubjában. A kiállítás Simonyi Károly születésének 100. évfordulója alkalmából tartott rendezvénysorozat (Simonyi 100 Emlékév) része volt.

Időpont: 2016. október 4., 11:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 59 fő.

A Keleti Gyűjtemény és az Indira Gandhi National Centre for the Arts közös rendezésében **A Kelet bővületében** (kurátor Kelecsényi Ágnes) címmel 2015. március 24-én Új-Delhiben bemutatott Stein Aurél kiállítást 2016 folyamán több indiai helyszínen ismét láthatta a nagyközönség, így Kolkata, Darjeeling, Lucknow egyetemén, illetve állami múzeumában is. *A Kelet magyar kutatói* című utazó kiállítást, amelyet a Keleti Gyűjtemény szintén 2015-ben állított össze a Külgazdasági és Külügyminisztérium megbízásából, 2016-ban az alábbi helyeken mutatták be: Kairó, Nairobi, Stockholm, Banja Luka, Szarajevó, Brüsszel, Baku, Canberra, Jakarta, Kuvait, Szabadka. A kínai nyelvre is lefordított kiállítást Sanghajban szintén bemutatták. Az Indiáról szóló tablót külön is kiállították az Asiatic Society Kőrösi Csoma emlékszobájában, Kolkatában. *A Kelet magyar kutatói* című kiállítást az MTA Könyvtár és Információs Központban is megtekinthették az érdeklődők 2016. június 25-én, a *Múzeumok Éjszakája* rendezvénysorozat keretében.

A Simonyi100 kiállítás az MTA Tudós Kávézójában

9.3 Egyéb rendezvények

Múzeumok Éjszakája

Június 25-én az MTA Könyvtára első ízben vett részt a *Múzeumok éjszakája* rendezvénysorozatban. Mintegy 40 kollégánk segített a rendezvény sikeres lebonyolításában. A Keleti Gyűjtemény öt munkatársa a *Kelet magyar kutatói* című vándorkiállítást bemutatva tartottak tárlatvezetést. A molinókon kívül a Keleti Gyűjteményben fellelhető könyveket, metszeteket, térképeket, valamint keleti ruhákat és textíliákat is kiállítottak. Kézműves foglalkozások, társasjátékok, a könyvtár különböző szolgáltatásainak bemutatása színesítették a programot. Az iszlám kalligráfiát *Saber el-Adly*, az ELTE BTK Orientalisztikai Intézet Sémi Filológiai és Arab tanszékének volt tudományos munkatársa mutatta be, a kínai írásművészetről szóló bemutatót *Horváth Janisz* grafikusművész, tipográfus, kalligráfus és tanár tartotta. Az eseményen összesen 279 látogató vett részt.

A Kelet magyar kutatói kiállítás részlete a *Múzeumok Éjszakáján*

Az ökológia témájában két rendezvénysorozatot is tartanak az MTA KIK-ben az **Ökológiai beszélgetések** című sorozatban. 2016-ban az első összejevetelt **"Vigyzó szemetek Párizsra vessétek!"** címmel tartották.

Az eseményen előadást tartott **Faragó Tibor**, az ELTE TTK Környezettudományi Doktori Iskolájának oktatója: *Ígéreték és tettek: mi lesz a klímapolitikai (Párizs) és a fenntartható fejlődési (New York) csúcstalálkozók után?* címmel, **Botos Barbara** környezetpolitikus *Érdekek és értékek Párizs előtt és után* címmel, **Bányi Ádám** egyetemi hallgató (PPKE) *A jövő lehetőségei egy egyetemista szemével*, **Tóth Gyula Gábor** kommunikációs szakértő (BEE Environmental Communication) pedig *Katasztrófa*

klímakommunikációtól a klímakatasztrófa kommunikációjáig témában osztotta meg gondolatait a közönséggel.

Időpont: 2016. január 18., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 16 fő

Ökológiai beszélgetések - "Kertész lesznek!"

Folytatva az együttműködést 2016-ban a Magyar Szociológiai Társaság Holisztikus Ökológia Szakosztályával, új rendezvénysorozatot indítottunk „*Kertész lesznek!*” címmel, amelynek keretében a téma szakértői számos előadást tartottak egyre nagyobb közönség előtt.

"Kertész lesznek!"1. A rendezvényen előadást tartott **Vida Gábor** biológus, az MTA rendes tagja: Antropocén remények és esélyek; **Szólláth Tibor** polgármester (Hajdúnánás): Hagyományos értékek - újszerű megközelítés címmel.

Időpont: 2016. február 22., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 46 fő

"Kertész lesznek!"2. A programon előadást tartott **Nobilis Márió** adjunktus (Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola) Az "Áldott légy" enciklika üzenete a helyi közösségek számára címmel; **Fűzfás Balázs** polgármester (Visnyeszéplak) és **Zajáné Elek Anikó**: Visnyeszéplak, az élőfalú címmel.

Időpont: 2016. március 21., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 30 fő

"Kertész lesznek!"3. A rendezvényen előadást tartott **Kükedi Zsolt** helyi gazdaságfejlesztő: Városi ökoközösségek és **Kővári László, Gaál Zsófi** és **Baka György**: Szekszárd, a klímabarát település címmel.

Időpont: 2016. április 25., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 25 fő

"Kertész lesznek!"4. A rendezvényen előadást tartott **Kajner Péter** (Szövetség az Élő Tiszáért): Fenntarthatósági kezdeményezések falun és **Üveges Gábor** polgármester (Hernádszentandrás): Hernádszentandrás – Bioszentandrás – ... mint egy nagy család címmel.

Időpont: 2016. május 23., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 30 fő

"Kertész lesznek!"5. A rendezvényen előadást tartott **Béres Tamás** egyetemi tanár (EHE): A vallás szerepe az öko-közösségek életében és **Szarka István** evangélikus lelkész, esperes: Környezeti szemlélet és stratégia a Bakonycsérnyi Evangélikus Gyülekezetben címmel.

Időpont: 2016. szeptember 26., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 21 fő

"Kertész leszek!"6. Előadást tartott **Antal Z. László** (MTA TK Szociológiai Intézet): "Legyen a sírjára virág" — A halottkultusz szerepe a társadalom és a helyi közösségek életében valamint **Kaáli Nagy Zsombor** és **Viszocsánszki Mihály** (Mérték Közösség, Hosszúhetény): Miért érték a mérték? — Tíz év szellemi útkeresés tapasztalatai címmel.
Időpont: 2016. október 24., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 28 fő

"Kertész leszek!"7. A rendezvényen előadást tartott **Balogh Péter** (geográfus, Nagykorú) és **Leidinger Dániel** (geográfus, Pomáz): A vízgazdálkodás és a tájhasználat összefüggései az önfenntartó gazdálkodásban.
Időpont: 2016. november 21., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 23 fő

"Kertész leszek!"8. Előadást tartott **Gyulai Iván** (az Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány elnöke): Kertész vagyok címmel.
Időpont: 2016. december 12., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 47 fő

Társintézmények rendezvényei

Bethlen Miklós 300

Az MTA BTK Irodalomtudományi Intézete és a Bethlen-émlékév Szervezőbizottsága **Bethlen Miklós halálának 300. évfordulójára szervezett Bethlen-émlékév** sajtónyilvános megnyitóját tartotta nálunk.

Időpont: 2016. január 27, 16:00 óra

Deutsche und ungarische Mineralogen in Jena

A Gondolat Kiadó bemutatta a **Deutsche und ungarische Mineralogen in Jena** című tanulmánykötetet, amelynek szerzőivel: **Klaus Heide, Birgit Kreher-Hartmann, Deé Nagy Anikó, Viczián István** és a kötet szerkesztőivel: **Gurka Dezső, Both Mária, Rózsa Péter, Papp Gábor** beszélgetett **Krász Lilla** (ELTE BTK).

Időpont: 2016. április 19, 16:30 óra

"Irodalom nélkül lehet élni, csak nem érdemes!"

A Savaria University Press rendezvényén az alábbi köteteket mutatták be: *Koltótól Koltóig*, szerk. Fűzfa Balázs (A 12 legszebb magyar vers című sorozat); Mohai V. Lajos: *Isten háta mögött* (tanulmányok Kosztolányi Dezsőről); Nagy J. Endre: *Tizenkét költemény – egy filozófus szemével* (tanulmányok); Sipos Lajos: *Modernitások, alkotók, párbeszéd* (tanulmányok); "Száz év múlva is emlékezett dolgokra", szerk. Fűzfa Balázs (tanulmányok Ottlikről); Sz. Tóth Gyula: *Egy franciatanár irodalmi kalandjai* (esszék, tanulmányok); Winkler Márta: *Öröme nevelni* (esszék). A rendezvény moderátora volt **Fűzfa Balázs** irodalomtörténész.

Időpont: 2016. június 9., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 32 fő

"Amikor Gödel és Heisenberg összefut a bárban"

A Typotex Kiadó szervezésében **"Amikor Gödel és Heisenberg összefut a bárban"** címmel rendezett könyvbemutatón **Aharoni** izraeli matematikus **Ördögi körök – Az abszurd vicctől a Gödel-tételig** című könyvét mutattuk be. A szerzővel **Komjáth Péter**, az MTA rendes tagja beszélgetett.

Időpont: 2016. október 25. kedd 17:30

Bethlen Miklós 300 zárókonferencia

Az MTA BTK Irodalomtudomány Intézete és a Bethlen-emlékév Szervezőbizottsága **Bethlen Miklós halálának 300. évfordulójára szervezett Bethlen-emlékév** sajtónyilvános megnyitóját tartotta nálunk. **Bethlen Miklós halálának 300. évfordulójára szervezett Bethlen-emlékév zárórendezvényt** megnyitotta Kecskeméti Gábor, az új Bethlen Miklós-bibliográfiát bemutatta Nagy Levente, az Irodalomtörténeti Közlemények Bethlen Miklós-emlékév alkalmából készült tematikus számát bemutatta Sipos Gábor, a Bethlen Miklós-emlékév új kutatási eredményeit összegezte Tóth Zsombor.

Időpont: 2016. október 27, 16:00 óra

Az okság mint az „univerzum cementje”

A konferencián – melynek címe Hume metaforájára utal – két, a kortárs filozófiában rendkívül intenzíven tárgyalt problémával foglalkoztak. Az egyik: hogyan lehetséges mentális okozás, azaz mentális állapotaink (vágyaink, félelmeink, vélekedéseink stb.) hogyan képesek oksági hatást kifejteni a fizikai világban? A másik: milyen szerepet játszik az okság a tudományos magyarázatokban, illetve milyen viszony van a hétköznapi oksági magyarázatok és a tudományos magyarázatok között? A mindennapi életünk során ugyan teljes természetességgel használjuk az „okozta” kifejezést, jelentése és használata távolról sem problémamentes. Gondoljunk a következő mondatokra: „a robbanás okozta a híd összeomlását”; „a túlzott dohányzás rákot okoz”; „a vasúti alkalmazott figyelmetlensége okozta a vonatszerencsétlenséget”; „a földrengés éhínséget okozott” és még hosszan sorolhatnánk.

Időpont: 2016. november 11., 9:30-19:00 óra

Márkus György Emlékülés

A Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontjának Filozófiai Intézete nálunk tartotta a Márkus György Emlékülést / György Márkus Memorial Colloquium. Az Emlékülés nyelve magyar és angol volt.

Az Emlékülése ideje és helye: 2016. december 3. 9:00-16:00 óra

Biblioterápiás beszélgetések

2013 őszétől *Fejős Edina* könyvtáros, biblioterapeuta munkatársunk biblioterápiás beszélgetéssorozatot indított „Üzenet a palackban” - az üzenet, amit kiolvasunk egy irodalmi műből, személyes és egyéni, azonban másokkal is megosztható címmel. A biblioterápiás beszélgetés során személyes olvasatunkról, véleményünkről, élményeinkről beszélgettünk egy-egy irodalmi mű kapcsán kötetlen formában. A program továbbra is sikeres, 2016-ben összesen 11 alkalommal 84 fő vett részt a beszélgetéseken.

9.4 Vendégek, látogatók

Keleti Gyűjtemény	
Január 11.	MTA Titkárság és LGK, 120 fő (Dévényi Kinga, Kelecsényi Ágnes)
Február 5.	Fulbright-csoport, 25 fő (Dévényi Kinga, Kelecsényi Ágnes, Kovács Nándor)
Február 18.	Dr. Ali Akbar Salehi, az Iráni Iszlám Köztársaság alelnöke, az Iráni Atomenergia Szervezet elnöke (Dévényi Kinga, Kelecsényi Ágnes)
Március 4.	Anna Maria Tamaro, Università di Parma, (Kelecsényi Ágnes)
Március 10.	Károli Gáspár Egyetem, orientalista hallgatók, 10 fő – kihelyezett óra
Március 10.	Országos Rabbiképző, Zsidó Egyetem, 20 fő – kihelyezett óra
Március 30.	Károli Gáspár Egyetem, japanista hallgatók, 60 fő – kihelyezett óra
Május 9.	Országos Rabbiképző, Zsidó Egyetem, 12 fő – kihelyezett óra
Május 9–20.	Mojdeh Mohammady, Special Library of the Ministry of Foreign Affairs of the Islamic Republic of Iran, Tehran (Dévényi Kinga, Kelecsényi Ágnes, Kovács Nándor)
Május 13.	<i>Diákok az Akadémián</i> , a Városmajori és a Szilágyi Erzsébet Gimnázium diákjai, 40 fő (Kelecsényi Ágnes, Kovács Nándor)
Május 25.	Mellon-ösztöndíjasok, Rare Book School, Charlottesville, Virginia, Szilvia Tanenbaum + 8 fő (Kelecsényi Ágnes, Simonkay Zsuzsanna)
Június 1.	Kínai Akadémia Társadalomtudományi Intézete főtktár és delegáció (Kelecsényi Ágnes)
	MKE Mezőgazdasági Szekció (Kelecsényi Ágnes, Simonkay Zsuzsanna)
Szeptember 6.	Prof. Dr. Şeref Ateş, a Yunus Emre török kulturális intézetek főigazgatója és a budapesti központ vezetője, Yakup Gül úr (Kelecsényi Ágnes, Kovács Nándor)
Október 4.	Kínai Tudományos Akadémia delegációját fogadtuk az Elnökség kérésére (Kelecsényi Ágnes)
Október 12.	<i>A Könyvtár, ami összeköt</i> program résztvevői (Kelecsényi Ágnes)
Október 13.	Krisztinavárosi plébánia csoportja (Dévényi Kinga, Kelecsényi Ágnes)
	Shu-hsien Tseng főigazgató asszony, Leo N. S. Lin nemzetközi kapcsolatokért felelős vezető, valamint Ching-Ling Juan különgyűjteményi munkatárs, (National Central Library, Taiwan) (Bagi Judit, Kelecsényi Ágnes)
Október 20.	Károli Gáspár református Egyetem, BTK, 15 fő kihelyezett óra
November 17.	<i>Diákok az Akadémián</i> program keretében négy vidéki középiskola diákjai látogattak el a könyvtárba és így Gyűjteménybe is (Bagi Judit, Kelecsényi Ágnes)
	Mitra Rostami Osanloo és Mehrafarin Akbari iráni kalligráfus, valamint az Iráni Iszlám Köztársaság budapesti követségének tanácsosa, és a bécsi iráni kulturális intézet igazgatója (Dévényi Kinga, Kelecsényi Ágnes)
December 8.	Gholamalí Rajabí Yazdí úr, az Iráni Iszlám Köztársaság budapesti nagykövete
December 12.	Florence Amsbeck és Emmanuel Marine Strasbourgi Egyetemi és Nemzeti Könyvtár (Bagi Judit és Dévényi Kinga)

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye	
Január 7.	Vitalij Afianyi az Orosz Tudományos Akadémia Levéltára igazgatója (Babus Antal oroszul, 60 perc)
Január 11.	MTA Titkársága és LGK munkatársai (Babus Antal, 120 fő, 4 x 30 perc)
Február 5.	Fulbright-ösztöndíjasok (Tóth Gábor, angol nyelven, 21 fő, 2 óra)
Március 11.	A Kárpát-medencei Tehetségkutató Alapítvány diákjai és kísérőik. (Babus Antal, 10 fő, 45 perc) A bemutatón jelen volt az MTA KIK két főigazgató-helyettese, Gaálné Kalydy Dóra és Holl András is.
Április 22.	Békéscsabai Erzsébethelyi Általános Iskola tanulói (Babus Antal, 30 fő, 30 perc)
Május 13.	Diákok az Akadémián. A Városmajori Gimnázium és a Szilágyi Erzsébet Gimnázium diákjai (Babus Antal, 2 x 20 fő, 2 x 30 perc)
Május 17.	Országos Széchenyi Kör (Mázi Béla, 20 fő, 120 perc)
Május 20.	Békéscsabai Erzsébethelyi Általános Iskola tanulói (Babus Antal, 30 fő, 30 perc, Konferenciaterem)
Május 25.	Mellon-ösztöndíjasoknak (Rare Book School, Charlottesville, Va.) (Tóth Gábor, 9 fő, 60 perc, angolul)
Június 1.	Magyar Könyvtárosok Egyesülete Mezőgazdasági Szekciója (30 fő, 30 perc, Babus Antal)
Június 17.	Széchenyi Kör (30 fő, 90 perc, Mázi Béla)
Augusztus 30.	Az MTA KIK EISZ osztálya és a svájci Scientific Knowledge Services közös rendezésében zajló konferencia-résztevőinek a Kézirattár bemutatása (10 fő, 15 perc, Tóth Gábor, angol nyelven)
Szeptember 9.	A TYPOMANIA – Orosz Kortárs Tipográfia kiállító művészei: Jevgenyij Kornyejev, Alexander Vaszin, Natalia Velcsinszkaja, Major Lajos és felesége (5 fő 1,5 óra, Babus Antal orosz nyelven)
Október 6.	Francia vendégkutató (École nationale des chartes) (1 fő, 45 perc, Tóth Gábor angolul)
Október 12.	A Könyvtár, ami összeköt program keretében az Országgyűlési Könyvtár ösztöndíjasai. (19 fő, 90 perc, Tóth Gábor)
Október 19.	Somfai Anna (CEU Medieval Studies) kodikológiai szemináriumot tartott (10 fő)
Október 20.	Sarnyai Csaba Máté vezetésével a Károli Gáspár Egyetem diákjai (20 fő, 1 óra, Mázi Béla)
November 11.	<i>Diákok az Akadémián.</i> (4 x 25 fő) (Mázi Béla, Babus Antal)
November 16.	Hornyák Eszter és vendégei. (2 fő, 50 perc, Tóth Gábor)
November 22.	A győri Czuczor Gergely Bencés Gimnázium tanulói (50 tanuló + tanárok 2 csoportban) Kézirattár és Vörösmarty-kiállítás (Mázi Béla, Babus Antal)
November 30.	Somfai Anna (CEU Medieval Studies) kodikológiai szeminárium (11 fő)
December 13.	Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg munkatársai (1+2 fő, 90 perc, Tóth Gábor angolul)

Lukács Archívum	
Március	Riccardo Mauroner, a veronai Educandato Statale Agli Angeli filozófiatanára budapesti osztálykirándulásuk alkalmával 2011 és 2013 után ismét rendhagyó tanórát tartott a LAK-ban
Június 27.	A idén 35 éves Társadalomelméleti Kollégium <i>Gramsci, Lukács, Frakfurtiak, avagy a humanista marxizmus</i> c. kurzusa keretében szemináriumot tartott a LAK-ban
Augusztus	50 tagú koreai csoport látogatása a LAK-ban
Szeptember	A Europaen LEFT nemzetközi küldöttsége meglátogatta a LAK-ot, ahol budapesti közreműködőkkel szemináriumot tartott Lukács Györgyről
November 15.	Kínai filozófusok egy csoportja – az ELTE Filozófiai Intézet vendégei – látogatta meg a LAK-ot egy rövid diskurzusra

Tájékoztatói és Olvasószolgálati Osztály	
Október 12.	Az Országgyűlési könyvtár „Könyvtár, ami összeköt” programjának könyvtáros résztvevői
November 18.	Professor Ewan Fernie Shakespeare kutató, The Shakespeare Institute (University of Birmingham)
December 6.	Sylvie Dičkova, könyvtáros (Tišnov, Municipal Library, Csehország)

9.5 Dokumentumok kölcsönzése kiállításokhoz

Keleti Gyűjtemény

Ulmer Museum – *Glaubensfragen. Chatrooms auf dem Weg in die Neuzeit. c.* kiállítására kölcsönöztük a Kaufmann-gyűjtemény A384 jelzetű kéziratát, a *Háromosztatú Mahzört.* 2016. február–július

Kézirattár

A Budapesti Történeti Múzeum „*Közös úton. Krakkó és Buda a középkorban*” című kiállítására (2016. március 7.–2016. július 29.) egy ősnymotatványt (Inc. 174/koll. 3.) kölcsönöztünk.

Az MTA BTK Zenetudományi Intézet *Bartók és kortársai* kiállítására (2016. március 31.–2017. február 28.) kölcsönöztük Radnóti Miklós *Hajnal* (Ms 2631/193) című versének kéziratát.

A Pesti Műegylet története. A képzőművészeti nyilvánosság kezdetei a XIX. században Pest-Budán című kiállításra – Várkert Bazár, 2016. május 3.–augusztus 26. – kölcsön adtuk Marastoni Jakab Pákh Albertről készült dagerrotípiáját.

A Petőfi Irodalmi Múzeum *Miért éppen Kleist?* című kiállítására – 2016. május 16.–október 18. – Szabó Lőrinc eredeti kéziratait kölcsönöztük.

„*Amit már majdnem elfeledtél...*” *Ozora és a puszta Illyés Gyula szemével* című kiállításra (Ozora, Esterházy Fogadóközpont) Illyés Gyula kéziratainak digitális másolatait adtuk kölcsön.

A Tiszántúli Református Egyházkerület Múzeumának a Múzeumok Éjszakáján megnyitott *Kincsek Mátyás király udvarából c.* kiállítására (2016. június 24–27.) kölcsön adtuk korvinánkat, a Carbo-kódexet.

A Petőfi Irodalmi Múzeum *Írói fogások* című kiállítására (2016. június 23. – 2017. márciusa) Csokonai Vitéz Mihály kéziratainak digitális másolatát adtuk kölcsön.

MNM Rákóczi Múzeuma (Sárospatak) „*Nagyasszonyok Patak történetében*” című kiállítására (2016. július 11.– december 10.) 5 kiadványt kölcsönöztünk.

Az Eszterháza Kulturális, Kutató- és Fesztiválközpont felújítja a nagycenki Széchenyi István Emlékmúzeum kiállítását. Három digitalizált művet kölcsönöztünk.

A Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft. *Zrínyi Emlékterem* című kiállítást (2016. szeptember 6. – 2017. május 31.) rendez a szigetvári várban. Egy művet kölcsönöztünk.

A Magyar Nemzeti Múzeum 2016. szeptember 16-án megnyitott *Ars Sacra c.* kiállítására Káldi-bibliát (RMK I. 555) kölcsönöztünk.

Nagyecsed-i Berey József Helytörténeti Gyűjtemény *Ecsedi Báthori István, az imádkozó főúr c.* kiállítására *Ecsedi Báthori István meditációinak* (K 61) 4 eredeti lapját kölcsönöztük.

Dozvald János fotóművésznek a Fészek Klubban rendezendő Széchenyi-kiállításához számos képpel járultunk hozzá.

Kiscelli Múzeum *B. A. úr X-ben* című kiállítására (2016. október 28.–december 31.) Déry Tibor és Bernáth Aurél számos eredeti kéziratát kölcsönöztünk.

A Magyar Nemzeti Galéria *Ország Lili (1926–1978)* című kiállítására (2016. december 15.–2017. március 26.) Pilinszky Jánossal kapcsolatos leveleket kölcsönöztünk.

A Kovács Gábor Művészeti Alapítvány *A japonizmus Magyarországon* című kiállítására (Várkert Bazár, Testórpalota, 2016. december 15.–2017. március 12.) Székely Bertalan vázlatfüzeteit kölcsönöztük.

A *Sorsfordító utazások. Széchenyi István keleti utazásai, 1818–1819* című kiállításra, amely Athénban, a National Historical Museum – Historical and Ethnological of Greece múzeumban rendezték meg (2016. december 21.–2017. április 2.), a következő műtárgyakat kölcsönöztük: Johann Ender 27 db akvarellje és 2 db vázlatkönyve, Thomas Ender 1 db akvarellje.

A Bélyegmúzeum számára az *Asztro-trilógia* című kiállításához (2016. december 8.–2017. március 20.) 1 db ősnymtatványt és 1 db antikvát kölcsönöztünk.

Részlet az Ulmer Museum – Glaubensfragen. Chatrooms auf dem Weg in die Neuzeit. c. kiállítására kölcsönzött, a Kaufmann-gyűjtemény részét képező Háromosztatú Mahzór-ból (Keleti Gyűjtemény)

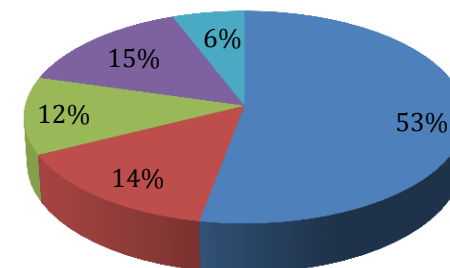
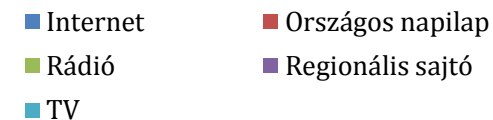
9.6 Sajtóviesszhang, PR

Szózat kiállítás – sajtómegjelenések a Vörösmarty-kiállításról

Dátum	Hol	Pontosan hol	Cím	URL
2016.11.03.	Internet	kronika.ro	A tudomány ereje és felelőssége – Ünnepe Erdélyben is	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=v5Mr61
2016.11.03.	Internet	origo.hu	80 év után újra kiállítják a Szózat kéziratát	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=KaLr61
2016.11.03.	Internet	kuruc.info	Újra megtekinthető a Szózat kézírata	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=vDLr61
2016.11.03.	Internet	inforadio.hu	Hogy nézett ki a Szózat eredetileg? 80 év után először megnézheti	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=B4Lr61
2016.11.03.	Internet	hirado.hu	Újra megtekinthető a Szózat kézírata	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=EyKr61
2016.11.03.	Internet	webradio.hu	A magyar tudomány ünnepe – Nyolcvan év után újra megtekinthető a Szózat kézírata	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=LqKr61
2016.11.03.	Internet	mti.hu	A magyar tudomány ünnepe – Nyolcvan év után újra megtekinthető a Szózat kézírata	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=EqKr61
2016.11.03.	Internet	gondola.hu	Nyelcvan év után újra megtekinthető a Szózat kézírata	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=hcKr61
2016.11.03.	Internet	nepszava.hu	Újra látható a Szózat kézírata	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=DbKr61
2016.11.04.	Internet	magyaridok.hu	A tudomány mindenkié	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=lhPr61
2016.11.04.	Internet	szeretlekmagyarorszag.hu	80 év után újra látható a Szózat kézírata	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=m0Pr61
2016.11.04.	Internet	orientpress.hu	Újra megtekinthető a Szózat eredeti kézírata	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=MPNr61
2016.11.04.	Internet	delmagyar.hu	80 év után újra kiállították a Szózat kéziratát	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=qMNr61
2016.11.04.	Internet	kisalfold.hu	80 év után újra kiállították a Szózat kéziratát	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=rMNr61
2016.11.05.	Internet	euroastra.hu	Nyelcvan év után újra megtekinthető a Szózat kézírata	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=cBRr61
2016.11.06.	Internet	vho.hu	180 éves kézirat – Ismét megtekinthető a Szózat kézírata	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=DIUr61
2016.11.08.	Internet	rekreator.hu	Nyelcvan év után újra megtekinthető a Szózat kézírata	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=DDbr61
2016.11.21.	Internet	szabadidomagazin.hu	A Szózat kézírata	https://imedia.hu/s3/r.php?idc=pAWt61
2016.11.04.	Országos napilap	Magyar Idők	A tudomány mindenkié	
2016.11.04.	Országos napilap	Magyar Nemzet	Nyelcvan év után látható a Szózat-kézirat	

Dátum	Hol	Pontosan hol	Cím
2016.11.05.	Országos napilap	Magyar Hírlap	Látható a Szózat eredeti kézírata Budapesten
2016.11.06.	Országos napilap	Vasárnapi Hírek	180 éves kézirat
2016.11.09.	Országos napilap	Demokrata	Kiállítás nyílt a Szózatról
2016.11.02.	Rádió	Lánchíd Rádió	A Magyar Tudomány Ünnepe
2016.11.03.	Rádió	Class FM	Megtekinthető a Szózat kézírata
2016.11.03.	Rádió	InfoRádió	Újra megtekinthető a Szózat kézírata az MTA Könyvtár és Információs Központ Vasarely-termében
2016.11.03.	Rádió	InfoRádió	Ismét kiállítják Vörösmarty Szózatának eredeti kéziratát
2016.11.04.	Regionális sajtó	Dunaújvárosi hírlap	Nyolcvan év után
2016.11.04.	Regionális sajtó	Zalai Hírlap	Megtekinthető a Szózat kézírata
2016.11.07.	Regionális sajtó	Fejér Megyei Hírlap	Újra látható a kézirat
2016.12.05.	Regionális sajtó	Heves megyei Hírlap	Szilágyisok jártak az akadémián
2017.01.24.	Regionális sajtó	Petőfi Népe	A Szózat kéziratát is megnézik
2016.11.03.	Tv	MTV - Híradó este	Elkezdődött a Magyar Tudomány Ünnepeinek egy hónapos eseménysorozata
2016.11.04.	Tv	MTV	Kezdetét vette a 13. Magyar Tudomány Ünnepe
Összesen:		34 megjelenés	
Internet			18
Országos napilap			5
Rádió			4
Regionális sajtó			5
TV			2

Szózat kiállítás - sajtómegjelenések összes megjelenés: 34 db

A Radnóti-albumról megjelent hosszabb ismertetések

Dátum	Hol	Pontosan hol	Cím	URL
2016.11.18.	Internet	konyves.blog.hu	Kiss Orsi: Árnyékban éles fény vagy – Fényképeken elevenedik meg Radnóti Miklós és Gyarmati Fanni közös élete.	http://konyves.blog.hu/2016/11/18/arnyekban_eles_feny_vagy_fenykepek_en_elevenedik_meg_radnoti_miklos_es_gyarmati_fanni_kozos_elete
2016.11.27.	Internet	mno.hu	Ficsor Benedek: A szerelmes mosolyok és a sírgödörrel letört kóró	http://mno.hu/konyveshaz/a-szerelmes-mosolyok-es-a-sirgodorrol-letort-koro-1373503
2016.12.01.	Internet	magyarnarancs.hu	Köves Gábor: Dupla Radnóti rendel	http://magyarnarancs.hu/konyv/dupla-radnoti-rendel-101776
2016.12.12.	Internet	index.hu	Kolozsi Ádám: Radnóti Miklós és Gyarmati Fanni szerelme	http://index.hu/kultur/2016/12/12/radnoti_miklos_es_gyarmati_fanni_szerelme/
2016.12.14.	Internet	nlcafe.hu	Sz. N.: Árnyékban éles fény vagy – sosem látott képek Radnótiról és Gyarmati Fanniról	http://www.nlcafe.hu/szabadido/20161214/fenykep-kolto-szerelem-radnoti/
2016.12.22.	Internet	divany.hu	Minden, amit tudni akart a Radnóti-házaspárról	http://divany.hu/stilfuresz/2016/12/22/radnoti-konyvek/
2016.12.23.	Internet	szinhaz.org	Árnyékban éles fény vagy – sosem látott képek Radnóti Miklós és Gyarmati Fanni életéről	https://szinhaz.org/plusz/plus/2016/12/23/arnyekban-eles-feny-vagy-sosem-latott-kepek-radnoti-miklos-es-gyarmati-fanni-eleterol/
2016.12.24.	Internet	nepszava.hu	Bársony Éva: Egy szerelem fotókban	http://nepszava.hu/cikk/1115766-egy-szerelem-fotokban

A Radnóti-albummal kapcsolatos médiaszereplések, interjúk

Dátum	Hol	Pontosan hol	Cím	Időpont
2016.11.25.	Rádió	Lánchíd Rádió, Kultúrkorty	Élő telefonos interjú a Lánchíd Rádió délelőtti magazinműsorának kultúrrovatában	kb. 10.40-tól
2016.11.28.	Rádió	Kossuth Rádió, Fülszöveg	Rövid ismertetés a Kossuth Rádió 180 perc c. reggeli magazinja könyvajánlója számára	kb. 8.35-től
2016.12.01.	Rádió	InfoRádió, Könyvpercek	Rögzített telefonos interjú az InfoRádió reggeli könyvajánlója számára	kb. 7.50-től
2016.12.05.	Rádió	Lánchíd Rádió, Kulissza	Beszélgetés Pál Amandával a Lánchíd Rádió Kulissza c. műsorában	kb. 25 perc, URL: http://lanchidradio.hu/video/ok/169404
2016.12.14.	Beszélgetés	Várkert Bazár	Pódiumbeszélgetés Gyarmati Fanni naplójáról és a fotóalbumról (résztevők: Ferencz Győző, Nagy Zsejke, K. E., moderátor: Juhász Anna) a Hadik Irodalmi Szalon Radnóti-estjén.	
2016.12.15.	Rádió	Pátria Rádió, Pozsony	Élő telefonos interjú Jakubecz Lászlóval a szlovák közszolgálati rádió magyar adása, a pozsonyi Pátria Rádió délutáni magazinműsorában	kb. 20 perc

A Keleti Gyűjteménnyel kapcsolatos médiaszereplések, interjúk

Dátum	Hol	Pontosan hol	Cím	URL
2016.03.31.	Rádió	Mária Rádió Hit és tudás	Nyilvános felvételt a Keleti Gyűjteményről. A kerekasztal beszélgetésen részt vettek: Náray-Szabó Gábor, Bodor György, Broczky Beáta szerkesztő, valamint a Gyűjtemény részéről Kelecsényi Ágnes és Kovács Nándor	https://hangtar.mariaradio.hu/Hit_es_tudas
2016.04.27.	Tv	ATV Kipa című kulturális műsor	A Kaufmann-gyűjteményt Dévényi Kinga kurátor mutatta be	http://www.atv.hu/musorok/kipa
2016.08.30.	Tv	Anadolu török hírügynökség	Forgatás a Keleti Gyűjteményben, a turkológiai gyűjteményt Kovács Nándor mutatta be	

10. Pályázatok, támogatások

Keleti Gyűjtemény

The Islamic Manuscript Association február 17-én pályázatunk alapján 4000 angol font összeget ítelt meg perzsa kézirataink katalogizálásához.

Szerződés alapján létrejött projektek

Az év folyamán az Izraeli Nemzeti Könyvtárral 2015. december 9-én aláírt szerződés alapján digitalizáltuk héber kéziratainkat. A kétéves projekt keretében folyó munkát az izraeli fél finanszírozza, s a szkenneket saját honlapján is elérhetővé teszi.

Rothschild Foundation (Hanadiv) Europe-hoz 2015-ben benyújtott pályázat alapján februártól kezdődően egész évben folyt a héber kéziratok restaurálása.

A Special Library of the Ministry of Foreign Affairs of the Islamic Republic of Iran és Könyvtárunk között létrejött megállapodás alapján a perzsa fél 2016 augusztusára elkészítette a kéziratok alapszintű leírását.

10.1 Hazai pályázatok

Futó projektek, illetve elnyert támogatások

INFRA (IF-026/2016) pályázat keretében az alábbi munkák valósultak meg:

- 1. Az MTA kiadásában és együttműködésével kiadott nyomtatványok teljes körű digitalizálása, negyedik ütem*
- 2. Az MTA Könyvtár és Információs Központ által őrzött tudásvagyon Interneten történő megjelenítése*

Elnyert támogatás összege: 73 000 000 Ft

Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály:

- OTKA-pályázat, illetve projekt

2015-ben elnyert konzorciális OTKA-projekt (*Karriermodellek és karrierépítés a kutatás-fejlesztésben*, futamidő: 2016-2019, partnerek: ELTE, MTA TK) első évének teljesítései.

- MTA Életpálya Monitor

- A programhoz nyújtott MTA-támogatás támogatás 2015-ben beépült a KIK költségvetésébe (folyamatos feladat). 2016-ban a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Program vizsgálata zajlott le:

- Bolyai program on-line adatfelvétele, több mint 1200 válaszadó megkérdezéséből készült adatbázis, illetve annak karrierút-típusú vizsgálata;
  - A vizsgálat eredményeinek rövid demonstrációja az MTA Székházban megrendezett Bolyai-nap (2016. július 6.) keretében;
  - Részletes jelentés (az MTA Titkársága részére történő átadás várható időpontja: 2017. február)
- MTA-pályázat nemzetközi projektek költségtámogatására (IMPACT-EV)
- Az IMPACT-EV FP7-es projekt megvalósítását célzó önrésztámogatás

Projekt	Időtartam	Teljes támogatás	Megjegyzés
MTA Életpálya Monitor	folyamatos	1 M Ft/év	Beépült támogatás
OTKA-projekt (konzorciális)	2016-2019	4,6 M Ft/4 év	
MTA költségtámogatás uniós projektekre	2016	1,7 M Ft	IMPACT-EV önrésztartalmának részleges fedezete

EMMI pályázat

Az EMMI Kultúráért Felelős Államtitkársága meghívásos pályázatán az ODR szolgáltatás támogatására az MTA KIK 1 500 000 Ft támogatást nyert el (33264/2016. szerződés számon).

NKA pályázatok

NKA-pályázatok keretében összesen 2 200 000 Ft-ot nyert a könyvtár a 2016-ös esztendőben az alábbiak szerint:

203137/2839

Az 1680-as üstökös művelődés- és tudománytörténeti emlékei című 5 egybetartozó kötet kiadására az NKA Könyvkiadás Kollégiuma 1 500 000 Ft támogatást ítelt meg.

203112/09150

Kodolányi János, Nyerges Pál: Csend kívül, de nem belül. Kodolányi János levelezése Nyerges Pállal és feleségével, 1948-1956 című kiadvány megjelentetésére a Könyvkiadás Kollégiuma 700 000 Ft támogatást ítelt meg.

Az MTA Európai Uniós és Hazai Kutatóintézeti Pályázatok Támogatása (MTA EUHUNKPT)c. belső támogatása

A Kutatóintézeti Főosztálytól az Európai Uniós és hazai kutatóintézeti pályázatok kiegészítése címén 3 718 000 Ft támogatást nyert el a könyvtár.

10.2 Európai uniós pályázatok

Futó projektek, illetve elnyert támogatások

Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály:

- IMPACT-EV (FP7)
  - o Az uniós konzorciális projekt (2014–2017) harmadik évének ütemezett kutatási teljesítései, illetve részvétel a projekt harmadik plenáris egyeztető értekezletén (Plenary meeting, 2016. december).
- COST-programok. Tárgyévben a folytatódott a TTO részvétele két európai COST-programban (l. a *Nemzetközi rendezvények* c. szakaszt) :
  - o Analyzing the dynamics of information and knowledge landscapes (KNOWeSCAPE Cost Action, TD1210, MC-tagság)
  - o New Frontiers of Peer Review (PEERE Cost Action TD1306, MC-tagság)

A pályázatok és projektek tárgyévi költségvetésének sarokszámai

Projekt	Időtartam	Teljes támogatás	Megjegyzés
IMPACT-EV (FP7)	2014–2017	~70 M Ft/4 év	

Informatikai főigazgató-helyettes

- PASTEUR40A (Open Access Policy Alignment Strategies for European Union Research) – 2014–2016

Projekt	Időtartam	Teljes támogatás	Tárgyévre eső támogatás
PASTEUR40A	2014–2016	~12 500 000 Ft/3 év	2 041 000 Ft

10.3 Bevételek

A 2016-os esztendőben terembérleti díjból 834 862 Ft + Áfa bevétele volt a könyvtárnak.

Kézirattár

Szolgáltatás	Darabszám	Összeg
Fekete-fehér digitális felvétel	1786	226 822 Ft
Színes digitális felvétel	4142	3 156 204 Ft
Papíralapú másolat	4162	153 994 Ft
Bevétel összesen		3 537 020 Ft

11. Gazdálkodás

Összefoglaló, általános megállapítások

A 2016. év a likviditás szempontjából két fontos tény kiemelését teszi szükségessé.

Az egyik az EISZ pénzügyi helyzetének konszolidálása, évek óta áthúzódó tartozásának rendezése, nevezetesen a SpringerLink adatbázis 2016/2. részletének, 600 000 eurónak (kb. 190 M Ft) ez évi pénzügyi kiegyenlítése, és ezzel tartozásmentesen kezdhető a 2017. év.

2016. februártól megszűnt az EISZ önálló bankszámlája kincstári rendelkezés alapján és pénzforgalmi egyenlege beolvadt a könyvtár pénzügyi számlájába. Könyveléstechnikai megoldásaként szükségessé vált, hogy pénzmaradvány helyett átvett pénzeszközként könyveljék, és módosítsák a nyitó adatokat.

A másik kevésbé örvendetes tény, hogy az MTMT nem kapta meg 2016-ra az EMMI-től várt támogatást (60 M Ft), a tagi hozzájárulás (kb. 30 M Ft) pedig 2016-tól megszűnt. A támogatásértékű bevételek elmaradása így összességében mintegy 100 M Ft-tal maradt el az eredeti előirányzathoz képest.

Az intézmény működésében az EISZ többletbevételei ellensúlyozták a bevételi lemaradást, közel 100 M Ft-tal.

Az MTA KIK 2016/2015. évi eredeti előirányzata (753 600/778 600 E Ft) 25 000 E Ft-tal kevesebb, mint a 2015. évi.

A 2016. évi módosított előirányzata (4 919 785 E Ft) 3 794 671 E Ft-tal több, mint a 2015. évi, a jelentős emelkedés oka az EISZ integrálódása a KIK költségvetésébe 2016. február 5-től.

A személyi juttatások bruttó kifizetése 3,89 %-kal haladta meg a 2015. évit.

A papíralapú kiadványok állománygyarapítására fordított összeg 50%-kal volt több, mint 2015-ben.

Az intézmény működési bevételei (ÁFA-val) 15,78-szorosa a 2015. évinek - az EISZ többletbevételei miatt, az EISZ nélküli bevételek közel megegyeznek.

A támogatásértékű átvett pénzeszközök az EISZ miatt 1 426 000 E Ft-tal haladják meg a 2015. évit.

Az engedélyezett létszámkeret 2016. év elején 108 fő volt, amelyhez 3 fő fiatal kutató és 1 fő járult az MTA életpálya monitoring projekt keretében.

A 2016. évi fontosabb gazdasági események ismertetése, a személyi juttatások alakulása

A 2015. évi pénzmaradványból áthúzódó NKFHI - MTMT 2015. évi támogatás (50 M Ft) felhasználása bérjellegű kifizetésként 9785 E Ft összegben, illetve MTA SZ-039/2015. MTMT (11 M Ft) pályázat bérmaradványából 7280 E Ft került felhasználásra a 2016. évben. 2016. év legjelentősebb támogatása az MTA kutatási infrastruktúra-támogatása (IF-026/2016) (73 M Ft), amelyből digitalizálási többletfeladatokért 10 500 E Ft keresetkiegészítésben részesültek a kollégák.

Vagyoni helyzet alakulása, beruházás felújítás

MTA Könyvtár és Információs Központ		Ft				
Sor-szám	Megnevezés	Immateriális javak	Ingatlanok	Gépek	Beruházások és felújítások	Összesen
1	Tárgyévi nyitó állomány/2015.záró	184 811 492	0	3 677 260 319	0	3 862 071 811
2	Immateriális javak beszerzése	41 744 680	0	0	0	41 744 680
3	Nem aktivált felújítások (épület-LGK)	0	0	0	4 061 379	4 061 379
4	Beszerzés+Felújítás aktivált	0	0	55 119 011	0	55 119 011
5	Beszerzés+Felújít.nem aktivált	0	0	0	0	0
6	Pénzforgalmi növekedés	41 744 680	0	55 119 011	4 061 379	100 925 070
7	Térítésmentes átvét.(ajándék könyv,f.irat)	0	0	17 034 003	0	17 034 003
8	Egyéb növekedés(állom.gyarapítás)	0	0	86 297 849	0	86 297 849
9	Összes növekedés	41 744 680	0	158 450 863	4 061 379	204 256 922
10	Értékesítés	0	0	0	0	0
11	Nem aktivált ÁFA	0	0	0	0	0
12	Selejtezés	0	0	3 605 965	0	3 605 965
13	Térítésmentes átadás (épület-LGK)	0	0	0	4 061 379	4 061 379
14	Összes csökkenés	0	0	3 605 965	4 061 379	7 667 344
15	Bruttó érték összesen. 2016.12.31.	226 556 172	0	3 832 105 217	0	4 058 661 389
16	Terv.sz.ÉCS nyitó állom.2016.01.01.	104 744 132	0	233 567 254	0	338 311 386
17	ÉCS növekedés	37 771 207	0	30 139 761	0	67 910 968
18	ÉCS csökkenés (selejtezés)	0	0	3 605 965	0	3 605 965
19	Terv.sz.ÉCS záró állom.2016.12.31.	142 515 339	0	260 101 050	0	402 616 389
20	Eszközök nettó értéke. 2016.12.31.	84 040 833	0	3 572 004 167	0	3 656 045 000
21	Teljesen leírt (0-s)eszk.bruttó ért.	86 153 931	0	228 351 598	0	314 505 529
	Nyitó nettó összesen:					3 523 760 425
	Nyitó beruházások:					0
	Nyitó nettó mindösszesen:					3 523 760 425

2016. évben felújítást végeztünk az ingatlanon nettó 4061 E Ft értékben (3006 E Ft optikai összeköttetés internethez és 1055 E Ft gyengeáramú rendszer felújítása), melyet térítésmentesen átadtunk az MTA LGK részére.

Az immateriális javak állománya 41 745 E Ft-tal emelkedett, míg a gépek-berendezések állománya 55 119 E Ft-tal nőtt. A könyvtár külföldi és belföldi forrásokból ajándékként kapott könyveket nettó 17 034 E Ft értékben, az egyéb növekedés 86 298 E Ft volt (könyv, folyóirat, adatbázisok). Selejtezés 3 606 E Ft értékben történt a törökbálinti raktárból a könyv és folyóirat cserekészlet terhére.

A könyvtárnak mint állami fenntartású intézménynek a leltárában kimutatott közgyűjteményi értékét – könyvszerinti értéken – a nemzeti vagyon részeként kell kimutatnia, ezért nem a 0-s *nyilvántartási számlák* között, hanem a *kulturális javak* között az 1-es számlaosztályban tartja nyilván.

Kulturális javak állományának alakulása

Kulturális javak állományának alakulása	
2016.12.31. záró állomány értéke	3 517 796 E Ft
2016. évi összes beszerzés	102 970 E Ft
- pénzforgalomból	73 716 E Ft
- adományból	29 254 E Ft

Képzőművészeti javak állományának alakulása	
2016. december 31. záró állomány értéke	2839 E Ft

2016. évi pénzmaradvány alakulása	
2016. évi pénzmaradvány összesen:	180 435 E Ft
- ebből személyi juttatás:	10 260 E Ft
- ebből IMPACT projekt	4172 E Ft
- ebből MTA/EU kut. tám.	562 E Ft
- ebből NKFI/MTMT tám.	3526 E Ft
- ebből OTKA	2000 E Ft
- ebből járulékok összesen:	3755 E Ft
- ebből dologi összesen:	134 119 E Ft
- ebből ODR projekt	1500 E Ft
- ebből MTA/MTMT tám.	13 000 E Ft
- ebből MTA/EISZ tám.	80 000 E Ft
- ebből MTA/díszalbum	8000 E Ft
- ebből NKFI/MTMT tám.	21 669 E Ft
- ebből OTKA	3105 E Ft
- ebből egyéb	6845 E Ft
- ebből egyéb műk. kiadás összesen:	- 294 E Ft
- ebből int. beruházás összesen	28 015 E Ft
- ebből /MTA SciVal szoftver	8000 E Ft
- ebből NKFI/MTMT szofver	19 984 E Ft
- ebből MTA EU kutatás	31 E Ft
- ebből felújítás összesen:	3992 E Ft
- ebből szerverszoba felújítása	3900 E Ft

2016. évi állománygyarapítás									
	Megnevezés	Főkönyvi szám	Eredeti előirányzat	Módosítások	Módosított előirányzat	Halmozott tény	Nettó maradvány	Megjegyzés	Egyéb
	Csere belf.könyvbeszerzés	511311	0	0	0	91 371			
	Csere belf.folyóirat forrásból	511321	10 000 000	-4 500	9 995 500	6 316 511			
	Csere e.f.irat online beszerzés	511322	0	7 100 000	7 100 000	10 687 609			
	Csere mindösszesen:		10 000 000	7 095 500	17 095 500	17 095 491	9		
	Könyv belföldi forrásból	511312	10 000 000	0	10 000 000	109 202			
	Könyv külföldi forrásból	511315	0	-4 208 000	-4 208 000	5 859 748			
32	Könyv belföldi forrásból	511312	0	200 000	200 000	197 952		2 033 162	MTA
32	Könyv külföldi forrásból	511315	0	2 300 000	2 300 000	1 835 210			
	Könyv egyéb belf.forrás.gazd.oszt.	511313	0	0	0	46 978			ODR
	Könyv belf.digitális DVD	511314	0	0	0	166 800			
26	ODR.2015/2016.belf.könyvbesz.	511312	0	2 033 000	2 033 000	205 347			1 043 967
26	ODR.2015/2016.külf.könyvbesz.	511315	0	533 000	533 000	838 620			
	Könyv mindösszesen:		10 000 000	858 000	10 858 000	9 259 857	1 598 143		
	Folyóirat belföldi forrásból	511323	0	0	0	1 101 605			
	Folyóirat külföldi forrásból	511325	35 000 000	261 000	35 261 000	33 683 396		SUWECO 2015/2016	22 264 358
	Folyóirat egyéb belf.forrás: gazd.oszt.	511324	0	0	0	475 445			
	Folyóirat mindösszesen:		35 000 000	261 000	35 261 000	35 260 446	554		
	Kézirat,régikönyv összesen:	511335	0	353 500	353 500	353 500	0		
	Egyéb		0	26 000	26 000	25 305	695		
	Mikrofilm összesen:		0	0	0	0	0		
	Könyv,f.irat,kézirat összesen: (05311003)		55 000 000	8 594 000	63 594 000	61 994 599	1 599 401	ODR maradvány	
	Online adatbázis előfizetés	52131	0	0	0	438 843			
	Online adatbázis előfizetés EISZ 2015.	52131	10 000 000	1 746 850	11 746 850	11 308 007		EISZ 2015 évi	
	Egyéb online előfizetés		0	0	0	0			
	Adatbázis,on-line előf.össz.: (05321003)	52131	10 000 000	1 746 850	11 746 850	11 746 850	0		
	<i>Mindösszesen:</i>		<i>65 000 000</i>	<i>10 314 850</i>	<i>75 314 850</i>	<i>73 716 144</i>	<i>1 599 401</i>		<i>22 033</i>
	Módosítások:								
26	ODR.2015/2016.04.30. könyvbeszerzés			1 066 000					
	2015.évi pénzmaradvány összesen (SUWECO)			22 000 000					
32	MTA Állománygyarapítás 7,5 m Ft			7 500 000					
	Átcsoportosítás nyomdaköltségre (M)+egyéb			-23 598 000					
26	ODR.2016/2017.04.30. könyvbeszerzés			1 600 000					
	Online adatbázis beszerzése			1 746 850					
.	Összesen:			10 314 850					